

Utgiftsområde 24

Näringsliv

Utgiftsområde 24 – Näringsliv

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Näringsliv.....	7
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	7
2.2	Utgiftsutveckling.....	7
2.3	Skatteutgifter	9
2.4	Mål för utgiftsområdet.....	11
3	Näringspolitik.....	13
3.1	Mål för näringspolitiken	13
3.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	13
3.3	Resultatredovisning.....	14
3.3.1	Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft	17
3.3.2	Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse.....	26
3.3.3	Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv	36
3.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	41
3.5	Förvaltningen av bolag med statligt ägande	42
3.5.1	Återköpsprogram av aktier i Telia Company AB.....	44
3.5.2	Förlängning av mandat att vidta åtgärder i samband med rekapisering av SAS AB, inklusive ett nytt bemyndigande att konvertera upplupen ränta på lånefordringar	45
3.6	Politikens inriktning	46
3.7	Den årliga revisionens iakttagelser.....	47
3.8	Budgetförslag.....	48
3.8.1	1:1 Verket för innovationssystem	48
3.8.2	1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling.....	49
3.8.3	1:3 Institutens strategiska kompetensmedel.....	50
3.8.4	1:4 Tillväxtverket	51
3.8.5	1:5 Näringslivsutveckling	52
3.8.6	1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser ..	53
3.8.7	1:7 Turismfrämjande.....	54
3.8.8	1:8 Sveriges geologiska undersökning	54
3.8.9	1:9 Geovetenskaplig forskning	56
3.8.10	1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar.....	58
3.8.11	1:11 Bolagsverket.....	58
3.8.12	1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien.....	59
3.8.13	1:13 Konkurrensverket.....	60
3.8.14	1:14 Konkurrensforskning.....	61
3.8.15	1:15 Upprustning och drift av Göta kanal.....	63
3.8.16	1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag.....	63
3.8.17	1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	64
3.8.18	1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer.....	65
3.8.19	1:19 Finansiering av rättegångskostnader	66
3.8.20	1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation.....	67
3.8.21	1:21 Patent- och registreringsverket	67
3.8.22	1:22 Stöd vid korttidsarbete.....	68
3.8.23	1:23 Brexitjusteringsreserven.....	69
3.8.24	1:24 Elstöd.....	71
3.9	Övrig statlig verksamhet.....	72
3.9.1	Bolagsverket	72
3.9.2	Revisorsinspektionen	72

3.10	Övriga förslag.....	73
3.10.1	Kreditgarantier för gröna investeringar	73
4	Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	75
4.1	Mål för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	75
4.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	75
4.3	Resultatredovisning.....	76
4.3.1	Öka Sveriges export.....	76
4.3.2	Öka utländska direktinvesteringar i Sverige	82
4.3.3	Stärka Sveriges handelspolitiska intressen	83
4.3.4	Effektivisera den inre marknaden.....	85
4.3.5	Säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur	87
4.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	88
4.5	Politikens inriktning	89
4.6	Budgetförslag.....	93
4.6.1	2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet.....	93
4.6.2	2:2 Kommerskollegium	94
4.6.3	2:3 Exportfrämjande verksamhet.....	95
4.6.4	2:4 Investeringsfrämjande	96
4.6.5	2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	97
4.6.6	2:6 Bidrag till standardiseringen	98
4.6.7	2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning.....	99
4.6.8	Exportkreditnämnden	99
4.6.9	Låneram för AB Svensk Exportkredit	101

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen godkänner att det tidigare målet för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande upphör att gälla och godkänner det mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande som regeringen föreslår (avsnitt 2.4).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna de beslut som fattas för att slutföra det återköpsprogram av aktier som beslutats av styrelsen i Telia Company AB, vilket inkluderar att Telia Company AB drar in egna aktier som bolaget äger, och att därigenom öka statens röst- och ägarandel i Telia Company AB till högst 43,9 procent av aktierna och rösterna i bolaget (avsnitt 3.5.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i övrigt som krävs för att genomföra åtgärderna enligt punkt 2 (avsnitt 3.5.1).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens fordringar enligt befintliga hybridinstrument i SAS AB (publ), som uppgår till ett belopp om 2 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS AB (publ) (avsnitt 3.5.2).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, som uppgår till ett belopp om 1 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS AB (publ) (avsnitt 3.5.2).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra konverteringar enligt punkterna 4 och 5 (avsnitt 3.5.2).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023–2025 för anslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning* besluta om en årlig medlemsavgift till kunskaps- och innovationsplattformen inom råvaror under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Raw Materials) på högst 375 000 kronor (avsnitt 3.8.8).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ställa ut kreditgarantier för gröna investeringar som, inklusive tidigare utfärdade garantier, uppgår till högst 65 000 000 000 kronor (avsnitt 3.10.1).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 475 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ställa ut kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
12. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 175 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.9).
13. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell 1.1.
14. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 0.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1	Verket för innovationssystem 281 929
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling 3 439 755
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel 834 268
1:4	Tillväxtverket 490 399
1:5	Näringslivsutveckling 357 442
1:6	Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser 69 351
1:7	Turismfrämjande 104 613
1:8	Sveriges geologiska undersökning 304 249
1:9	Geovetenskaplig forskning 5 923
1:10	Miljösäkring av oljelagringsanläggningar 14 000
1:11	Bolagsverket 68 140
1:12	Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien 8 327
1:13	Konkurrensverket 175 846
1:14	Konkurrensforskning 10 804
1:15	Upprustning och drift av Göta kanal 39 910
1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag 27 850
1:17	Kapitalinsatser i statligt ägda företag 363 000
1:18	Avgifter till vissa internationella organisationer 16 860
1:19	Finansiering av rättegångskostnader 18 000
1:20	Bidrag till företagsutveckling och innovation 269 472
1:21	Patent- och registreringsverket 339 080
1:22	Stöd vid korttidsarbete 365 000
1:23	Brexitjusteringsreserven 750 000
1:24	Elstöd 2 400 000
2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet 26 298
2:2	Kommerskollegium 94 265
2:3	Exportfrämjande verksamhet 313 367
2:4	Investeringsfrämjande 67 772
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer 20 517
2:6	Bidrag till standardiseringen 31 336
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning 100 000
Summa anslag inom utgiftsområdet	11 407 773

Tabell 0.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling 4 066 500	2024–2027
1:5	Näringslivsutveckling 338 814	2024–2027
1:9	Geovetenskaplig forskning 5 000	2024–2025
1:14	Konkurrensforskning 9 750	2024–2026
1:23	Brexitjusteringsreserven 200 000	2024
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	4 620 064	

Näringsliv

Efter ett val som inneburit ett regeringsskifte ska budgetpropositionen överlämnas till riksdagen inom tre veckor efter det att en ny regering har tillträtt. Denna budgetproposition omfattar, trots den korta tid som stått till förfogande, många viktiga reformer. Det har dock inte varit möjligt för regeringen att föreslå nya mål för utgiftsområden eller ge den redovisning av resultat som enligt budgetlagen (2011:203) ska ingå i budgetpropositionen ett innehåll som fullt ut återspeglar regeringens politik.

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar näringspolitik samt utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

Myndigheter som verkar inom näringspolitiken är Verket för innovationssystem (Vinnova), Tillväxtverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Sveriges geologiska undersökning (SGU), Patent- och registreringsverket (PRV), Patentombudsnamnden, Bolagsverket, Konkurrensverket och Revisorsinspektionen.

Statligt ägda bolag och stiftelser som berörs i det följande är bl.a. Almi AB, V.S. VisitSweden AB, AB Göta kanalbolag, RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE), Saminvest AB, Swedavia AB samt Stiftelsen Industrifonden och Stiftelsen Norrlandsfonden.

Inom utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande finns följande myndigheter och andra statliga verksamheter: Kommerskollegium, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Exportkreditnämnden (EKN), Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) samt den statsstödda exportkreditgivningen genom Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK).

Vidare anslås medel för statsbidrag till Sveriges Standardiseringsförbund.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 0.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Milljoner kronor

	Utfall 2021	Budget 2022 ¹	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Näringspolitik	15 905	10 939	10 560	10 754	7 750	6 939
1:1 Verket för innovationssystem	268	280	280	282	287	286
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 568	3 540	3 444	3 440	3 612	3 395
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	1 069	997	997	834	834	814
1:4 Tillväxtverket	961	934	1 064	490	435	343
1:5 Näringslivsutveckling	729	816	875	357	340	246
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	64	67	68	69	67	69
1:7 Turismfrämjande	155	125	125	105	105	105
1:8 Sveriges geologiska undersökning	244	255	259	304	300	306
1:9 Geovetenskaplig forskning	6	6	6	6	6	6

	Utfall 2021	Budget 2022 ¹	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	11	14	14	14	14	14
1:11 Bolagsverket	48	67	68	68	68	64
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	8	8	8	8	8	8
1:13 Konkurrensverket	159	169	173	176	179	177
1:14 Konkurrensforskning	11	11	11	11	11	11
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	120	123	123	40	40	40
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	15	36	36	28	19	19
1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag		1 977	477	363	173	11
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	16	17	17	17	17	17
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	0	18	18	18	18	18
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	279	269	269	269	269	269
1:21 Patent- och registreringsverket	337	336	341	339	348	355
1:22 Stöd vid korttidsarbete	7 837	489	1 818	365	365	365
1:23 Brexitjusteringsreserven		386	69	750	234	
1:24 Elstöd				2 400		
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	705	800	794	654	489	487
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	34	26	27	26	27	28
2:2 Kommerskollegium	89	91	93	94	98	100
2:3 Exportfrämjande verksamhet	337	411	404	313	154	149
2:4 Investeringsfrämjande	98	73	72	68	58	58
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	20	21	20	21	21	21
2:6 Bidrag till standardiseringen	31	31	31	31	31	31
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	95	147	146	100	100	100
Äldreanslag	13 797	4 600	2 968			
2022 1:24 Omställningsstöd		2 000	1 391			
2022 1:25 Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare		520	207			
2022 1:26 Omsättningsstöd till handelsbolag		80	38			
2022 1:27 Evenemangsstöd		2 000	111			
2021 1:23 Stöd till enskilda näringsidkare	2 057		67			
2021 1:24 Omställningsstöd	9 932		1 106			
2021 1:25 Researrangörslån	113		2			
2021 1:26 Stöd till handelsbolag	364		3			
2021 1:27 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag	1 259		15			
2021 1:28 Evenemangsstöd	72		30			
Totalt för utgiftsområde 24 Näringsliv	30 407	16 340	14 321	11 408	8 239	7 426

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

För 2022 prognostiseras de totala utgifterna för området uppgå till 14 321 miljoner kronor.

Regeringens förslag till anslag för 2023 för utgiftsområdet innebär att 11 408 miljoner kronor anvisas. För 2024 beräknas anslagsnivån till 8 239 miljoner kronor och för 2025 till 7 426 miljoner kronor.

Tabell 0.2 Förändringar av utgiftsramen 2023–2025 för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	9 255	9 255	9 255
Pris- och löneomräkning ²	23	76	120
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 295	-1 092	-1 949
varav BP23 ³	3 675	383	49
Volymer	-165		
Överföring till/från andra utgiftsområden	0	0	0
Övrigt			
Ny utgiftsram	11 408	8 239	7 426

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Av tabell 2.3 framgår utgiftsområdets föreslagna anslagsram för 2023 fördelad på transfereringar, verksamhetsutgifter och investeringar.

Tabell 0.3 Utgiftsram 2023 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

	2023
Transfereringar ¹	7 622
Verksamhetsutgifter ²	3 767
Investeringar ³	19
Summa utgiftsram	11 408

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2021 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Skatteutgifter

Vid sidan av stöd till företag och hushåll på budgetens utgiftssida finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. Innebörden av en skatteutgift beskrivs i Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnittet om skattefrågor. Den samlade redovisningen finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter (skr. 2021/22:98). I det följande redovisas de skatteutgifter som är att hänföra till utgiftsområde 24 Näringsliv.

Tabell 0.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

	Prognos 2022	Prognos 2023
Lönebaserat utrymme i fåmansföretag	-	-
Kapitalvinst på kvalificerade andelar	-	-
Utdelning på kvalificerade andelar	-	-
Underskott i aktiv näringsverksamhet m.m.	-10	0
Sjöinkomstavdrag	60	60
Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner	660	710
Lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall	-	-
Utjämning av förvärvsinkomst över tiden	-	-
Kostförmån vid tjänsteresa och representation	-	-
Gåvor till anställda	-	-
Skattefri förmån av kost i särskilda fall	0	0
Kapitalvinst på näringsfastigheter och näringsbostadsrätter	3 750	3 840
Tonnagebeskattning	-	-
Matching-credit-klausuler i olika dubbelbeskattningsavtal	-	-
Koncernbidragsdispens	0	0
Förenklingsregel ränteavdragsbegränsning	-	-
Förenklingsregel finansiell leasing	-	-
Avsättning till periodiseringsfond för juridiska personer	-130	-190
Avdragsrätt för representationsmåltider	-	-
Avsättning till säkerhetsreserv	-30	-50
Fastighetsskatt på lokaler	-8 410	-8 490
Fastighetsskatt på industrienheter	-1 810	-1 830
Utdelning och kapitalvinst på andelar i onoterade bolag	1 720	1 780
Utdelning och kapitalvinst på kvalificerade andelar	9 950	10 310
Utdelning av andelar i dotterföretag	-	-
Investeraravdrag	30	30
Ersättning skiljemannauppdrag	-	-
Ingen särskild löneskatt för egenföretagare som fyllt 65 år	1 200	1 230
Ingen särskild löneskatt för anställda som fyllt 65 år	6 710	6 950
Restaurang- och cateringtjänster, mervärdesskattesats 12 %	12 350	13 050
Rumsuthyrning, mervärdesskattesats 12 %	2 640	2 810
Omsättningsgräns för mervärdesskatt	550	810
Nedsatt energiskatt på uppvärmningsbränslen inom industrin	u	u
Nedsatt energiskatt på el inom industrin	14 360	15 320
Nedsatt energiskatt på el i datorhallar	320	340
Skattereduktion för sjöinkomst	40	40
Summa	43 950	46 720

Anm.: "-" betyder att utgiften inte kunnat kvantifieras, "u" betyder att skatteutgiften upphör.

2.4 Mål för utgiftsområdet

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24, bet. 2014/15:NU1, rskr. 2014/15:68).

Näringspolitiken omfattar även ett mål för turismpolitiken. Målet är att Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:NU1, rskr. 2021/22:113).

Regeringens förslag: Det tidigare målet för området Utrikeshandel, export-och investeringsfrämjande upphör att gälla. Målet för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande är en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen vill främja en fri, hållbar och regelbaserad världshandel. För att möjliggöra en fortsatt stark utrikeshandel, med positiva effekter på ekonomin som helhet, verkar regeringen för en öppen internationell handel och främjar användningen och utvecklingen av internationella standarder som stödjer genomförandet av Parisavtalet och Agenda 2030. Det multilaterala regelbaserade handelssystemet genom främst WTO skapar förutsägbarhet och lika och rättvisa villkor för alla länder. EU:s regelverk för den inre marknaden skapar därtill förutsättningar för en väl fungerande handel på den ojämförligt största marknaden för svenska varor och tjänster. En ökad export möjliggör ökad import och därmed ett ökat handelsutbyte med omvärlden vilket är värdefullt för hela ekonomin. Frihandel möjliggör export, import och investeringsflöden. Utländska direktinvesteringar i Sverige bidrar till ökad sysselsättning och hållbar tillväxt i hela landet.

Näringspolitik

3.1 Mål för näringspolitiken

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24 avsnitt 2.4, bet. 2014/15:NU1, rskr. 2014/15:68).

För att tydliggöra sambanden mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens budgetförslag redovisas näringspolitiken under tre delmål. Dessa är

- ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft
- stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse
- stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv.

Det finns även ett mål för turismpolitiken. Målet är att Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:NU1, rskr. 2021/22:113).

3.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

I tabell 3.1 redovisas hur mål och indikatorer är kopplade till varandra. Det näringspolitiska målets årliga resultat mäts med två indikatorer. De insatser inom utgiftsområdet som genomförs för att påverka det näringspolitiska målet sorteras under tre delmål. Varje delmål har i sin tur valda indikatorer som avser att visa den årliga utvecklingen inom respektive delmål. Insatserna som genomförs under respektive delmål använder i sin tur indikatorer avpassade för specifik insats. Det förväntas därför inte någon linjär koppling mellan indikatorer från enskild insats till det övergripande målet.

Indikatorerna täcker inte in alla verksamheter inom området. De indikatorer som valts bedöms dock ge tillräcklig information för att kunna göra generella bedömningar av utvecklingen för det näringspolitiska målet och för respektive delmål. I årets budgetproposition har indikatorn allmänhetens attityd till företagande tagits bort eftersom den undersökning som indikatorn baseras på inte längre genomförs. För att följa näringslivets gröna omställning har en ny indikator, näringslivets utsläppsintensitet, lagts till under delmålet stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse. Ett arbete pågår inom Regeringskansliet för att utveckla sätt för att följa upp det nya turismpolitiska målet.

För en närmare beskrivning av delmålen se budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24 avsnitt 3.5.1).

Tabell 0.1 Mål och indikatorer inom näringspolitiken

Mål	Stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag		
Indikatorer	Relativ enhetsarbetskostnad		
	Exportförmåga		
Delmål	Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft	Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse	Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv
Indikatorer	Företagens kompetensbehov	Företagens utgifter för forskning och utveckling	Antal företag med positiv sysselsättningsutveckling
	Företagens kapitalförsörjning	Andel företag med innovationsverksamhet	Snabbväxande företag
	Risckapitalinvesteringar	Andel företag med innovationssamarbeten	Nystartade företag
	Tillväxthinder för småföretag	Näringslivets utsläppsintensitet	Mångfald bland operativa företagsledare
		Patent, varumärken och mönsterskydd	

Anm.: Det finns inga nya data för indikatorn tillväxthinder för företag. Mångfald bland operativa företagsledare redovisas uppdelat på kvinnor och män.

3.3 Resultatredovisning

Den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen bygger huvudsakligen på resultat som avser 2021, men även resultatet av åtgärder som vidtagits under 2022 beaktas i den utsträckning det finns relevant underlag tillgängligt.

En årligen återkommande dialog avses som tidigare att föras med näringsutskottet om utvecklingen av resultatredovisningen.

Resultat kopplat till det övergripande målet

Med konkurrenskraft avses den svenska ekonomins produktivitet i jämförelse med andra länders ekonomier. För att mäta den svenska konkurrenskraften används två ekonomiska indikatorer som sammantaget visar på denna produktivitet och svenska företags konkurrensförmåga på internationella marknader.

Inom utgiftsområde 24 Näringsliv genomförs insatser som stärker företags förutsättningar för innovation och förnyelse, stärker förutsättningarna för entreprenörskap, stärker och förbättrar företags ramvillkor samt verkar för marknader med effektiv konkurrens. Aktiviteterna inom utgiftsområdet ska sammantaget leda till att företag i Sverige, både existerande och potentiella, ges goda förutsättningar att utveckla sin kompetens, effektivitet och innovationsförmåga på väl fungerande marknader. På så sätt kan företag utvecklas, växa och sysselsätta fler i hela Sverige och stärka den svenska konkurrenskraften.

För att åstadkomma en starkt konkurrenskraft behövs dock insatser inom ett stort antal politikområden. Hur konkurrenskraften utvecklas beror även på utvecklingen i omvärlden. Eftersom konkurrenskraft innehåller många olika aspekter kan den också mätas på många olika sätt. Nedan redovisas relativt arbetskraftskostnad och exportförmåga som övergripande mått på konkurrenskraften i det svenska näringslivet.

Tabell 0.2 Sveriges konkurrenskraft

Index 2000 = 100

	2017	2018	2019	2020	2021
Relativ enhetsarbetskostnad	93,6	89,8	85,9	86,7	89,7
Exportförmåga	86,6	87,0	89,8	92,7	92,1

Källa: OECD Economic Outlook No 111.

Den relativa enhetsarbetskostnaden (arbetskraftskostnaden för att producera en enhet) speglar den sammantagna utvecklingen av produktivitet, lönekostnader och växelkurs i förhållande till de viktigaste konkurrentländerna. Ökade lönekostnader och lägre produktivitetstillväxt påverkar måttet negativt. En god produktivitetstillväxt möjliggör för ökade löner utan att konkurrenskraften försämras. I Sverige steg de relativa enhetsarbetskostnaderna mellan 2009 och 2013. Mellan 2013 och 2019 har de relativa enhetsarbetskostnaderna sjunkit. Under 2018 och 2019 var minskningen relativt stor, vilket innebar ett förbättrat konkurrensläge. Under 2020 och 2021 har den relativa enhetsarbetskostnaden ökat, bl.a. till följd av en starkt växelkurs.

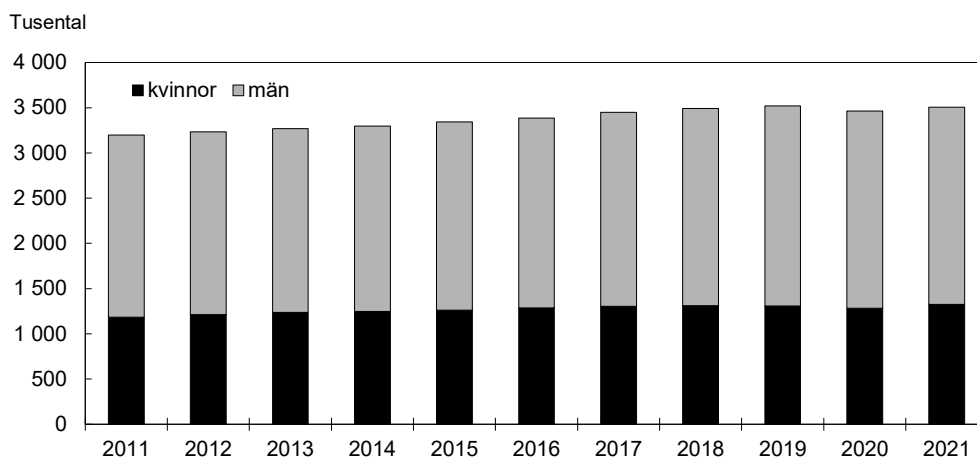
Exportförmåga mäts som den faktiska tillväxten i svensk export, dvs. försäljningen till andra länder, i förhållande till importtillväxten på de marknader som Sverige exporterar till. Från början av 1990-talet och fram till millennieskiftet växte svensk export snabbare än exportmarknaderna, men därefter har exporten vuxit långsammare än exportmarknaderna. Denna utveckling är inte unik för Sverige, utan har även skett i många andra länder inom EU/EES och Nordamerika. Mellan 2017 och 2020 har den svenska exportförmågan ökat. Under 2021 minskade dock exportförmågan marginellt. Det indikerar att det svenska näringslivet på övergripande nivå har haft en relativt god utveckling på exportmarknaderna.

Allmän bild av näringslivets utveckling

Sammantaget är det, liksom förra året, en delad bild av utvecklingen av den svenska konkurrenskraften som framkommer av indikatorerna. Den högre relativa enhetsarbetskostnaden visar att produktionskostnaderna har ökat i förhållande till omvärlden. Den svenska exportförmågans marginella minskning indikerar att svenska exportföretag ändå har upprätthållit sin konkurrensförmåga.

Nedan redovisas uppgifter vars syfte är att ge en allmän bild av utvecklingen i näringslivet.

Antalet sysselsatta i näringslivet var ca 3,5 miljoner personer 2021. Under perioden 2010–2019 ökade antalet sysselsatta. Efter att antalet sysselsatta minskade 2020 ökade antalet sysselsatta igen under 2021. Av de sysselsatta i näringslivet är 62 procent män och 38 procent kvinnor. Antalet sysselsatta kvinnor ökade med 3,3 procent 2021 jämfört med 2020 medan antalet sysselsatta män minskade med 0,1 procent.

Diagram 0.1 Antal sysselsatta i näringslivet

Källa: Statistiska centralbyrån, Arbetskraftsundersökningarna.

Ökad produktivitet kan bidra till att ett land stärker sin samlade konkurrensförmåga. Förädlingsvärdet kan öka både genom att fler arbetar, att antalet arbetade timmar ökar och effektivare arbete. Samtliga indikatorer för näringslivets utveckling har ökat 2021 jämfört med 2020.

Tabell 0.3 Näringslivets utveckling

Index 2000 = 100

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Förädlingsvärde i näringslivet	151	156	159	163	158	167
Antal arbetade timmar i näringslivet	114	116	118	118	113	117
Arbetsproduktiviteten i näringslivet	132	134	135	139	140	143

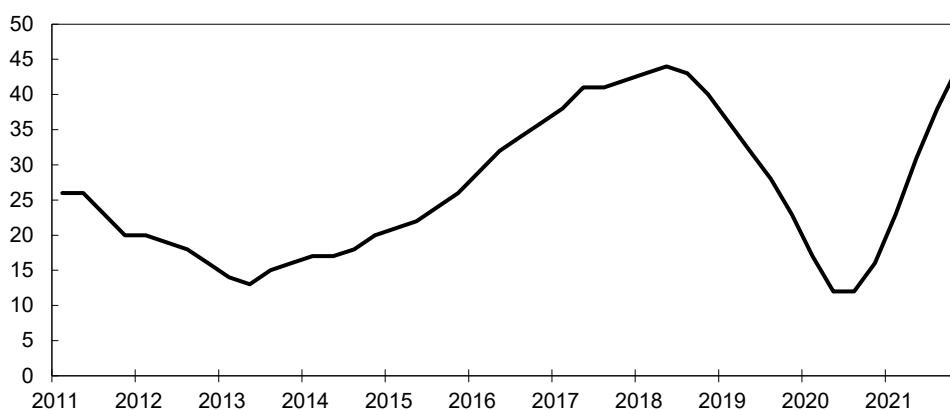
Källa: Statistiska centralbyrån, Nationalräkenskaperna.

För att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag har regeringen under 2021 genomfört insatser inom de tre delmålen vilket redovisas nedan (se avsnitten 3.3.1–3.3.3).

3.3.1 Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft

Diagram 0.2 Företagens kompetensbehov

Brist på arbetskraft i näringslivet (andel ja-svar)

Anm.: Säsongrensats och utjämnat.

Källa: Konjunkturinstitutet. Konjunkturbarometern.

I Konjunkturinstitutets återkommande undersökning Konjunkturbarometern framkommer att sedan 2013 fram till slutet av 2018 har andelen företag som anger att de har svårigheter att hitta arbetskraft med efterfrågad kompetens stadigt ökat. Därefter minskade andelen fram till mitten av 2020 för att sedan vända. Under 2021 har andelen ökat påtagligt och under det fjärde kvartalet 2021 uppgav 44 procent av företagen att de har brist på efterfrågad arbetskraft.

Tillväxtverket har i augusti 2021 slutredovisat uppdraget att skapa enklare vägar till jobb och kompetensförsörjning i näringslivet 2018–2020 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) (N2018/01053). Där framgår att de projekt som genomförts inom ramen för uppdraget bidragit till att ca 2 700 långtidsarbetslösa personer fått arbete eller påbörjat studier. Metoder som utvecklats av eller i nära samarbete med näringslivet har varit mest framgångsrika. Som exempel har modeller för kompetensförsörjning (yrkeskvalifikationer, handledning, validering, utbildning och språkstöd) utvecklats inom branscherna återvinning, fastighet, industri och restaurang. Dessutom har en ny modell för validering och utbildning av personliga assistenter tagits fram och prövats.

Åtgärder till följd av pandemin

Omställningsstöd

Omställningsstödet för företag trädde i kraft den 22 juni 2020 och har därefter förlängts i flera omgångar. Under 2020 har totalt 5,7 miljarder kronor betalats ut, 10,3 miljarder kronor under 2021 samt 1,67 miljarder kronor t.o.m. den 11 september 2022. Skatteverket har t.o.m. den 11 september 2022 beviljat drygt 118 500 ansökningar av knappt 139 000 (138 918) inkomna för stödperioderna mars 2020 t.o.m. februari 2022. Flest ansökningar har kommit från företag med hotell- och restaurangverksamheter samt från företag i transport- och magasineringsbranscherna. Totalt var det nästan 35 procent av företagen i dessa branscher som ansökte och ca 55 procent av det totala beviljade beloppet avsåg dessa branscher.

Ett nedstängningsstöd i form av ett förstärkt omställningsstöd (prop. 2020/21:83, bet. 2020/21:FiU42, rskr. 2020/21:184 och prop. 2020/21:121, bet. 2020/21:FiU44, rskr. 2020/21:230) godkändes av Europeiska kommissionen den 14 juli 2021. Detta

godkännande möjliggjorde för regeringen att med kort varsel låta nedstängningsstödet träda i kraft för det fall nedstängningsbeslut hade fattats enligt lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 eller lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, fram till september 2021.

Stöd vid korttidsarbete

Den 7 april 2020 infördes ett permanent system för stöd vid korttidsarbete. Till följd av pandemin var stödet tillfälligt förstärkt t.o.m. den 30 september 2021.

Tillväxtverket hanterade ärenden om stöd vid korttidsarbete enligt detta system fram till dess att hanteringen den 1 april 2022 flyttades till Skatteverket.

Tillväxtverket har t.o.m. den 15 september 2022 beviljat närmare 116 900 ansökningar om det förstärkta stödet samt 2 ansökningar om ordinarie stöd under perioden den 1 oktober 2021–den 31 mars 2022. De avstämde ansökningarna för 2020 omfattar totalt nära 580 000 arbetstagare och de beviljade ansökningarna för 2021 omfattar knappt 170 000 arbetstagare. Under perioden 2020–2022 omfattade stödet ca 63 procent män och ca 37 procent kvinnor. Totalt har 41 miljarder kronor nettobeviljats i stöd för korttidsarbete under 2020 och 2022. Med nettobeviljat belopp avses det preliminära belopp som företagen ansökt om med korrigering för ändringsbeslut, avstämningar och eventuellt nytt preliminärt stöd för ny period. Skatteverket har t.o.m. den 11 september 2022 beviljat 188 ansökningar. De avstämde ansökningarna omfattar 60 arbetstagare. Totalt har Skatteverket nettobeviljat 1,1 miljarder kronor i stöd för korttidsarbete.

Den 1 januari 2021 infördes även en möjlighet för arbetsgivare att få ersättning för kostnader för kompetensinsatser för arbetsgivare om arbetsgivaren kommit överens med arbetstagare om att tid som frigörs vid korttidsarbete används till kompetensinsatser. Till och med den 15 september 2022 har Tillväxtverket totalt beviljat drygt 1 300 ansökningar om ersättning för kostnader för enskilda kompetensinsatser. Ansökningarna omfattar drygt 3 000 arbetstagare. Totalt har drygt 15 miljoner kronor nettobeviljats som ersättning för sådana kompetensinsatser. Därutöver har Skatteverket hanterat ett fåtal ansökningar om ersättning för kompetensinsatser.

Omsättningsstöd

Under 2020 infördes ett stöd till enskilda näringsidkare som drabbats av ett större tapp i omsättningen till följd av den pågående pandemin. Stödet förlängdes i omgångar fram t.o.m. den 30 september 2021. Därefter förlängdes stödet till att även omfatta perioden december 2021–februari 2022. Fram till den 2 augusti 2022 hade totalt ca 2 656 miljoner kronor beviljats i omsättningsstöd efter handläggning av 40 568 ansökningar.

Ett särskilt omsättningsstöd till handelsbolag med minst en fysisk person som delägare infördes i mars 2021. Stödet förlängdes i omgångar fram t.o.m. september 2021. Därefter förlängdes omsättningsstödet till att även omfatta perioden december 2021–februari 2022. Fram till den 2 augusti 2022 hade 2 528 ansökningar om stöd beviljats med totalt ca 401 miljoner kronor.

Hysesstöd

Under 2020 infördes ett stöd som innebar att hyresvärdar kunde få stöd för överenskomna hyresrabatter under perioden den 1 april–30 juni 2020. Stödet återinfördes för perioden den 1 januari–31 mars 2021 (prop. 2020/21:84, bet. 2020/21:FiU43, rskr. 2020/21:203) och förlängdes därefter ytterligare till perioden den 1 april–30 juni 2021 (prop. 2020/21:99, bet. 2020/21:FiU21, rskr. 2020/21:38)

samt till perioden den 1 juli–30 september 2021 (prop. 2020/21:208, bet. 2020/21:FiU52, rskr. 2020/21:419). Avseende perioden den 1 april–30 juni 2020 inkom 33 769 ansökningar till länsstyrelserna varav 31 250 beviljades till ett belopp om sammanlagt 1 270 miljoner kronor. För perioden den 1 januari–31 mars 2021 inkom 9 667 ansökningar varav 9 200 beviljades till ett sammanlagt belopp om 550 miljoner kronor. Avseende perioderna den 1 april–30 juni 2021 och den 1 juli–30 september 2021 inkom 5 148 ansökningar till länsstyrelserna varav 4 850 beviljades till ett sammanlagt belopp om 530 miljoner kronor.

Researrangörslån

Pandemin har inneburit att resor avbeställts, ställts in eller avbrutits i förtid. För att möjliggöra återbetalning till drabbade resenärer i enlighet med krav i paketreselagen (2018:1217) infördes den 10 februari 2021 möjlighet för arrangörer och vissa återförsäljare av paketresor att få ett statligt lån för återbetalning av sådana resor som bokats före den 31 oktober 2020 och som skulle ha påbörjats någon gång under perioden den 1 mars 2020–31 januari 2021 eller som påbörjats och avbrutits under den perioden (prop. 2020/21:77, bet. 2020/21:FiU40, rskr. 2020/21:179). Kammarkollegiet beviljade totalt 32 ansökningar till ett sammanlagt lånebelopp om 90,7 miljoner kronor. Den 2 augusti 2021 infördes ytterligare en möjlighet till statligt lån till researrangörer. Denna möjliggjorde återbetalning av skulder till resenärer i de fall då resenärer accepterat en ny resa i stället för pengar när paketresor ställts in eller avbeställts och även dessa nya resor sedan har avbeställts eller ställts in (prop. 2020/21:208, bet. 2020/21:FiU52, rskr. 2020/21:419). Totalt inkom 13 ansökningar varav 8 beviljades till ett sammanlagt lånebelopp på 29,5 miljoner kronor.

Evenemangsstöd

Pandemin har drabbat bl.a. arrangörer av evenemang hårt eftersom de begränsningar av antalet deltagare som restriktionerna har inneburit förhindrade dem att bedriva verksamhet. Det gäller exempelvis arrangörer av konserter, scenkonstföreställningar, utställningar, festivaler och andra liknande kulturevenemang, mässor, marknader, evenemang inom det civila samhället samt idrotts- och sportevenemang. Därför infördes ett ekonomiskt stöd till arrangörer av evenemang som planerades äga rum under perioden juni–december 2021 (prop. 2020/21:166, bet. 2020/21:FiU49, rskr. 2020/21:249). Stödet innebar att staten står för delar av den ekonomiska risken om evenemanget inte kunde genomföras eller i väsentlig utsträckning måste begränsas till följd av restriktioner med anledning av spridningen av covid-19. Totalt inkom 398 ansökningar varav Skatteverket beviljade 220 till ett sammanlagt belopp om ca 70 miljoner kronor. Till följd av den ökade smittspridningen i slutet av 2021 och början av 2022 återinfördes vissa restriktioner. Evenemangsstödet förlängdes därmed så att evenemang som planerats äga rum t.o.m. den 30 juni 2022 är stödberättigade. Stödet förstärktes dessutom i vissa avseenden (prop. 2021/22:86, bet. 2021/22:FiU16, rskr. 2021/22:141 samt prop. 2021/22:113, bet. 2021/22:FiU44, rskr. 2021/22:170). Sista ansökningsdag för stödet var den 16 maj 2022 om sökanden inte hade ansökt om och fått beviljat ett positivt förhandsbesked. Med ett positivt förhandsbesked var sista ansökningsdag den 31 augusti 2022. Totalt inkom 327 ansökningar och 31 ansökningar om förhandsbesked. Den 11 september 2022 hade Skatteverket beviljat stöd till 274 ansökningar till ett totalt belopp om knappt 64 miljoner kronor.

Företagsakuten

Riksgäldskontoret fick i mars 2020 i uppdrag att utfärda kreditgarantier till kreditinstitut som bedriver verksamhet i Sverige för utlåning till i första hand små och medelstora företag. Garantiprogrammet Företagsakuten innebar att staten garanterade bankerna ersättning för upp till 70 procent av lånebeloppet för nya lån som banker beviljat drabbade företag, om lånen skulle förfalla på grund av bristande

betalningsförmåga. Sammantaget har 71 kreditinstitut anslutit sig till Företagsakuten och dessa har tilldelats ett rambelopp för garantier till ett värde av 39 miljarder kronor. När nyutlåning under garantiprogrammet avslutades den 30 september 2021 uppgick utbetalade lån till cirka 2,7 miljarder kronor fördelat på 764 lån.

Riksgäldskontorets sammanställning av kreditinstitutens utlåning inom ramen för garantiprogrammet Företagsakuten visar att utlåning har skett till ett flertal olika branscher t.ex. handel, transport, hotell- och restaurangbranschen, tillverkning samt kultur, nöje och fritid. Flest antal lån har beviljats företag inom hotell- och restaurang följt av handel och transport. Utlåningen fördelad utifrån antalet anställda i företagen som fått lån visar att en stor majoritet av lånen gått till småföretag, se tabell 3.4 nedan.

Tabell 0.4 Utlåning efter företagsstorlek

Utlåning under perioden april 2020 t.o.m. september 2021

Företagsstorlek	Volymmässigt	Antal
Mikroföretag (0–9 anställda)	15 %	61 %
Småföretag (10–49 anställda)	33 %	31 %
Medelstora företag (50–249 anställda)	41 %	7 %
Stora företag (från 250 anställda)	11 %	1 %

Källa: Riksgäldskontorets återrapportering 2021-11-29.

Sammanfattningsvis har kreditinstitutens beviljade utlåning inom ramen för Företagsakuten kommit små och medelstora företag till godo såväl volymmässigt som antalsmässigt. Utifrån gjorda uppföljningar kan konstateras att garantiprogrammet varit ändamålsenligt när det gäller utlåning i förhållande till bransch och företagsstorlek trots att lånevolymen har varit lägre än förväntat.

Kapitalförsörjning

För många företag är tillgång till finansiellt kapital en förutsättning för såväl start och utveckling som hållbar tillväxt. Företagens kapitalförsörjning är en indikator som belyser företags förutsättningar att utveckla och investera i sina affärsidéer och affärsmodeller. Den främsta källan för tillförsel av externt kapital till företag är via banklån, där huvuddelen av företagens lånebehov tillgodoses av den privata marknaden.

Tabell 0.5 Företagens kapitalförsörjning

Miljarder kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Monetära finansinstitutens utlåning till icke-finansiella företag	2 030	2 150	2 290	2 340	2 410	2 580
Risikkapitalinvesteringar ¹	2,24	2,33	3,82	3,81	4,81 ²	i.u.

¹ Risikkapitalinvesteringar i tidiga skeden och tillväxtfaser. Risikkapital som investeras av risikkapitalbolag, inklusive flera av de offentliga risikkapitalaktörerna.

² Uppgiften för 2020 är preliminär och kan komma att revideras nästa år.

Källor: Statistiska centralbyrån och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Den totala utlåningen till icke-finansiella företag i Sverige har ökat under senare år, vilket samtidigt indikerar ett växande kapitalförsörjningsbehov hos företagen. För att få lån krävs säkerheter, vilket t.ex. små nystartade företag med tillväxtambitioner ofta saknar. Då krävs andra former av kapitaltillförsel t.ex. risikkapital (ägarkapital). De företag som erhåller risikkapitalinvesteringar är ofta tillväxtorienterade företag som har potential att bidra relativt starkt till utvecklingen i näringslivet. Det gör att utvecklingen av risikkapitalinvesteringar är intressant att följa även om dessa jämfört med lånefinansiering står för relativt små belopp. Företagens behov av

kapitalförsörjning har ökat under senare år. Under 2020 har riskkapitalinvesteringarna ökat relativt mycket.

Stort behov av marknadskompletterande lån under pandemin

Marknadskompletterande finansiering via de statliga aktörerna Almi AB (Almi) och Stiftelsen Norrlandsfonden (Norrlandsfonden) ska bidra till en förbättrad finansieringssituation för företag där den privata marknaden verkar i begränsad utsträckning, men där det finns ett samhällsekonomiskt motiv för insatser som leder till hållbar tillväxt och förnyelse i svenskt näringsliv.

Syftet med Almis verksamhet är att utveckla och finansiera små och medelstora företag i hela landet. Under 2021 minskade Almis nyutlåning jämfört med 2020, som ett resultat av att den reguljära bankmarknaden normaliserades. Nyutlåningen var dock fortsatt högre än före pandemin 2019 och uppgick 2021 till knappt 2,2 miljarder kronor (tabell 3.6). Almis beredskap för negativa svängningar i konjunkturen har stärkts genom det kapitaltillskott på 2,9 miljarder kronor som lämnades till bolaget i samband med pandemins utbrott i enlighet med regeringens förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2020 (prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21, rskr. 2019/20:340).

Den största delen av Almis nyutlåning utgjordes av s.k. företagslån som 2021 uppgick till 46 procent av utbetalt lånebelopp jämfört med 37 procent 2020. Av Almis nyutlåning gick 347 (731) miljoner kronor till exporterande företag. Tillväxtlån till innovativa företag utgjorde 24 (13) procent av utbetalt lånebelopp. Samtidigt minskade efterfrågan på pandemierbudandets Bryggglån som uppgick till 13 (36) procent.

Tabell 0.6 Marknadskompletterande utlåning

Nyutlåning 2021 och 2020 (inom parentes)

	Almi	Norrlandsfonden
Nyutlåning (mnkr)	2 199 (3 166)	414 (290)
Nyutlåning (antal)	3 410 (5 872)	197 (151)
Totalt utlånat kapital (mnkr)	5 913 (6 046)	1 045 (994)

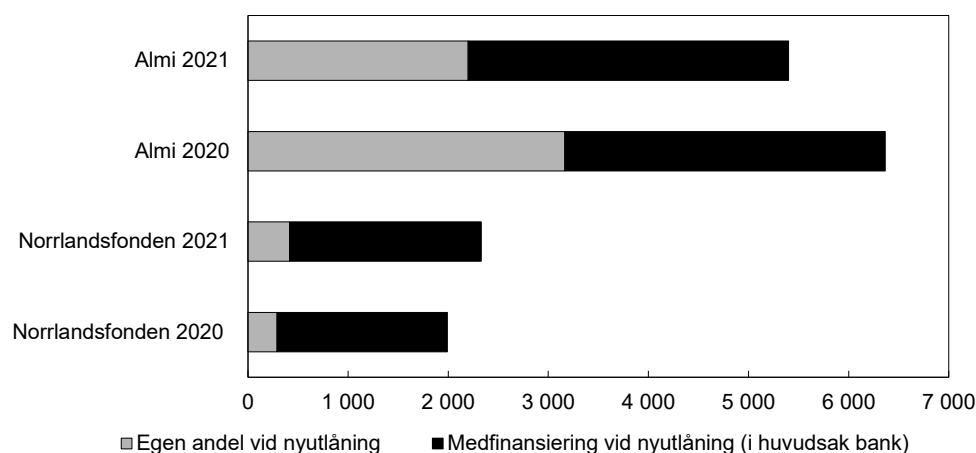
Källa: Almi och Norrlandsfonden, årsredovisningar 2021.

Stiftelsen Norrlandsfonden erbjuder finansiering till små och medelstora företag i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands, Jämtlands och Gävleborgs län. Utlåningen från Norrlandsfonden steg betydligt 2021 på grund av ökad aktivitet inom framför allt tillverkningsindustrin. Norrlandsfonden beviljade under 2021 krediter om totalt 414 miljoner kronor till 197 företag. År 2021 gick 27 procent av utlåningen räknat i volym till företag som ägs eller leds av kvinnor, vilket är en betydande ökning jämfört med 2020 då motsvarande andel var 19 procent. Norrlandsfonden beräknar att utlåningen under 2021 genererar investeringar i norrländskt näringsliv om ca 1 900 miljoner kronor.

Almis och Norrlandsfondens utlåning sker huvudsakligen tillsammans med banker. Under 2021 bidrog utlåningen från Almi till att banker och andra finansiärer beviljade lån för ytterligare drygt 3 200 miljoner kronor. När det gäller såväl Almis som Norrlandsfondens utlåning ökade bankernas andel av utlåningen under 2021 jämfört med året innan, vilket framgår av diagram 3.3.

Diagram 0.3 Uppväxling av marknadskompletterande utlåning

Miljoner kronor

Källa: Almi och Norrlandsfonden, årsredovisningar 2021.

Fortsatt stor efterfrågan på riskkapital

Efterfrågan på riskkapital i tidiga skeden från Almis dotterbolag Almi Invest AB (Almi Invest) fortsatte att öka 2021 och var större än under såväl 2020 som 2019. Vid utgången av 2021 hade Almi Invest innehav i 372 portföljbolag. Sammanlagt investerade Almi Invest 437 miljoner kronor i befintliga och nya portföljbolag under 2021 via sina åtta regionala fonder samt sin gröna investeringsfond, vilket är en ökning med 121 miljoner kronor jämfört med 2020. Av genomförda investeringar avsåg 191 miljoner kronor nyinvesteringar i 55 bolag och 246 miljoner kronor följdinvesteringar i 137 bolag (se även utg.omr. 19 avsnitt 2.6.7 tabell 2.17). Almi Invests gröna investeringsfond har fokus på att göra klimatsmarta investeringar som minskar utsläppen av koldioxid. Under 2021 investerade fonden totalt 127 miljoner kronor, vilket var en ökning jämfört med 2020 då 71 miljoner kronor investerades.

Under 2021 investerade privata aktörer totalt 2 300 miljoner kronor i Almi Invests portföljbolag, vilket innebär en uppväxling på drygt fem kronor från privata aktörer per investerad krona från Almi Invest. Det är en ökning jämfört med 2020 (då uppväxlingen var drygt fyra kronor från privata aktörer) men fortfarande en halvering i jämförelse med 2019 då uppväxlingen var tio kronor per investerad krona från Almi Invest. Regeringen beslutade våren 2020 att ändra kraven på privat medfinansiering för Almi Invests investeringar så att Almi numera kan stå för en större andel (högst 70 procent) av varje investering. Ändringen har underlättat för Almi Invest att följdinvestera i företag som med anledning av pandemin behövt tillföras kapital och har därmed gett Almi Invest bättre förutsättningar att stötta befintliga portföljbolag och investera i nya företag.

Stiftelsen Industrifondens (Industrifonden) verksamhet riktar sig till små och medelstora företag som vill växa. Under verksamhetsåret 2020/21 investerade fonden totalt 345 miljoner kronor, varav 158 miljoner kronor utgjorde investeringar i sju nya bolag och 186 miljoner kronor utgjorde följdinvesteringar i befintliga bolagsengagemang. Industrifondens investeringar matchades av privata kapitalinvesteringar till ett belopp av 2 007 miljoner kronor, vilket innebär en uppväxling på 5,8 kronor per investerad krona från Industrifonden. På balansdagen var Industrifonden direkt engagerad i 53 portföljbolag, vilket var fem fler än föregående år.

Verksamheten hos Saminvest AB (Saminvest) syftar till att stärka finansieringssystemet för innovativa företag med hög tillväxtpotential så att fler

växande företag skapas. Saminvest investerar i privat förvaltade riskkapitalfonder och affärsängelprogram. Sedan starten 2016 har Saminvest lämnat utfästelser om totalt 2 931 miljoner kronor, varav 1 088 miljoner kronor utfästes under 2021 till sex nya fondinvesteringar och tre affärsängelprogram. Saminvest har under 2021 vidareutvecklat det indirekta finansieringsprogrammet för affärsänglar via olika inkubatorer som inleddes 2018. Totalt har 292 investeringar i tillväxtbolag genomförts av de fonder och affärsängelprogram som Saminvest har investerat i, varav 73 genomfördes under 2021. Saminvest konstaterar i sin årsredovisning att detta bidragit till att nya fonder och team har kunnat etableras och på så sätt skapat en mer dynamisk riskkapitalmarknad.

Kreditgarantier för gröna investeringar bidrar till industrins gröna omställning

Industrins omställning kräver investeringar med lång livslängd till nya och ofta obeprövade tekniker och processer. Den 3 juni 2021 fick Riksgäldskontoret i uppdrag att ställa ut kreditgarantier i enlighet med förordningen (2011:211) om utlåning och garantier och förordningen (2021:524) om statliga kreditgarantier för gröna investeringar. Sedan den senare förordningen trädde i kraft den 22 juni 2021 har ett flertal företag visat intresse för kreditgarantierna. Till och med den 20 oktober 2022 hade fem ansökningar kommit in. Garantiprogrammet avser stora och komplexa projekt, vilket gör att det tar tid för företagen och kreditinstituten att färdigställa ansökningar och kompletterande dokument. Till och med den 20 oktober 2022 hade en ansökan beviljats som omfattade ett lånebelopp om tre miljarder kronor. Den beviljade kreditgarantin täcker 80 procent av lånebeloppet.

Förenkla för företagen

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den ska lämna en årlig redogörelse till riksdagen om förenklingsarbetet, så att riksdagen kan få en möjlighet att kontinuerligt följa utvecklingen (bet. 1998/99:NU6, rskr. 1998/99:170). Regeringen har under 2021 beslutat nya mål för förenklingspolitiken och redovisat målen för riksdagen (skr. 2021/22:3, bet. 2021/22:NU16, rskr. 2021/22:191). Regeringen återrapporterar nedan sitt förenklingspolitiska arbete i förhållande till respektive mål.

Regler ska utgå från proportionalitet, och främja tillväxt, konkurrenskraft och innovation

Uppföljningen har hittills skett genom Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet. I år finns inte nya data från denna undersökning att presentera. Världsbankens undersökning Ease of Doing Business index som mäter kvaliteten på olika länders regelverk ger dock en indikation för utvecklingen. Sverige har enligt detta index haft ett stabilt värde under perioden 2010–2020, utan egentliga förändringar. OECD-ländernas genomsnittliga värde har förbättrats. Sveriges värde ligger på en nivå som är jämförbar med andra höginkomstländer som utgör viktiga marknader för Sverige, men flera andra sådana länder har förbättrat sina resultat jämfört med Sveriges.

Konsekvensutredningar är centrala för att nå mer ändamålsenliga regler. När Regelrådet summerar 2021 framgår det att av de inkomna remisserna utgör andelen kanslisvar 47 procent i år, vilket är i linje med verksamhetsåren 2018 och 2019. Ett kanslisvar innebär att Regelrådet inte yttrar sig över det remitterade förslaget. De främsta skälen till kanslisvar är att förslaget bedöms ha endast begränsade effekter för företag samt av resursskäl. För de konsekvensutredningar där Regelrådet yttrade sig var andelen konsekvensutredningar som uppfyllde kraven under 2021, enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, 58 procent, vilket är en förbättring med 5 procentenheter jämfört med 2020. Resultatet varierar mellan de remitterande regelgivarna. Kommittébetänkanden har den största

förbättringen sett till andelen godtagbara konsekvensutredningar, men även Regeringskansliet har förbättrat sitt resultat i jämförelse med förra året och båda de nämnda kategorierna visade ett resultat med ungefär hälften godtagbara konsekvensutredningar. De aspekter av konsekvensutredningen som återkommande har störst brister är antal och storlek på berörda företag, konkurrenspåverkan, administrativa och andra kostnader samt särskild hänsyn till små företag. Tillväxtverket genomförde under året olika utbildningsinsatser om konsekvensutredningar vid regelgivning riktade till kommittéer och en särskild utbildningsinsats riktad till Regeringskansliet. Tillväxtverket gav också individuellt stöd till 17 kommittéer och myndigheter.

Kostnaderna som följer av regler ska minska som andel av BNP och kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden

Tillväxtverket beräknar hur mycket företagens årliga kostnader som följer av regler förändras från år till år. Enligt rapporten Regler som påverkar företagens kostnader och konkurrenskraft 2021 (Tillväxtverket 2021) har de årligt återkommande administrativa och produktionskostnader som orsakas av regler sammantaget ökat med ca 469 miljoner kronor under 2021, varav omkring 305 miljoner kronor avsåg administrativa kostnader. De nya eller ändrade regler som främst bidragit till ökningen av administrativa kostnader berör bl.a. omvänd skattskyldighet vid omsättning av vissa varor, rapportering och kontroll av medicintekniska produkter, rapportering av särskilt farliga ämnen i varor, samt visselblåsardirektivet. De återkommande kostnader som förorsakats av regelförändringar, men som utgörs av kostnader för produktion eller investeringar snarare än administrativa kostnader, ökade med ca 164 miljoner kronor under 2021. Den största ökningen av produktionskostnaderna förorsakades av nya krav på laddinfrastruktur för elfordon.

Andelen tjänster och ärenden som hanteras digitalt ska öka för att förenkla för företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommunerna (bet. 2019/20:NU16 punkt 3, rskr. 2019/20:287). Tillväxtverket och Bolagsverket bedriver, i samarbete med bl.a. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), ett arbete benämnt Serverat som syftar till att förenkla för företagare inom främst restaurant- och besöksnäringarna (N2017/04297). Serverat handlar i huvudsak om att standardisera, förenkla och digitalisera tillståndsgivningsprocesser, ofta i samarbete med kommuner. Under 2021 utvecklades en ny e-tjänst för ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten och e-tjänsten för anmälan av livsmedel samt guiden och checklistan för biodling uppdaterades. Under året förändrades anslutningskraven för kommuner till Serverat. Detta möjliggör för fler kommuner att ansluta sig till Serverat och därmed att bli valbara i checklistorna. I mars 2022 hade antalet kommuner som är anslutna till Serverat ökat till 78 från 71 i maj 2021.

Regeringen anser att de förändrade anslutningskraven för kommuner till Serverat skapar förutsättningar för fler kommuner att ansluta till Serverat. Därmed anser regeringen att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Inom ramen för livsmedelsstrategin har Tillväxtverket fått i uppdrag att bl.a. arbeta med förenkling genom utveckling av verksamt.se (N2019/03240). Uppdraget avser bl.a. åtgärder för att skapa tjänster för sammanhållna guidade processer och samlad information till uppgiftslämnaren om hur ärendet fortskrider och har inledningsvis fokuserat på företag som vill bedriva vattenbruk. För mer information om företagsportalen verksamt.se som är ett viktigt redskap i arbetet med förenkling genom digitalisering, se avsnitt 3.3.3.

Bolagsverket har under 2021 öppnat tjänsten digital inlämning av årsredovisning för ytterligare en kategori; koncerner som redovisar enligt det s.k. K3-regelverket. Detta regelverk styr hur en årsredovisning, ett årsbokslut respektive en koncernredovisning ska utformas.

Statskontoret har i maj 2022 slutredovisat sitt uppdrag att utveckla en metod för uppföljning av det nya förenklingspolitiska målet om digitalisering av företagens kontakter med det offentliga (N2021/02724).

Förvaltningsmyndigheters handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige (bet. 2019/20:NU16 punkt 2, rskr. 2019/20:287). Regeringen har under 2021 beslutat nya mål för förenklingspolitiken och redovisat dessa för riksdagen i skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3, bet. 2021/22:NU16, rskr. 2021/22:191). Två av dessa mål följs upp genom det nya förenklingsuppdrag som beslutades i september 2022 och omfattar tio myndigheter (N2022/01751). De mål som omfattas av uppdraget är att förvaltningsmyndigheters handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta och den förväntade handläggningstiden ska synliggöras för den sökande i fler ärendekategorier, samt att förvaltningsmyndigheters bemötande och service till företag ska vara företagsanpassat och väl fungerande. Uppdraget fokuserar på de myndigheter som har flest direkta kontakter med företag och de ärenden som har störst betydelse för företagen. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) årligen 2023–2028. En fördjupad redovisning med analys och förslag som kan bidra till att nå de förenklingspolitiska målen redovisas 2024, 2026 och 2028. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 april 2029. Därmed anser regeringen att riksdagens tillkännagivande är slutbehandlat.

Länsstyrelserna har redovisat sina handläggningstider för 2021 för fyra utvalda ärendetyper, två av dessa redovisas här. Redovisningen har samordnats av Länsstyrelsen i Kronobergs län. Medelvärdet för handläggningstiderna för ärenden om förprovning av djurstallar är 18 dagar och har under 2021 förbättrats jämfört med 2020 och ligger klart under det av länsstyrelserna uppsatta målet om 56 dagar. För ärenden om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ökade handläggningstiden något det senaste året, men har ändå i genomsnitt sedan 2015 minskat från 46 till 37 dagar. Det av länsstyrelserna uppsatta målet är 42 dagar.

För miljöprövningsprocessen pågår ett utvecklingsarbete där länsstyrelserna fått i uppdrag att redovisa förslag till målsättningar för handläggningstider som ska bygga på uppdraget om samlad statistik för miljöprovningen (N2018/05852) och redovisas senast den 31 mars 2023. En redovisning för den samlade statistiken för miljötillståndsprövningen avseende 2021 finns i utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, avsnitt 3.3.

Förenkling på EU-nivå

Europeiska kommissionen har under 2021 arbetat vidare med den s.k. Better Regulation Agenda (bättre lagstiftning). Kommissionen har under 2021 och 2022 introducerat ett nytt förenklingsinitiativ om att den avser att tillämpa principen ”en in, en ut” för regelgivning på EU nivå. Kommissionen avser att genomföra en första utvärdering av detta arbete under 2023.

Konkurrens

Konkurrensverket har i sin rapport Konkurrensverkets tillsynsverksamhet 2021 (2022:1) redogjort för tillsynen under året som gått. Antalet anmälda företagskoncentrationer, ökade med ca 70 procent jämfört med 2020, vilket har inneburit att en större andel av Konkurrensverkets utredningskapacitet gick åt till förvärvsprövningar än tidigare år. Under 2021 har myndigheten också tagit sig an nya uppdrag i form av tillsyn över den nya lagen om otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter, samt att vara registermyndighet för annonsdatabaser vad gäller upphandling.

Den 30 september 2021 överlämnade Konkurrensverket rapporten Konkurrens och tillväxt inom e-handeln som svar på ett regeringsuppdrag om att kartlägga utvecklingen av e-handeln i Sverige (N2021/02478). Konkurrensverket konstaterade bl.a. att det finns tydliga tecken på att konkurrensen överlag är god och att hinder för konkurrens på lika villkor inte framstår som betydande. Konkurrensverket framhöll också att regelutvecklingen inom EU kan gynna en effektiv konkurrens inom svensk e-handel, men att även nya verktyg i det svenska konkurrensregelverket bör övervägas. Konkurrensverkets bedömning är att konkurrensen inom den svenska e-handeln generellt är god, men att förutsättningarna snabbt kan förändras.

Statsstöd

Fokus för regeringens arbete på statsstödsområdet har varit att de stöd som ges ska vara välriktade, effektiva och bidra till politiska målsättningar. Kommissionen har antagit tillfälliga kompletteringar av EU:s statsstödsregelverk med anledning av pandemin och av Rysslands invasion av Ukraina för att medlemsstaterna snabbt och effektivt ska kunna vidta lämpliga åtgärder för att motverka de ekonomiska effekterna av respektive händelse. Pandemiregelverket har genom tillägg successivt anpassats till behoven och upphörde efter den senaste förlängningen att gälla den 30 juni 2022. Det tillfälliga regelverket med anledning av Rysslands invasion av Ukraina antogs den 24 mars 2022, utökades under sommaren och gäller året ut, med möjlighet till förlängning om behovet av det kvarstår. De successiva ändringarna av regelverken gör att de har varit förhållandevis väl anpassade för svenska förhållanden och behov, även om önskemål om justeringar naturligtvis har funnits i det enskilda fallet. För beskrivning av de åtgärder som genomförts i Sverige baserat på de olika regelverken, se under redovisningarna för respektive utgiftsområde.

3.3.2 Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse

Investeringar i forskning och utveckling (FoU) är en indikator som belyser viljan och förutsättningarna att utveckla näringslivets innovationsförmåga. Näringslivets FoU-utgifter minskade mellan 2010 och 2014, men har sedan ökat mellan 2014 och 2020. År 2020 var FoU-utgifterna 127,2 miljarder kronor vilket motsvarar 2,55 procent av BNP. Enligt preliminära uppgifter från Statistiska centralbyrån ökade företagens utgifter för egen FoU 2021 med 1,5 procent jämfört med 2020.

Tabell 0.7 Företagens utgifter för forskning och utveckling

Utgifter som andel av BNP, procent

	2012	2014	2016	2018	2020
Företagens utgifter för egen FoU	2,18	2,07	2,26	2,35	2,55

Källa: Statistiska centralbyrån.

Utöver investeringar i FoU är det också angeläget att få en bild av om andelen innovativa företag ökar eller minskar i den svenska företagspopulationen samt om näringslivets innovationssamarbeten ökar eller minskar över tid. För att få en

uppfattning om detta används indikatorer som belyser företagens innovationsverksamhet och innovationssamarbeten.

Tabell 0.8 Innovationsverksamhet i företagen

Procent

	2012–2014	2014–2016	2016–2018	2018–2020
Andel företag med innovationsverksamhet	46	45	55	55
Andel företag med innovationssamarbeten	10	9	6	6

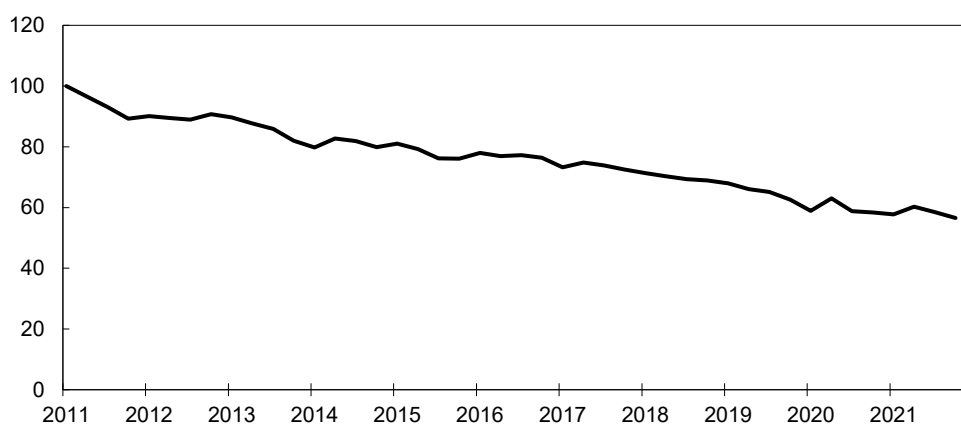
Källa: Statistiska centralbyrån.

Andelen företag med innovationsverksamhet har varit i stort sett oförändrad under perioden 2012–2016. Under perioden 2016–2018 ökade andelen relativt mycket. Denna andel har kvarstått under perioden 2018–2020. Under perioden 2018–2020 uppgav 6 procent av företagen att de hade innovationssamarbeten. Det är samma andel som under perioden 2016–2018 men en minskning jämfört med tidigare perioder.

För att följa näringslivets gröna omställning används indikatorn näringslivets utsläppsintensitet som mäter näringslivets utsläpp i relation till dess förädlingsvärde. Om utsläppen minskar eller om förädlingsvärdet ökar sjunker indexet och vice versa.

Diagram 0.4 Näringslivets utsläppsintensitet

Utsläpp av växthusgaser per förädlingsvärde i ton koldioxidekvivalenter per miljoner kronor (fasta priser).
Index: 2011 kv 1 = 100

Anm. Säsongsrensats.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Sedan 2011 har utsläppsintensiteten minskat med 43 procent, vilket beror på både minskade utsläpp (24 procent) och ett ökat förädlingsvärde (23 procent). Under 2021 har utsläppsintensiteten minskat med 2,5 procent jämfört med föregående år. Minskningen 2021 beror på att både förädlingsvärdet och utsläppen ökat (5,3 respektive 2,6 procent). Då förädlingsvärdet ökat mer än utsläppen så har utsläppsintensiteten minskat.

Tabell 0.9 Patent, varumärken och mönsterskydd

Antal	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Svenska patent-ansökningar i världen	24 397	23 485	23 429	25 310	27 773	26 221
Svenska varumärkes-ansökningar i världen	96 530	109 313	115 493	110 242	115 380	122 988
Svenska mönsterskydds-ansökningar i världen	20 042	26 232	20 397	19 672	19 454	18 414

Källa: Patent- och registreringsverket.

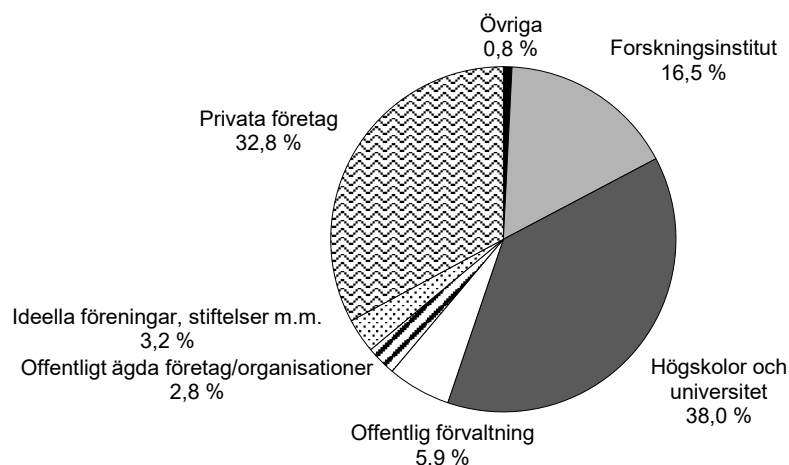
Patent och andra immateriella rättigheter är en indikator på förnyelsenivån i ekonomin. De svenska patentansökningarna i världen har efter två år av ökning minskat i antal under 2020. Antalet patentansökningar är dock högre än de var 2015. Mellan 2015 och 2019 har det skett en påfallande ökning av varumärkesansökningarna. Även under 2020 har ökningen varit relativt stor. Däremot fortsatte antalet mönsterskyddsansökningar att minska under 2020. För att förbättra möjligheten för näringslivet att kunna ansöka om ett mer omfattande och kostnadseffektivt patentskydd har regeringen under det gångna året fortsatt arbeta för igångsättandet av det enhetliga patentsystemet. Systemet innebär att en sökande genom ett enda förfarande kan få ett patent som täcker nästan hela EU. Systemet och den enhetliga patentdomstolen, en internationell domstol för EU:s medlemsstater med behörighet att handlägga tvister om europeiska patent, med eller utan enhetlig verkan, väntas träda i kraft i början av 2023.

Behovsmotiverad forskning och ökad innovationsförmåga

Stöd till forskning och innovation via Vinnova för ökad innovationsförmåga

Verket för innovationssystem (Vinnova) har i uppdrag att främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. Detta sker genom insatser av olika karaktär som sammantaget stimulerar innovationssamarbeten mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut, civilsamhälle och offentlig verksamhet.

För att främja förnyelse och innovation har Vinnova under året från anslaget 1:2 *Verket för näringslivsutveckling: Forskning och utveckling* investerat nästan 3,7 miljarder kronor i olika insatser, vilket var 20 procent mer än 2020 och 17 procent mer än 2019.

Diagram 0.5 Fördelning av beviljade medel mellan olika aktörstyper 2021

Källa: Vinnova, årsredovisning 2021.

En jämförelse av beviljandenivån för 2021 visar att kvinnors ansökningar beviljades till 35 procent och mäns till 30 procent. Av Vinnovas totala beviljade ansökningar fördelades 41 procent till kvinnor 2021. Det är en ökning jämfört med 2020 då andelen var 37 procent.

Som ett resultat av forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2020/21:60) tillfördes Vinnova medel 2021–2024 för förstärkt finansiering av exempelvis strategiska innovationsprogram, test- och demonstrationsmiljöer och life science. Under 2021 genomfördes en tredje metautvärdering av de strategiska innovationsprogrammen (SIO), vilket inkluderade programmen Smart Built Environment, RE:Source, Medtech4Health, Drive Sweden och InfraSweden2030. Enligt utvärderingen (Vinnova, Rapport VR 2021:10) är programmens additionalitet dvs. vad satsningen har tillfört jämfört med om den inte hade genomförts, förhållandevis stor. Bland annat har genomförda forsknings- och innovationsprojekt bidragit till en bred samverkan mellan olika aktörer, främst företag och offentliga organisationer (statliga myndigheter, regioner och kommuner) och FoU-utförare (universitet, högskolor och forskningsinstitut). Av utvärderingen framgår också att programmen haft flera effekter; som att följdprojekt initierats och att prototyper tagits fram.

Programmet Utmaningsdriven innovation (UDI) slutrapporterades 2021. Slutrapporten omfattar hela programsatsningen 2011–2021, med perioden 2018–2021 i fokus. Inom programmet har totalt 783 projekt beviljats fram till december 2021. Drygt 500 projekt har fått finansiering i en första fas och drygt 50 projekt har genomgått programmets alla faser. Över 2 500 unika aktörer har deltagit i programmet och Vinnova har beviljat knappt 2,5 miljarder kronor i bidrag till olika aktörer där universitet och högskolor, privata företag och forskningsinstitut tagit emot mest bidrag. Projekten i programmet har enligt rapporten stärkt både deltagarnas och andra aktörers förmåga att utveckla innovationer på två huvudsakliga sätt. För det första har projekten bidragit till att ny kunskap tagits fram, vilket lett till ett stort antal patent och vetenskapliga publikationer. För det andra har projekten bidragit till att nya nätverk byggts upp bland de drygt 2 500 aktörer som deltagit i UDI. Flera av aktörerna som deltagit i UDI är organisationer från offentlig sektor som inte tidigare deltagit i samverkansprojekt finansierade av Vinnova.

Sedan 2015 har Vinnova regeringens uppdrag att ansvara för att lämna statligt stöd till inkubation, vilket verket gör inom ramen för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling*. Sammanlagt har 107 miljoner kronor beslutats i beviljade bidrag till de inkubatorföretag som ingår i totalt 29 inkubatorer. Inkubatorerna utvärderade ca 4 100 idéer 2021. 46 procent av de idéer som antogs av inkubatorerna 2021 hade minst en kvinnlig idégivare. Totalt attraherade 280 företag i inkubatorerna knappt 1 764 miljoner kronor i ägarkapital under 2021, att jämföra med 194 bolag som attraherade 848 miljoner kronor 2020. Företag som är, eller har varit, anslutna till inkubatorerna sysselsatte enligt de senast tillgängliga siffrorna från 2020 knappt 16 000 personer och deras nettoomsättning uppgick till över 21 miljarder kronor, en ökning jämfört med 2019. Sysselsättnings- och omsättningsstatistiken inkluderar inte de projekt och bolag som köpts upp eller slagits samman. Andelen kvinnor i inkubatorernas styrelser ökade något jämfört med 2020 till 44 procent. I inkubatorsbolagen ökade andelen kvinnliga styrelserepresentanter från 25 procent föregående år till 27 procent 2021.

Under 2021 har Vinnova genomfört olika insatser för life science-sektorn. Bland annat genomförde Vinnova en analys av Sveriges innovations- och produktionskapacitet för vacciner och andra biologiska läkemedel. Utifrån analysen fick Vinnova i uppdrag att etablera en innovationshubb för att möjliggöra processutveckling för produktion av

vacciner och andra avancerade läkemedel (N2021/02613). Vinnova har därefter i samverkan med företaget NorthX Biologics i Matfors påbörjat ett arbete för att bistå näringslivet med kompetens och storskalig processkapacitet i syfte att stärka näringslivets konkurrenskraft inom life science-sektorn. Initiativ till ett nordiskt samarbete på vaccinområdet togs den 8 februari 2022 genom att Vinnova fick i uppdrag att tillsammans med aktörer från de fyra andra nordiska länderna genomföra en gemensam studie om potentialen för ömsesidig nytta av nordiskt samarbete inom innovation, utveckling och produktion av vacciner (N2022/00310).

Vinnovas mångåriga stöd till det nationella initiativet Genomic Medicine Sweden (GMS) har bidragit till att GMS nu kan göra ny teknik tillgänglig inom vården som gör att fler patienter kan få rätt behandling i rätt tid. Med hjälp av GMS utfördes under 2021 DNA-sekvenseringar av 7 000 patienter för bättre diagnostik och behandling. En majoritet av dessa analyser gjordes för diagnostik av patienter med sällsynta diagnoser. Det har under de senaste åren skett en stor ökning i hur ny teknik som sekvensering används i klinisk verksamhet runt om i landet.

Insatser via industriforskningsinstitut

Industriforskningsinstitutet under RISE Research Institutes of Sweden AB utgör majoriteten av den svenska institutssektorn. RISE-gruppen består dels av moderbolaget RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) inklusive helägda och delägda dotterbolag med en ägarandel överstigande 50 procent (RISE-koncernen), dels intresseföretaget Swerim AB. Det övergripande målet för industriforskningsinstitutet är att de ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse. RISE-gruppen ska även främja offentlig sektors förnyelse och förmåga att bidra till samhällsutmaningar.

Det finns sex uppdragsmål för RISE AB. Utfallet för 2021 visar att bolaget når samtliga mål utom ett, som avser tvärvetenskaplig samverkan:

- Omsättning konkurrensutsatta forskningsmedel: 41 procent (mål minst 30 procent).
- Omsättning näringslivsintäkter från små och medelstora företag: 37 procent (mål 30–40 procent).
- Samverkan genom tvärvetenskapliga projekt: 32 procent (mål minst 35–55 procent).
- Utnyttjande av test- och demoanläggningar: 63 procent (mål 60–80 procent).
- Innovationspartnerförmåga: 78 (mål minst 78 av 100).
- Nöjdhetsindex (NKI): 76 (mål minst 75 av 100).

Under 2021 tilldelades RISE-gruppen totalt 1 054 miljoner kronor i statsbidrag (anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel*). Medlen används i huvudsak för kompetensuppbyggnad hos institutet samt utgifter för RISE AB:s verksamhet och omstruktureringsutgifter för RISE-koncernen. Under året har RISE-koncernen tagit fram en gemensam tillväxtstrategi som utgår ifrån samhällsutmaningarna - klimat och miljö, digitalisering, hälsa och välfärd, demokratiskt och starkt samhälle samt kompetensförsörjning och livslångt lärande. Fördelningsprincipen avseende de strategiska kompetensmedlen har reviderats där basen utgörs av RISE AB:s nya tillväxtstrategi, ägarens anvisningar, samt verksamhetens behov. Att bibehålla och rekrytera kompetenta medarbetare är avgörande för RISE.

RISE-gruppens intäkter kommer från uppdrag från näringslivet och offentlig sektor, nationella offentliga forskningsfinansiärer, EU-medel och strategiska kompetensmedel. Fördelningen mellan intäktslagen är i stort sett oförändrad från

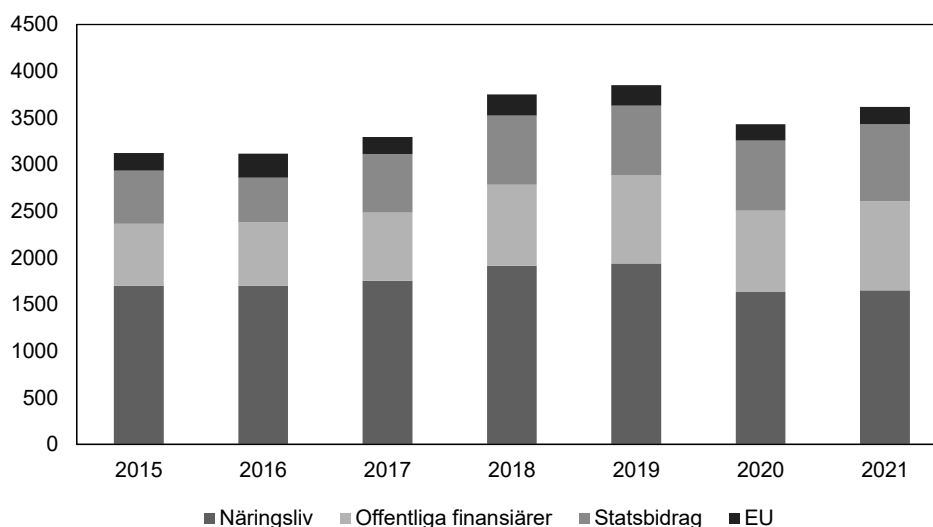
tidigare år, även om alla intäktslagen ökat något jämfört med 2020. Intäkter från nationella offentliga finansiärer ökade mest jämfört med 2020. Den totala intäkten för RISE-gruppen var 3 897 miljoner kronor, varav 1 030 miljoner kronor kom från nationella, offentliga finansiärer. RISE-gruppens huvudsakliga intäkter kommer från direkta uppdrag från näringsliv och offentlig sektor, vilka utgör nästan halva omsättningen. I dessa uppdrag används den kompetens som byggts upp hos forskningsinstituterna, bl.a. med stöd från statsbidraget, och kan på så sätt bidra till att öka innovationskapaciteten och förnyelsen i näringslivet. En stor del av nettosysselsättningsstillskottet i Sverige sker i små och medelstora företag. Av RISE-gruppens näringslivsintäkter utgjorde en dryg tredjedel intäkter från små och medelstora företag.

RISE-gruppen ska vara internationellt konkurrenskraftig. Under 2021 fick RISE-gruppen totalt 213 miljoner kronor från olika EU-program, vilket är en ökning med fyra miljoner kronor jämfört med föregående år. RISE-gruppen har även en relativt omfattande internationell verksamhet vid sidan av sitt deltagande i olika EU-program.

För att utveckla och bygga ny, tvärvetenskaplig kompetens i näringslivet arbetar RISE AB med samverkansinitiativ och kunskapsplattformar. Under 2021 finansierades 65 samverkansinitiativ om sammanlagt 59 miljoner kronor som genererade 511 miljoner kronor i FoU-intäkter, en uppväxling på 8,6 gånger satsade medel. Vid slutet av 2021 var totalt 24 kunskapsplattformar i gång. Totalt finansierades kunskapsplattformar under 2021 med 53 miljoner kronor och de genererade FoU-intäkter på 232 miljoner kronor under 2021, en uppväxling på 3,4 gånger satsade medel.

Diagram 0.5 Intäkter RISE-gruppen

Intäkter i miljoner kronor

Källa: RISE Research Institutes of Sweden AB, årsberättelser 2015–2021.

Internationellt forsknings- och innovationssamarbete

Sverige återfinns bland de nio mest framgångsrika länderna i EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, som pågår 2021–2027. Svenska aktörer har hittills kontrakterat finansiering på totalt ca 2,3 miljarder euro inom programmet motsvarande 3,4 procent av de medel som beviljats. Resultatet visar samma andel i jämförelse med förra årets rapporteringsstillfälle och Sverige behåller nionde plats bland deltagande länder vad avser beviljade medel. Näringslivet i Sverige kontrakterar 25,9 procent av dessa beviljade medel och står för 32,8 procent av det svenska deltagandet. I satsningen innovation i små och medelstora företag som riktar sig till

enskilda innovativa företag har hittills 284 svenska små och medelstora företag beviljats drygt 158 miljoner euro. Omfattande insatser för att främja innovation genomförs även med medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden (se utg.omr. 19 avsnitt 2.6.7).

Samverkan för innovativa lösningar – de strategiska samverkansprogrammen

I den förra regeringens samverkansprogram samlades företrädare för företag, universitet och högskolor, fack- och branschorgan, civila samhället och offentliga aktörer för att gemensamt prioritera vad som behöver göras inom respektive samverkansprogramms tema. Utifrån dessa prioriteringar syftade samverkansprogrammen till att gemensamt identifiera, utforma och ge förslag på och om möjligt genomföra lösningar med gemensamma resurser. Målet med samverkansprogrammen var att identifiera innovativa lösningar på stora samhällsutmaningar samt att bidra till svensk konkurrenskraft. De teman som utgjorde grunden för samverkansprogrammen 2019–2022 var näringslivets klimatomställning, kompetensförsörjning och livslångt lärande, näringslivets digitala strukturomvandling samt hälsa och life science.

I enlighet med den programlogik som togs fram för uppföljning och utvärdering av samverkansprogrammen genomfördes årligen en enkät med alla deltagare och berörda inom samverkansprogrammen. Två år in i det operativa arbetet ansåg sju av tio respondenter, i den senaste enkäten från december 2021, att samverkansprogrammen ”i hög utsträckning” eller ”helt och hållet” har potential att identifiera lösningar inom de utpekade samhällsutmaningar som Sverige behöver kraftsamla kring. Tre av fyra respondenter upplevde att samverkansprogrammen lett till aktiviteter i form av t.ex. gemensamma projekt, satsningar eller inspel till regeringen, kopplat till det samverkansprogram inom vilket respondenten var engagerad. Exempel på satsningar som beslutats i linje med samverkansprogrammets prioriteringar är etableringen av en innovationshubb för produktion av avancerade läkemedel och vacciner (N2021/02613), åtta statliga myndigheters utveckling av en sammanhållen datainfrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande (N2021/01915), samt förstudien av omställningslyftet (N2021/02532) och dess del i genomförandet av kompetenslyftet.

Smart industri har stärkt industrins automation

Förra regeringens strategi Smart industri – en nyindustrialiseringsstrategi för Sverige har haft som syfte att stärka företagets omställningsförmåga och konkurrenskraft och dra nytta av det fönster som öppnats för en nyindustrialisering i Sverige (N2016/00496). Smart industri inkluderade över 80 insatser inom de fyra fokusområdena Industri 4.0, Hållbar produktion, Kunskapslyft industri och Testbädd Sverige. Flertalet insatser har finansierats via anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling*. Den sista av dessa insatser, Robotlyftet, avslutades 2021 och Tillväxtverket slutrapporterade uppdraget i mars 2022. Insatsen syftade till att stärka automation och därmed öka konkurrenskraften hos små och medelstora industriföretag och pågick under perioden 2018–2021 (N2018/00533). Sammanlagt har 2 400 företag nåtts med information om Robotlyftet och automation och 512 förutsättningsstudier som kartlägger prioriteringar och utvecklingsmöjligheter i företagen har genomförts över hela landet. Efter genomförd förutsättningsstudie kunde företagen ansöka om en automationscheck. Checkarna fick användas för att ta in extern hjälp med syftet att minska riskerna inför en investering i modern automationsteknik. Tillväxtverket beviljade 214 automationscheckar. I snitt har beviljat stöd legat på ca 130 000 kronor per check. Av de företag som mottagit en automationscheck uppger 98 procent att de minskat de tekniska och ekonomiska riskerna och 80 procent att de har, eller kommer

att ha, investerat i en eller flera automationslösningar inom det närmsta året. En utvärdering av programmet visar att Robotlyftet har genomförts effektivt och att satsningen har gett goda resultat på kort tid med realiserade investeringar i automation i företagen (N2022/00849).

Stärkta förutsättningar för den gröna industriella revolutionen

Samordningsinsatser vid nyindustrialiseringen för klimatomställning i norra Sverige har lett till ökad kunskap om behov vid stora etableringar och expansioner

I Norrbotten och Västerbotten pågår en omfattande nyindustrialisering kopplad till fossilfri produktion och elektrifiering till gagn för klimatomställningen. När nya gröna industrier etablerar sig i norra Sverige kan denna del av landet bli ledande i den klimatomställning som nu sker globalt. Arbetet som utförs av regeringens samordnare för samhällsomställning vid större företagsetableringar och företagsexpansioner i Norrbotten och Västerbotten (N2020/03132) har resulterat i en ökad förståelse för och kunskap om vilka behov som uppstår vid stora etableringar och expansioner.

Många aktörer arbetar utifrån olika roller med att stötta i arbetet med industrisatsningarna och den samhällsomvandling som sker till följd av dessa.

Samordnarens arbete har bidragit till en ökad koordinering och utvecklade arbetssätt. Den gröna industriella omställning som nu sker, inte minst i norra Sverige, är av en historiskt stor omfattning. Detta skapar utmaningar inom många områden där bl.a. infrastruktur, bostäder, utbildningsmöjligheter och kompetensinflyttning snabbt måste komma på plats. Kopplat till dessa områden initierade förra regeringen flera nya insatser och uppdrag (exempelvis Uppdrag att analysera behovet av åtgärder i transportinfrastrukturen med anledning av större företagsetableringar och företagsexpansioner i Norrbottens och Västerbottens län, I2021/02468), samtidigt som myndigheter har anpassat sina arbetssätt. Ett exempel är Svenska Kraftnät som har börjat arbeta mer parallellt i stället för sekventiellt med sina ärenden.

Framsteg i utvecklingen av innovativ och hållbar batteriproduktion

I februari 2021 gav regeringen Statens energimyndighet i uppdrag att lämna stöd med 238 miljoner kronor till Northvolt AB för utveckling av battericeller och utbyggnad av ett elektrifieringscampus för batteriforskning i Västerås. Stödet som har finansierats via anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* är kopplat till Sveriges och batteriföretagets medverkan i det europeiska projektet EuBatIn (European Battery Innovation) som är ett så kallat viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse (IPCEI). Stödet har resulterat i att Northvolt har gjort betydande framsteg inom områden såsom utveckling av battericeller och metoder för förbättrad prestanda, celldesign och anodutveckling. Deltagandet och finansieringen till EuBatIn har också bidragit till fördjupade europeiska samarbeten, möjlighet att utforska nya tekniska färdplaner och expanderad kapacitet för forskning, utveckling och innovation vid Northvolt Labs i Västerås.

Stärkt omställningskapacitet i fordonsindustrin genom strategisk forskning och innovation

För att uppnå en fossilfri och hållbar transportsektor krävs genomgripande förändring. Fordonsindustrin har tillsammans med akademi och offentlig sektor en central roll för att Sverige ska klara denna omställning. Under åren 2009–2021 har programmet Fordonsstrategisk forskning och innovations (FFI) bidragit till utveckling inom området varit omfattande. Sedan 2009 har 1 000 genomförda projekt lett till 500 doktors- och licentiatexamen samt drygt 3 100 vetenskapliga publikationer. Dryga 440 miljoner kronor i statlig finansiering har beviljats till små och medelstora företag, närmare 3,3 miljarder kronor har beviljats till lärosäten och forskningsinstitut. En utvärdering av perioden 2009–2019 visar att samarbetet inom FFI har lett till

fördjupad samverkan och samsyn, stärkt konkurrenskraft och relevans inom fordonsindustrin samt ökad kompetens, kunskap och vetenskaplig kvalitet inom fordonsstrategisk forskning och innovation (Programutvärdering av Fordonsstrategisk forskning och innovation, VR 2020:03). Det skapar förutsättningar för fordonsindustrins bidrag till en hållbar transportsektor.

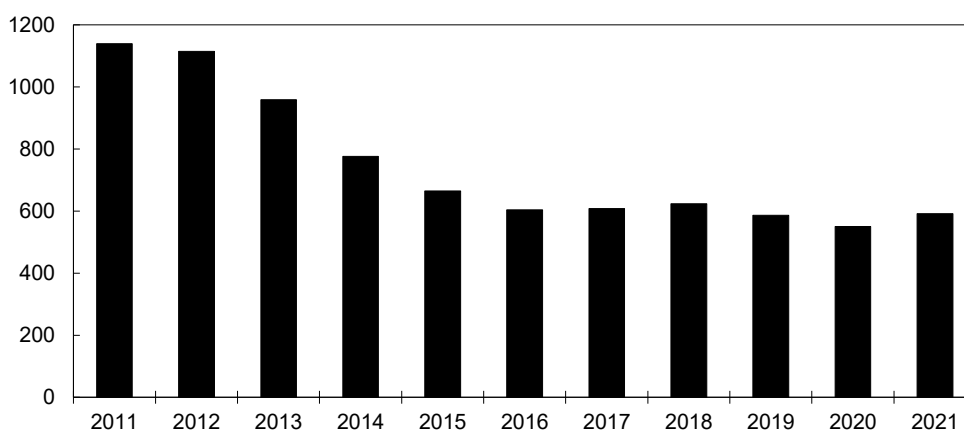
En offensiv mineralnäring för ett starkare Sverige

Ett hållbart nyttjande av Sveriges mineraltillgångar är av stor betydelse för Sverige. En trygg mineral- och metallförsörjning är viktig för samhällets utveckling och funktion. Gruvnäringen är vidare betydelsefull för Sverige och Sveriges varuexport. Sveriges gruvkluster står för ca 11 procent av den totala svenska varuexporten och klimatnyttan som genereras av svensk export av metaller från gruvindustrin uppskattas till 5,6 miljoner ton CO₂ per år. Sverige är EU:s största järnmalmsproducent med ca 93 procent av EU:s totala produktion. Under 2021 bröts 89 miljoner ton malm i Sverige, vilket motsvarar en ökning med 1 procent jämfört med föregående år. I jämförelse med den globala trenden av investeringar i prospektering så ökade investeringarna i Sverige relativt världen 2017–2021. Detta beror på gruvindustrins strategiska arbete med att livstidsförlänga gruvverksamheten kring redan existerande gruvverksamhet i Sverige, s.k. gruvnära prospektering som ofta är kostnadsdrivande.

Gruvbranschens sammanlagda omsättning under 2021 uppgick till ca 69 miljarder kronor (exklusive smältverk) och vid årets utgång var ca 7 400 personer anställda direkt i gruvnäringen (underentreprenörer ej inräknade). Andelen kvinnor anställda i gruvnäringen har traditionellt varit mycket låg. På senare år har det förändrats och är nu nästan uppe på samma nivå som för övriga industriföretag: industrin i stort 26 procent och gruvnäringen 25 procent. Vid årsskiftet 2021/22 fanns det 12 gruvor med koncession och brytning i Sverige. Under 2021 har miljötillståndet för en ny gruva vunnit laga kraft och gruvstart planeras under 2022. Samtliga var metallgruvor. Över lag steg metallpriserna under 2021 och den svenska malmproduktionen var den högsta någonsin.

Under året har den globala efterfrågan på många metaller och mineral fortsatt att öka, och förväntas öka ytterligare under flera årtionden framöver. Det gäller såväl basmetaller som kritiska metaller och mineral vilka bl.a. används i laddbara fordon, vindkraftverk och solpaneler. Drivande för efterfrågan är utvecklingen av ny teknik som behövs för att uppnå klimatneutralitet och för att nå FN:s globala mål i Agenda 2030.

Merparten av de undersökningstillstånd som beviljades under 2021 avsåg guld. Därefter kommer koppar, följt av silver, zink och bly. Två tredjedelar av alla beviljade undersökningstillstånd under 2021 är belägna inom Västerbottens (28 procent), Norrbottens (25 procent) och Dalarnas län (13 procent). Vid årsskiftet 2021/22 fanns 591 gällande undersökningstillstånd. Motsvarande siffra för årsskiftet 2020/21 var 550, se diagram 3.6.

Diagram 0.6 Antal gällande undersökningstillstånd

Källa: Bergsstatens register över undersökningstillstånd.

Förra regeringen gav 2021 Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Naturvårdsverket i uppdrag att arbeta för att öka möjligheterna till hållbar utvinning och återvinning av mineral och metaller från sekundära resurser (N2021/01038). Myndigheterna fick 25 miljoner kronor per år 2021 och 2022. Arbetet med uppdraget har inletts. Undersökning, provtagning och karaktärisering av flera typer av gruvavfall såsom anrikningssand, gråberg och rödfyr har gjorts och en delrapport inkom till regeringen (Näringsdepartementet) i december 2021. 54 objekt från hela landet har provtagits och 900 prover har samlats in för analys av kemisk sammansättning. Preliminära resultat visar på intressanta förekomster av både basmetaller och kritiska metaller.

Som en del av SGU:s långsiktiga kartplan fortsätter kartläggningen av berggrunden och dess innehåll av metaller och mineral i Bergslagen. Undersökningar har påbörjats i Västernorrlands län med fokus på litium, volfram, tenn, niob och tantal. I Jämtlands län har undersökning av berggrunden i Enåsen med potential för guld- och sulfidmineralisering påbörjats. Resultaten från undersökningarna innebär en väsentligt ökad kunskap om områdets berggrund och dess malmpotential. Det gäller såväl tidigare kända fyndigheter och mineraliseringar som upptäckten av nya fyndigheter.

Under 2021 har SGU:s jordartskartering fokuserat på insatser i norra Sverige och flera områden i Jämtlands län, bl.a. i expansiva fjällorter som Bydalen och Vålådalen, har färdigställts. Jämtlandsfjällen har identifierats som ett nationellt riskområde för slamströmmar i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) och Statens geotekniska institut (SGI) regeringsuppdrag om att identifiera särskilda riskområden.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den snarast bör vidta nödvändiga åtgärder för att förenkla och förkorta tillståndprocesserna för gruv- och mineralnäringen (bet. 2018/19:NU11 punkt 1, rskr. 2018/19:209). Riksdagen har vidare tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om tillståndprocesser och handläggningstider (bet. 2020/21:NU18 punkt 1, rskr. 2020/21:228). Av det sistnämnda tillkännagivandet följer att regeringen senast den 30 juni 2022 ska återkomma till riksdagen med konkreta förslag på förenklade tillståndprocesser och kortare handläggningstider för gruv- och mineralnäringen (bet. 2020/21:NU18 s. 8). Regeringen har i budgetpropositionen för 2021 redovisat att regeringen den 20 augusti 2020 beslutat kommittédirektiv till en utredning som ska se över det nuvarande systemet för miljöprovning och lämna förslag på de ändringar och åtgärder som krävs

för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprövning (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24 avsnitt 4.3.2). Uppdraget redovisades den 14 juni 2022 och bereds nu inom Regeringskansliet. Regeringen har vidare den 11 mars 2021 beslutat kommittédirektiv till en utredning som ska se över prövningsprocesser och regelverk för en hållbar försörjning av innovationskritiska metaller och mineral. Uppdraget redovisades senast den 31 oktober 2022. Tillkännagivandena är inte slutbehandlade.

Riksdagen har även tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession (bet. 2020/21:NU16, rskr. 2020/21:257). Av tillkännagivandet följer att regeringen så snart som möjligt, dock senast den 30 juni 2022, bör återkomma med förslag som innebär att det görs tydligt att prövningen i de fall det krävs ett Natura 2000-tillstånd ska göras i samband med prövningen av tillstånd enligt miljöbalken (bet. 2020/21:NU16 s. 18).

Regeringskansliet (Näringsdepartementet) beslutade den 6 maj 2022 att ge en s.k. bokstavsutredare i uppdrag att biträda Näringsdepartementet med att utreda frågan om prövning av Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen (N2022/01133). Uppdraget ska redovisas senast den 28 februari 2023. Tillkännagivandet är inte slutbehandlat.

3.3.3 Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv

För att nå målet för näringspolitiken behövs såväl nya företag som tillväxt i befintliga företag. Flera näringspolitiska aktörer, bl.a. Tillväxtverket och Almi AB (Almi) arbetar för att skapa förutsättningar för individer och företag att utveckla sina affärsidéer. Det handlar t.ex. om insatser för att i egen regi eller genom intermediärer utveckla och tillgängliggöra information och rådgivning, inklusive kompetensutveckling för företagare, om insatser för att bredda mångfalden av företagare med olika bakgrund och erfarenheter samt om satsningar som syftar till att utveckla olika branscher.

Bakom ökningen av antalet sysselsatta i näringslivet finns en underliggande dynamik. I många företag ökar antalet sysselsatta, samtidigt som sysselsättningen minskar i ett stort antal företag. I genomsnitt ökar antalet sysselsatta från ett år till nästa i drygt 10 procent av de befintliga företagen. Det betyder att det vanligtvis är över 50 000 företag som årligen ökar antalet sysselsatta. År 2020 hade 48 900 företag en positiv sysselsättningsutveckling, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Bortsett från 2020 har nivån varit relativt stabil under de senaste åren. År 2020 hade 52 200 företag en minskande sysselsättning, att jämföra med 47 000 företag 2019. De förändringar som skett förklaras till stor del av de effekter som pandemin inneburit för näringslivet.

Snabbväxande företag har betydelse för skapandet av nya arbetstillfällen, vilket har bidragit till att dessa företag har fått stor uppmärksamhet under de senaste åren. Andelen snabbväxande företag belyser också det handlingsutrymme som finns för entreprenörskap, att kunna växa och utnyttja framgångsrika affärsidéer. Här definieras ett snabbväxande företag som ett företag som har haft en genomsnittlig sysselsättningstillväxt på minst 20 procent per år i tre år i följd. Under 2020 minskade andelen snabbväxande företag relativt mycket. Också det förklaras sannolikt till stor del av de effekter som pandemin inneburit. En annan viktig del i sysselsättningsdynamiken är skapandet av nya företag och att företag som inte klarar konkurrensen läggs ned. Denna indikator är känslig för påverkan av en stark konjunktur då arbetskraftsbehovet är stort. Antalet nystartade företag har ökat trendmässigt över en längre tidsperiod. De senaste åren har antalet nystartade företag legat på ungefär samma nivå, men under 2020 och 2021 ökade antalet nystartade företag relativt mycket.

Tabell 0.10 Dynamik i näringslivet

Antal	2017	2018	2019	2020	2021
Företag med positiv sysselsättningsutveckling relativt föregående år	53 400	52 500	53 800	48 900	i.u.
Snabbväxande företag per 1 000 existerande	2,8	2,8	2,7	2,2	i.u.
Nystartade företag	68 900	66 800	66 900	73 700	78 700

Källa: Statistiska centralbyrån, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser samt egna beräkningar.

Information och rådgivning

Tillgång till information, rådgivning och nätverk är betydelsefullt såväl vid nystart som under utvecklings- och tillväxtfasen för små och medelstora företag. Den information och rådgivning som finansieras eller tillhandahålls av staten ska vara marknadskompletterande och relevant utifrån företagens olika behov och utvecklingsfaser.

Almi AB (Almi) erbjuder finansiering och rådgivning till små och medelstora företag i syfte att bidra till utveckling av företagandet i hela landet. Under 2021 tilldelades Almi 279 miljoner kronor i statsbidrag från anslaget 1:20 *Bidrag till företagsutveckling och innovation*. Almi erbjuder bl.a. olika tjänster inom affärsutveckling. Efterfrågan på tjänsterna har varit stor och under 2021 har över 12 500 rådgivningsinsatser genomförts, en ökning med 9 procent jämfört med föregående år.

Tillväxtverket har under 2021 genomfört ett flertal informations- och rådgivningsinsatser i syfte att stärka förutsättningarna för entreprenörskap och företagande. Myndigheten har genom olika utlysningar tillhandahållit verksamhetsbidrag till aktörer i det företagsfrämjande systemet med fokus på bl.a. rådgivning för nyföretagande, affärsutveckling för kooperativa företag, samt att främja innovation och förnyelse genom innovationskontor, inkubatorer och science parks. En av de organisationer som fått finansiering är Coompanion. Enligt Tillväxtverket ledde detta till att 4 057 personer fick rådgivning för att starta och utveckla kooperativa företag och 9 488 personer utbildning om kooperativt företagande under 2021, vilket bl.a. resulterade i att 222 nya kooperativa företag startades. Myndigheten har även finansierat mentorskapsinsatser för företagare, som genomförts av stiftelsen Jobs and Society (Nyföretagarcentrum). Av de 441 adepterna under 2020–2021 var 69 procent kvinnor och 25 procent hade utländsk bakgrund.

Patent- och registreringsverket fortsatte sitt arbete med att höja kunskapen om immateriella tillgångar och rättigheter under året. 45 seminarier genomfördes 2021 och nådde 2 098 små och medelstora företag och 178 företagsfrämjande aktörer. 35 seminarier riktade till universitet och högskolor genomfördes och nådde 21 organisationer och totalt 810 personer.

Antalet besök på den myndighetsgemensamma webbplatsen verksamt.se har ökat med 19 procent jämfört med 2019, dvs. året före pandemin. Webbportalen drivs av Tillväxtverket, Bolagsverket och Skatteverket i samverkan, och tillhandahåller information och tjänster till blivande och etablerade företagare. Under 2021 gjordes 2,6 miljoner inloggningar, en ökning med 3 procent jämfört med 2020. Under året deltog 2 743 personer i webinarserien verksamt.se LIVE med information om att starta eget under pandemin. Därefter har webinarerna visats fler än 14 920 gånger. 87 (83) procent angav att webinariet helt eller delvis har gjort det enklare för dem i företagsstarten. 88 (86) procent angav att de helt eller delvis fick svar på sina frågor och vet vilket nästa steg de ska ta sin i företagsresa.

Även under 2021 gjordes omfattande insatser för att presentera pandemirelaterad information och sedan februari 2022 presenterar verksamt.se företagsrelevant information med anledning av Rysslands invasion av Ukraina.

I Bolagsverkets årsredovisning för 2021 redogjordes för en undersökning utförd under pandemin i december 2020 där 92 procent angav att verksamt.se helt eller delvis gör det enklare att starta och driva företag. Under 2021 har vidareutvecklingen av verksamt fortsatt. Den utvecklade plattformen kommer bl.a. att möjliggöra anslutning av fler myndigheter och tjänster, ett mer personligt anpassat innehåll samt en mer effektiv förvaltning av plattformen. En första version av en myndighetsövergripande helhetslösning för företag i uppstartsprocessen med fokus på företag som vill bedriva vattenbruk har tagits fram.

Diversifierat näringsliv

För att belysa näringslivets mångfald används uppgifter om andelen företag som har en operativ företagsledare som är kvinna respektive man eller en operativ företagsledare som är kvinna respektive man och född i ett annat land.

Tabell 0.11 Mångfald bland operativa företagsledare

Procent	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel företag med en kvinna som operativ företagsledare	28,8	28,5	29,0	28,6	29,3	29,5
Andel företag med en man som operativ företagsledare	71,2	71,5	71,0	71,4	70,7	70,5
Andel företag med en utrikes född operativ företagsledare	15,3	15,7	16,1	16,6	17,0	17,5
Andelen utrikes födda av de kvinnor som är operativa företagsledare	17,5	17,9	18,0	18,5	18,7	19,2
Andelen utrikes födda av de män som är operativa företagsledare	14,4	14,8	15,3	15,8	16,3	16,8

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Andelen utrikes födda som är operativa företagsledare har ökat under perioden 2015–2020. Andelen kvinnor som är operativa företagsledare har också ökat något under samma period. Utöver dessa finns också en del företag med delat ledarskap, där en av företagsledarna är kvinna eller utrikes född. En strategiskt viktig dimension för att stärka den svenska konkurrenskraften är näringslivets variationsrikedom. Genom ökad mångfald bland företag och företagare avseende bl.a. kön, bakgrund, ålder, sektorer och företagsform stärks svensk konkurrenskraft.

Tillväxtverket fick 2011 i uppdrag att ta fram en nationell strategi för företagsfrämjande på likvärdiga villkor. Strategin med åtta åtgärder användes av Tillväxtverket 2015–2020 där målgrupper och utförare främst var regioner och andra aktörer som drev projekt inom jämställdhet och främjande av kvinnors företagande. En utvärdering som genomfördes 2021 visar att strategin har varit relevant och legat i linje med andra nationella strategier och har bidragit till att fokus i olika satsningar successivt förskjutits från särbehandling av grupper med outnyttjad potential till att dessa integrerats i ordinarie verksamhet för att uppnå ett företagsfrämjande som når ut till alla oavsett kön, bakgrund, bransch m.m. (Tillväxtverket, rapport 0395). Strategin har vidare bidragit till att fördjupa kunskapen om behovet av ett företagsfrämjande som tar vara på alla människors affärsidéer och företagande och visat på hur viktigt det är att ta hänsyn till samspelande strukturella hinder. Flera av strategins

målsättningar har även adresserats i regionernas utvecklingsarbete med företagsfrämjande och det har visat sig att det finns ett starkt intresse för fortsatt utvecklingsarbete för ett likvärdigt företagsfrämjande samt att företagande på lika villkor tydligare inkluderats i regionernas regionala utvecklingsstrategier. Utvärderingen visar vidare att kunskapsläget om ett företagsfrämjande på lika villkor har höjts i regionerna och i främjarsystemet. I utvärderingen anges det att resultaten sammantaget tyder på att målen i strategin delvis har uppfyllts och att det skett stora förändringar i det företagsfrämjande arbetet för lika villkor sedan 2015.

Under 2021 avsattes 18 miljoner kronor från anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* till entreprenörskap bland unga. Medlen har använts till finansiering av insatser och aktörer som stöttar entreprenörskap bland unga i grund- och gymnasieskola (via Statens skolverk) och i högre utbildning (via Tillväxtverket) men också för strukturpåverkande arbete. Inom Ung Företagsamhets (UF) verksamhet i gymnasie- och gymnasiesärskolan drevs det 11 570 UF-företag av totalt 36 273 elever under läsåret 2021/22, vilket var en ökning jämfört med 11 027 UF-företag av totalt 34 676 elever under läsåret 2020/2021. Tillväxtverket har bl.a. fortsatt samarbetet med Örebro universitet för att stärka samverkan mellan aktörer som stödjer entreprenörskap i universitets- och högskolemiljö och lämnat verksamhetsbidrag till Drivhuset Norden, som bl.a. erbjuder kurser och vägledning i entreprenörskap och innovation och affärsutvecklingsprogram vid universitet och högskolor. Enligt Drivhuset utgör kvinnor mer än 50 procent av deltagarna i verksamheterna.

Tillväxtverkets uppdrag att främja utrikes födda kvinnors företagande slutrapporterades 2021. Inom ramen för uppdraget finansierade Tillväxtverket 14 projekt som syftade till att främja nyföretagande och affärsutveckling i målgruppen. Totalt deltog 8 571 utrikes födda kvinnor och män, varav 3 734 kvinnor, i projektets aktiviteter. Deltagarna startade 2 867 nya företag. Sammanlagt 1 305 företag, 46 procent, startades av utrikes födda kvinnor. Uppdraget var ett av fyra uppdrag som Tillväxtverket genomförde under perioden 2015–2021. Totalt finansierade myndigheten 76 projekt inom ramen för de fyra programmen 2015–2021 som totalt hade 19 445 deltagare. Sammanlagt startades minst 3 921 nya företag av nyanlända och utrikes födda som deltog i projekten 2015–2021 varav 5 procent av företagen fortfarande var aktiva 2021.

Turism och besöksnäring

Under 2021 har pandemin haft fortsatt negativ påverkan på besöksnäringen med 14 procent lägre omsättning under fjärde kvartalet 2021 jämfört med motsvarande kvartal 2019. Turismkonsumtionen och förädlingsvärdet för turism 2021 var 81 procent respektive 83 procent av motsvarande värden 2019. Turisternas konsumtion i Sverige ökade dock 2021 i jämförelse med 2020.

Sommarturismen när det gäller boende under 2021 visade en stark återhämtning. Det totala antalet gästnätter på de kommersiella boendeanläggningarna i Sverige ökade med 34 procent jämfört med sommarsäsongen (juni–augusti) 2020.

De svenska gästnätterna uppgick till 22 miljoner, vilket motsvarar en ökning med 25 procent jämfört med motsvarande period året innan och en ökning med 7 procent jämfört med 2019. De svenska gästnätterna under sommarsäsongen 2021 var alltså fler än innan pandemin. Antalet utländska gästnätter under sommarsäsongen 2021 uppgick till nästan 3,4 miljoner, vilket var en ökning med 169 procent jämfört med sommarsäsongen 2020. Trots den stora procentuella ökningen låg de utländska gästnätterna fortfarande under det som var normala nivåer före pandemin.

Tabell 0.12 Omsättning för turism i Sverige

Miljoner kronor (fasta priser)

	2018	2019	2020	2021
Svenskars turismkonsumtion i Sverige	205 982	204 892	167 146	191 745
Utländska besökares konsumtion i Sverige (export)	102 486	100 980	47 788	57 092
Total konsumtion i Sverige	308 466	305 872	214 934	248 838

Källa: Tillväxtverket.

Utökad, kvalitetssäkrad och mer tillgänglig turismstatistik

Tillväxtverket ansvarar för kunskaps- och kvalitetsutveckling samt samverkan och samordning inom turism. I oktober 2021 lämnade myndigheten en delredovisning av regeringsuppdrag om att genomföra insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring (N2020/03156), finansierat av anslagen 1:4 *Tillväxtverket* och 1:5 *Näringslivsutveckling*. Deluppdraget handlar om att utveckla turismstatistiken, utveckla ett nationellt kunskapsstöd och att följa upp hållbarhet i besöksnäringen. Insatsen har resulterat i en mer kvalitetssäkrad statistik, kompletterande tidsserier bakåt i tiden för turismräkenskaperna samt tydligare beskrivning av handelns bidrag till turismkonsumtionen i Sverige. Likaså har en statistikportal tagits fram för att enkelt kunna ladda ner och jämföra resultat från Tillväxtverkets samtliga undersökningar. Även en digital kunskapsbank lanserades. Tillväxtverket har också genomfört en kunskapsinventering för uppföljning av hållbarhet i besöksnäringen och identifierat ett antal bedömningsgrunder av hållbarhet vilket kommer att krävas för uppföljning av det nya turismpolitiska målet.

Stärkt affärsutveckling i besöksnäringens företag

Tillväxtverket har under 2021 genomfört 16 projekt för att stärka affärs- och produktutveckling i besöksnäringens företag inom destinationer. Närmare 600 företag deltog i projekten och ett hundratal tjänster och produkter utvecklades. Dessutom samlades information och tjänster från flera myndigheter för besöksnäringens företag på ett ställe på [verksam.se](https://www.verksam.se). Insatserna har finansierats genom anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling*.

Stärkt samverkan för platsutveckling

Tillväxtverket har under 2021 genomfört 13 pilotprojekt för metoder och arbetssätt inom hållbar platsutveckling. Projekten adresserar platsers utmaningar i spåren av coronapandemin och möter behov hos besökare, lokalinvanare, företag och föreningsliv. Projekten utformas i bred samverkan mellan olika aktörer och ska bidra till nationell metodutveckling, som tas vidare under 2022. Insatserna har finansierats genom anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling*.

Ökad marknadsföring gentemot inhemska besökare

År 2021 uppgick turismens exportvärde, dvs. utländska turisternas konsumtion i Sverige, till drygt 57 miljarder kronor, vilket kan jämföras med drygt 46 miljarder kronor 2020. V.S. VisitSweden AB:s (Visit Sweden) verksamhet, som huvudsakligen finansieras av anslaget 1:7 *Turismfrämjande*, har under 2021 fokuserat på fortsatt digitalisering och automatisering samt marknadsföringsinsatser anpassade till pandemin och besöksnäringens återstart. 2021 var det sammanlagda PR-värdet för bolagets kampanjer 930 miljoner kronor, enligt beräkning av Mediabyrån. PR-värdet är en beräkning av vad publiciteten hade kostat om den hade bestått av köpt annonsutrymme och är en del av det värde som skapas genom bolagets verksamhet.

Uppdraget att marknadsföra Sverige mot inhemska besökare och den närliggande marknaden har bl.a. resulterat i en skalbar kampanj med PR-bearbetning i både nya och traditionella medier till ett PR-värde om drygt 23,2 miljoner kronor, enligt

beräkning av Mediabyrån. Insatsen har också resulterat i en utökad kunskapsbas för besöksnäringen kring insikter om den svenska turisten i Sverige med temperaturmätningar, insamling av mobilitetsdata, varumärkesspårning samt målgruppsanalyser.

3.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft

Svenska företags kapitalförsörjning har förstärkts under 2021. Utlåningen till icke-finansiella företag i Sverige har ökat under en längre period, en ökning som även fortsatt under 2021. Under 2021 har andelen företag som anger att de har svårigheter att hitta efterfrågad arbetskraft ökat och är nu på den nivå som var innan pandemin. Regeringen bedömer att förbättringar har åstadkommit för att underlätta för företag, exempelvis leder arbetet med digitalisering av vissa offentliga tjänster till ökad samhällsekonomisk nytta och förenkling för företag. Sammantaget är det en blandad utveckling för de utvalda indikatorerna för delmålet jämfört med föregående år.

Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse

Det svenska näringslivets innovationsförmåga och förnyelse bedöms som fortsatt god, vilket exempelvis återspeglas i att företagens utgifter för forskning och utveckling ökat märkbart sedan 2018. Regeringen bedömer vidare att de genomförda insatserna för exempelvis ökad automation i industriföretag (Robotlyftet) har bidragit till att stärka företagens förnyelseförmåga. Den gröna omställningen i näringslivet fortsätter, vilket visar sig genom att näringslivets utsläppsintensitet under 2021 minskade med 2,5 procent jämfört med 2020. Sedan 2011 har utsläppsintensiteten minskat med 43 procent vilket är i linje med mål 9 i Agenda 2030. Indikatorerna som belyser företagets innovationsverksamhet och innovationssamarbeten är i övrigt oförändrade jämfört med föregående period. Statistiken över de immateriella rättigheterna visar en blandad utveckling där de svenska patentansökningarna och mönsterskyddsansökningarna minskade medan varumärkesansökningarna fortsatte att öka under 2020. Sammantaget visar de utvalda indikatorerna att det svenska näringslivets innovations- och förnyelseförmåga har stärkts jämfört med föregående år.

Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv

Insatser har genomförts för att generellt skapa bättre förutsättningar för entreprenörskap och för små och medelstora företag. Antalet nystartade företag har ökat under 2021 jämfört med 2020. Indikatorn för företag med positiv sysselsättningsutveckling och indikatorn för snabbväxande företag visar båda minskningar under 2020, vilket sannolikt till stor del är en följd av pandemins effekter. Insatser för ökad mångfald har genomförts och indikatorn operativa företagsledare visar att både andelen kvinnor och andelen utrikes födda som är operativa företagsledare har ökat jämfört med föregående år. Insatser inom exempelvis verksamt.se har bidragit till att stärka entreprenörskapet och underlättat företagsstarter. Sammantaget visar indikatorerna för delmålet viss förbättring jämfört med föregående år.

Uppfyllelse av det turismpolitiska målet 2021

Inom näringspolitiken genomförs insatser för att uppnå det nya turismpolitiska målet. Ett arbete pågår inom Regeringskansliet för att utveckla sätt för att följa upp målet på

ett sätt som överensstämmer med indikatorerna för näringspolitikens tre delmål. Under 2021 har insatser genomförts för affärsutveckling i besöksnäring, företag och för platsutveckling. Statistiken på området har utvecklats och marknadsföringsinsatser har utvidgats till inhemska besökare. Regeringens bedömning är att insatserna sammantaget har bidragit till återhämtning och omställning för en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring vilket i sin tur bidrar till att uppfylla det näringspolitiska målet.

Uppfyllelse av det näringspolitiska målet 2021

Under 2021 är det, liksom förra året, en delad bild av utvecklingen av den svenska konkurrenskraften. Året har fortsatt att präglas av pandemin och dess effekter på näringslivet. Produktionskostnaderna har ökat jämfört med omvärlden. Svenska exportföretag har klarat sig relativt väl i den internationella konkurrensen. Sammantaget visar indikatorerna på viss förbättring jämfört med föregående år. Regeringen bedömer att de insatser som genomförts inom områdena ramvillkor, innovation och entreprenörskap har bidragit till att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag.

3.5 Förvaltningen av bolag med statligt ägande

Regeringen ska aktivt förvalta statens tillgångar i form av aktierna i bolagen med statligt ägande så att deras värdeutveckling och avkastning blir den bästa möjliga givet ett balanserat risktagande samt att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. För att åstadkomma detta är det bl.a. viktigt att ge bolagen förutsättningar och möjligheter att utvecklas och fortsätta konkurrera på sina marknader. Det är viktigt att staten är en aktiv, professionell ägare med fokus på långsiktigt värdeskapande.

Statens ägarpolicy och principer för bolag med statligt ägande beslutades av regeringen i februari 2020. I ägarpolicyn redogör regeringen för uppdrag och mål, tillämpliga ramverk och viktiga principfrågor avseende styrningen av bolag med statligt ägande. Av denna framgår att bolag med statligt ägande ska agera föredömligt inom området hållbart företagande och i övrigt agera på ett sådant sätt att de åtnjuter offentligt förtroende. För staten som ägare är det viktigt att bolag med statligt ägande arbetar för en sund och säker arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter, goda och anständiga arbetsvillkor, en minskad klimat- och miljöpåverkan, att de nationella miljö- och klimatmålen samt det s.k. Parisavtalet ska uppnås, en god affäretik, anti-korruption, mångfaldsaspekten samt ett ansvarsfullt agerande inom skatteområdet. Bolag med statligt ägande ska inom ramen för sin verksamhet analysera de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 för att identifiera de mål som bolaget genom sin verksamhet påverkar och bidrar till. Bolagen ska även vara föredömen i jämställdhetsarbetet och aktivt arbeta med jämställdhetsfrågor i sin verksamhet. Vidare ska bolagen bedriva ett aktivt, systematiskt, ambitiöst och ansvarsfullt säkerhetsarbete. Därutöver ska bolagen med statligt ägande arbeta aktivt för att utnyttja digitaliseringens möjligheter, och hantera dess risker, i sitt värdeskapande.

Återrapportering av vissa frågor

Swedavia AB

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om framtiden för Bromma och Arlanda flygplats (bet. 2020/21:TU14 punkt 2, rskr. 2020/21:334). Detta tillkännagivande behandlas inom utgiftsområde 22 Kommunikationer (se utg.omr. 22 avsnitt 3.3.2).

Riksdagen har vidare tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om Arlandas framtid (bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:364). Av tillkännagivandet följer att utskottet vill framhålla att det är avgörande för Sveriges konkurrenskraft att Sverige har goda flygförbindelser inom och utom landet. Fortsatt utbyggnad av Arlanda är viktigt för jobb och tillväxt i hela Sverige. Utskottet vill således framhålla vikten av att Arlandas fortsatta utveckling inte stoppas genom politiska beslut (bet. 2019/20:FiU62 s. 17). Regeringen har riksdagens uppdrag att aktivt förvalta bolagen med statligt ägande så att den långsiktiga värdeutvecklingen blir den bästa möjliga och, i förekommande fall, att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Regeringen anser att det är av största vikt att bolagen förvaltas på ett aktivt och professionellt sätt med långsiktigt värdeskapande som övergripande mål. Swedavia AB och de övriga statligt ägda bolagen lyder under samma lagar som privatägda bolag, t.ex. aktiebolagslagen (2005:551). I aktiebolagslagen finns en tydlig ansvarsfördelning mellan ägare, styrelse och ledning.

Swedavia AB:s uppdrag enligt dess bolagsordning är att bedriva flygplatsverksamhet vid de tio flygplatser som ingår i det av regeringen beslutade nationella basutbudet av flygplatser. Bolaget har vidare i uppdrag att, inom ramen för affärsmässighet, aktivt medverka i utvecklingen av transportsektorn och bidra till att de av riksdagen beslutade transportpolitiska målen uppnås. Regeringen har förtroende för styrelsens förvaltning av bolagets angelägenheter i enlighet med denna av ägaren bestämda verksamhetsinriktning.

Regeringen noterar riksdagens tillkännagivande och konstaterar att det inte medför något behov av aktiva åtgärder från regeringens sida. Tillkännagivandet är därmed slutbehandlat.

Orio AB

Orio AB (Orio) bildades 2009 i samband med att Saab Automobile AB ansökte om lån från Europeiska investeringsbanken, EIB, med svenska staten som garant för lånet. Dotterbolaget Saab Automobile Parts AB, nuvarande Orio, sattes som pant och övertogs av svenska staten från konkursboet ett år efter att Saab ansökt om konkurs. År 2013 överfördes förvaltningen av aktierna i Orio AB från Riksgäldskontoret till Regeringskansliet. Regeringen har sedan juni 2013 haft riksdagens bemyndigande att avyttra statens aktier i Orio (prop. 2012/13:99, bet. 2012/13:FiU21, rskr. 2012/13:287).

Regeringen beslutade den 7 juni 2022 att sälja Orio AB till Hedin Mobility Group AB. Affärens totala värde beräknades till 503 miljoner kronor inkl. en tilläggsköpeskillning motsvarande det belopp som Orio AB förväntades erhålla från SAAB Automobile Aktiebolags konkursbo. Försäljningen slutfördes den 9 juni 2022. Efter avdrag för försäljningskostnader redovisades försäljningslikviden mot Riksgäldskontorets garantireserv för garantiverksamheten. Den 14 oktober 2022 erhöles tilläggsköpeskillningen varefter det slutliga totala värdet för affären fastställdes till 508 miljoner kronor.

I försäljningsprocessen anlätade Regeringskansliet efter genomförda upphandlingar en finansiell och en legal rådgivare. Genom en s.k. Fairness Opinion bedömdes det inkomna slutbudet från Hedin Mobility Group AB som affärsmässigt.

3.5.1 Återköpsprogram av aktier i Telia Company AB

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att godkänna de beslut som fattas för att slutföra det återköpsprogram av aktier som beslutats av styrelsen i Telia Company AB, vilket inkluderar att Telia Company AB drar in egna aktier som bolaget äger, och att därigenom öka statens röst- och ägarandel i Telia Company AB till högst 43,9 procent av aktierna och rösterna i bolaget.

Regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som krävs för att genomföra återköpsprogrammet.

Skälen för regeringens förslag: Telia Company AB (Telia) noterades år 2000 på Stockholmsbörsen, nuvarande Nasdaq Stockholm (prop. 1999/2000:84, bet. 1999/2000: NU18, rskr. 1999/2000:204). Staten är största aktieägare i Telia med ett innehav om 39,5 procent av aktierna och rösterna i bolaget efter det senast genomförda återköpsprogrammet (prop. 2020/21:99, bet. 2020/21:FiU21, rskr. 2020/21:385).

Av 19 kap. 13–15 §§ aktiebolagslagen (2005:551) följer att ett publikt aktiebolag får förvärva egna aktier i den mån bolagets innehav av egna aktier efter förvärvet uppgår till högst 10 procent av det totala antalet aktier i bolaget. Det är bolagsstämman som enligt 19 kap. 17 § aktiebolagslagen fattar beslut om förvärv av egna aktier eller bemyndigar styrelsen att fatta ett sådant beslut. Återköp av egna aktier påverkar inte ägarnas röst- eller ägarandel i bolaget. Vid årsstämmorna i Telia under 2009–2018 bemyndigades styrelsen att genom sådana beslut återköpa egna aktier motsvarande högst 10 procent av det totala antalet aktier i bolaget. Inför årsstämmorna 2019–2021 aviserade styrelsen i Telia sin avsikt att föreslå stämman indragning av de aktier som erhållits genom återköpen, varför regeringen sökte och erhöll riksdagens bemyndigande att godkänna förslagen och därigenom öka statens ägarandel i bolaget (prop. 2018/19:40, bet. 2018/19:NU9, rskr. 2018/19:168).

Styrelsen i Telia har genom ett pressmeddelande den 1 juni 2022 offentliggjort att styrelsen har beslutat att inleda ett återköpsprogram av aktier i enlighet med årsstämmans bemyndigande från april 2022. Av pressmeddelandet framgår även att syftet med programmet är att överföra överskottskapital till aktieägarna och därigenom stärka Telias attraktiva, långsiktiga aktieägarersättning. Styrelsen avser inom ramen för återköpsprogrammet att inför årsstämman 2023 föreslå en indragning av de egna aktier som bolaget då förvärvat genom återköpen.

Ett beslut om indragning av egna aktier i enlighet med styrelsens förslag skulle innebära att det totala antalet aktier i bolaget minskar, vilket i sin tur skulle innebära att statens ägarandel i bolaget ökar, trots att det antal aktier i bolaget som staten äger förblir oförändrat. Beräknat på en indragning av det högsta antal aktier i Telia som styrelsens återköpsmandat rymmer (högst 10 procent av det totala antalet aktier i bolaget) skulle statens ägarandel i bolaget teoretiskt kunna öka till drygt 43,9 procent av aktierna och rösterna i bolaget.

Mot denna bakgrund bör regeringen bemyndigas att godkänna de beslut som fattas för att slutföra det återköpsprogram av aktier som beslutats av styrelsen i Telia, vilket inkluderar att Telia drar in egna aktier som bolaget äger, och att därigenom öka statens röst- och ägarandel i Telia till högst 43,9 procent av aktierna och rösterna i bolaget. Vidare bör regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som krävs för att genomföra återköpsprogrammet.

3.5.2 Förlängning av mandat att vidta åtgärder i samband med rekapitalisering av SAS AB, inklusive ett nytt bemyndigande att konvertera upplupen ränta på lånefordringar

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens fordringar enligt befintliga hybridinstrument i SAS AB (publ), som uppgår till ett belopp om 2 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS AB (publ).

Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden, som uppgår till ett belopp om 1 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS AB (publ).

Regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra konverteringarna.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har erhållit riksdagens bemyndigande att under 2022 genomföra konverteringar av statens fordringar enligt befintliga hybridinstrument i SAS AB (publ) och utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden till nya aktier i SAS AB (publ) samt att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra konverteringarna (prop. 2021/22:258, bet. 2021/22:FiU48, rskr. 2021/22:438).

Den 5 juli 2022 offentliggjordes att SAS har påbörjat en process för finansiell rekonstruktion under tillsyn av amerikansk federal domstol, ett s.k. chapter 11-förfarande. Förfarandet syftar till att ge bolaget möjlighet att genomföra viktiga delar av den plan SAS styrelse presenterade i februari 2022 för en omfattande rekonstruktion av verksamheten, i syfte att uppnå konkurrenskraftiga kostnader och en hållbar framtid för bolaget. Då rekonstruktionen påverkar tidigare beviljat statligt stöd måste den godkännas av kommissionen innan den genomförs. Förfarandet kan komma att pågå även under 2023 och det är därför oklart om det kommer att bli möjligt att genomföra konverteringarna under 2022 i enlighet med riksdagens bemyndigande. Bemyndigandet behöver därför förlängas till 2023.

Vidare bör en konvertering till nya aktier i SAS möjliggöras även av upplupen ränta på utestående lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden. Under den tid då SAS och konsortiet omfattas av chapter 11-förfarandet anser dessa parter sig inte kunna betala ränta på oprioriterade fordringar. Det ligger således i linje med svenska statens roll som en ansvarsfull ägare i SAS att staten ges möjlighet att konvertera även räntefordringar hänförliga till statens utestående lånefordringar på konsortiet vilka, redan enligt tidigare bemyndigande från riksdagen, får konverteras till nya aktier i SAS.

Mot denna bakgrund bör regeringen bemyndigas att under 2023 för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens fordringar enligt befintliga hybridinstrument i SAS, som uppgår till ett belopp om 2 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS. Regeringen bör även bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* för statens räkning, helt eller delvis, konvertera svenska statens utestående lånefordringar på konsortiet, som uppgår till ett belopp om 1 500 000 000 kronor plus upplupen ränta, till nya aktier i SAS. Slutligen bör regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att genomföra konverteringarna.

3.6 Politikens inriktning

Den ekonomiska utvecklingen förväntas fortsatt vara osäker. Flera större parallella händelser bidrar till ett starkt omvandlingstryck på den svenska ekonomin. Näringslivets förmåga att ställa om utmanas inom flera områden. Pandemins följd effekter påverkar näringslivet. Det handlar exempelvis om svårigheter att på kort tid ställa om från en svag eller mycket låg efterfrågan, till ett läge med en hög efterfrågan samtidigt som det råder kompetensbrist i flera sektorer. Pandemin och den ryska invasionen av Ukraina skapar osäkerhet kring global handel och transporter av varor och råvaror vilket aktualiserar frågor om Sveriges del i och beroende av globala värdekedjor. Ökade energipriser och hög inflation utgör en betydande utmaning för delar av näringslivet. Behovet av att ställa om till fossilfrihet för att uppnå klimatmålen ställer höga krav på att genomföra den gröna omställningen. För att näringslivet ska kunna navigera bland pågående förändringar krävs hög förmåga att anpassa och utveckla verksamheter i takt med de nya förutsättningar som ges.

Det mesta pekar på att Sverige nu är på väg in i en lågkonjunktur med betydande osäkerhet vad gäller djup, längd och samhällseffekter. Regeringen anser därför att det är av stor vikt att stärka Sveriges tillväxtförmåga för att möta utvecklingen. Internationell samverkan inom innovation är viktigt för den svenska kunskapsutvecklingen och näringslivets konkurrenskraft. Det svenska näringslivet är ett drivhus för välbärande och innovation samt världsledande när det gäller hållbarhet och grön omställning. Genom att gå före med ny innovativ grön teknik finns konkurrensfördelar för svenskt näringsliv och företagande. Sveriges internationella konkurrenskraft bygger bl.a. på god tillgång till energi till rimliga och förutsägbara priser. Det svenska energisystemet måste återuppbyggas, samtidigt som den akuta elkrisen måste mildras för svenska hushåll och företag. Villkoren för starkt produktivitet och företagande måste också utvecklas. Svenska företag, inte minst de många små företagen, behöver lättnader från byråkrati och administration. Regeringen stärker företagsportalen verksamt.se som är ett effektivt verktyg för att förenkla för företagen. EU:s regleringar behöver implementeras så att svenska företags konkurrenskraft bibehålls samt att regelbördan och administrationen för företagen minskar, eller åtminstone inte ökar. Implementering i svensk rätt över miniminivån i EU-regleringen ska undvikas, eller motiveras då den bedöms nödvändig för att uppfylla nationella svenska mål. För att företagen ska ha konkurrenskraftiga förutsättningar behövs insatser för förenkling samt regelverk som skapar handlingsutrymme för företagens förnyelse i takt med omvärldsförändringar. Sverige behöver förbättra sin konkurrenskraft och minska regelbördan. Regeringen stärker Regelrådets arbete med att granska konsekvensutredningar av förslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Villkoren för små och medelstora företag att växa, anställa och attrahera kapital ska förbättras, exempelvis genom förändringar i det s.k. 3:12-regelverket. Bolagsskatter och kapitalskatter ska vara konkurrenskraftiga och främja att företagen bidrar till jobb, tillväxt och välbärande. Drivmedelspriserna ska analyseras. Regeringen värnar ett gott företagsklimat i hela landet. Ägarskiften inom såväl familjeföretag som till personal bör förenklas och underlättas för att inte livskraftiga företag ska läggas ned i onödan. Näringslivets kompetensförsörjning, inte minst i norra Sverige, kan underlättas bl.a. genom användandet av omställningsstudiestöd och utbildning för omställning. Även förbättrade villkor för personaloptioner kan stärka näringslivets kompetensförsörjning. Fortsatta insatser för ökad mångfald och jämställt ägande och företagande är nödvändigt.

Ett arbete för att driva på processerna för koldioxidlagring i Sverige inleds. Regeringen avser att ge Sveriges geologiska undersökning i uppdrag att utreda lämpliga

lagringsplatser i Sverige samt utreda förutsättningarna för driften av lagringsplatserna. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att anslag 1:8 *Sveriges geologiska undersökning* ökas med 40 miljoner kronor under 2023. För 2024–2025 beräknas anslaget ökas med 28 miljoner kronor per år.

Regeringen föreslår att det nationella flygtekniska forskningsprogrammet för att stärka svensk flygindustris långsiktiga konkurrenskraft förlängs 2023. Programmet omfattar forskning av såväl civilt som militärt intresse. Regeringen föreslår därför att 55 miljoner kronor avsätts 2023 på anslag 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling*.

Medel från EU genom Brexitjusteringsreserven kommer att bidra till att motverka negativa konsekvenser som uppstår till följd av Storbritanniens utträde ur unionen genom att kompensera för ökade kostnader på flera områden, inklusive fiske- och vattenbrukssektorn, kommuner och företag. Anslaget 1:23 *Brexitjusteringsreserven* ökas med 597 miljoner kronor för 2023 och beräknas öka med 234 miljoner kronor för 2024.

Under 2021 infördes en möjlighet för företag att ansöka om kreditgarantier för gröna investeringar. Med hjälp av garantiprogrammet främjar staten stora industriinvesteringar som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket. Kreditgarantierna bidrar till att ta tillvara fördelarna i ett tekniskifte mot hållbarhet samtidigt som Sveriges konkurrenskraft förbättras. Genom att bidra till att möjliggöra långsiktiga gröna industriinvesteringar har kreditgarantierna en viktig roll för utvecklingen av grön storskalig industriteknik. Kreditgarantierna kan även påskynda kommersialiseringen av ny grön industriteknik, exempelvis inom energisektorn. Garantiramen för kreditgarantierna föreslås uppgå till 65 miljarder kronor 2023 och beräknas till 80 miljarder kronor 2024.

Regeringen avser att införa ett nytt ekonomiskt stöd riktat till företag som har haft en betydande ökning av kostnader för el jämfört med 2021. Syftet är att stärka särskilt drabbade företags möjlighet att överbygga konsekvenserna av den pågående energikrisen inom EU.

3.7 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat en revisionsberättelse med reservation för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser med anledning av att årsredovisningen lämnats till regeringen den 24 februari 2022. Enligt 2 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten senast den 22 februari lämna en årsredovisning till regeringen. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser har informerat regeringen om att nödvändiga åtgärder kommer att vidtas med anledning av Riksrevisionens reservation.

3.8 Budgetförslag

3.8.1 1:1 Verket för innovationssystem

Tabell 0.13 Anslagsutveckling 1:1 Verket för innovationssystem

Tusental kronor

2021	Utfall	268 036	Anslagssparande	2 806
2022	Anslag	279 816 ¹	Utgiftsprognos	279 903
2023	Förslag	281 929		
2024	Beräknat	287 493 ²		
2025	Beräknat	286 370 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 281 929 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 276 055 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Verket för innovationssystemets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.14 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:1 Verket för innovationssystem

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	279 816	279 816	279 816
Pris- och löneomräkning ²	2 413	7 983	12 958
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			-6 093
Överföring till/från andra anslag	-300	-306	-311
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	281 929	287 493	286 370

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

Anslaget minskas med 300 000 kronor för 2023 till följd av att uppgifter kopplade till handläggning av programmet Europeiskt samarbete inom vetenskap och teknik (COST) föreslås tas över av Vetenskapsrådet. För 2024 och 2025 beräknas anslaget minska med 306 000 kronor respektive 311 000 kronor.

Regeringen föreslår att 281 929 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Verket för innovationssystem* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 287 493 000 kronor respektive 286 370 000 kronor.

3.8.2 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tabell 0.15 Anslagsutveckling 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

2021	Utfall	3 567 935	Anslagssparande	-61 388
2022	Anslag	3 540 255 ¹	Utgiftsprognos	3 443 853
2023	Förslag	3 439 755		
2024	Beräknat	3 612 255		
2025	Beräknat	3 395 255		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet, utveckling av innovationssystem och programanknutna utgifter. Anslaget får även användas för statsbidrag till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) för riksmätplatser.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.16 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	3 540 255	3 540 255	3 540 255
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-100 500	72 000	-145 000
<i>varav BP23</i>	<i>32 500</i>		
<i>– Förlängning av nationella flygtekniska forskningsprogrammet</i>	<i>32 500</i>		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 439 755	3 612 255	3 395 255

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 32 500 000 kronor 2023 för att stärka svensk flygindustris konkurrenskraft genom det nationella flygtekniska forskningsprogrammet. Regeringen föreslår att 3 439 755 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 3 612 255 000 kronor respektive 3 395 255 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 066 500 000 kronor 2024–2027.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och*

utveckling ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 066 500 000 kronor 2024–2027.

Tabell 0.17 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026–2027
Ingående åtaganden	2 349 015	3 310 327	3 591 000			
Nya åtaganden	2 494 024	2 407 293	3 649 500			
Infriade åtaganden	-1 532 712	-2 126 620	-3 174 000	-2 525 370	-1 248 360	-292 770
Utestående åtaganden	3 310 327	3 591 000	4 066 500			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	3 460 000	3 694 000	4 066 500			

3.8.3 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel

Tabell 0.18 Anslagsutveckling 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel

Tusental kronor

2021	Utfall	1 069 268	Anslagssparande
2022	Anslag	997 268 ¹	Utgiftsprognos 997 268
2023	Förslag	834 268	
2024	Beräknat	834 268	
2025	Beräknat	814 268	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för strategiska kompetensmedel för industriforskningsinstituterna inom och under RISE Research Institutes of Sweden AB, liksom utgifter för RISE Research Institutes of Sweden AB:s verksamhet, samt vissa omstruktureringsutgifter för RISE-instituterna.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.19 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	997 268	997 268	997 268
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-163 000	-163 000	-183 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	834 268	834 268	814 268

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 834 268 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 834 268 000 kronor respektive 814 268 000 kronor.

3.8.4 1:4 Tillväxtverket

Tabell 0.20 Anslagsutveckling 1:4 Tillväxtverket

Tusental kronor

2021	Utfall	960 853	Anslagssparande	192 784
2022	Anslag	933 677 ¹	Utgiftsprognos	1 063 841
2023	Förslag	490 399		
2024	Beräknat	435 114 ²		
2025	Beräknat	343 346 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 420 435 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 323 075 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Tillväxtverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Tillväxtverkets uppdrag att svara för utgifter för lokaler, ekonomi- och personaladministration samt övrig administrativ service åt Nämnden för hemslöjdsfrågor.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.21 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:4 Tillväxtverket

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	663 677	663 677	663 677
Pris- och löneomräkning ²	8 849	32 329	51 047
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-182 127	-260 892	-371 378
<i>varav BP23³</i>	<i>175 000</i>	<i>102 500</i>	<i>7 500</i>
– Förstärkning av Regelrådet	5 000	5 000	5 000
– Förstärkning av verksamt.se	5 000	2 500	2 500
– Avsluta arbetet med korttidsstödet	165 000	95 000	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	490 399	435 114	343 346

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 165 000 000 kronor 2023 för att Tillväxtverket ska kunna fullfölja och avsluta den pågående hanteringen av stöd till korttidsarbete till drabbade företag på ett effektivt och rättssäkert sätt. Regeringen beräknar att anslaget ökas med 95 000 000 kronor för detta ändamål 2024.

Anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2023 för arbete med Regelrådet. Anslaget beräknas öka med 5 000 000 kronor per år 2024–2025 för samma ändamål. Anslaget ökas vidare med 5 000 000 kronor 2023 för drift av företagsportalen verksamt.se. Anslaget beräknas öka med 2 500 000 kronor per år 2024–2025 för samma ändamål.

Regeringen föreslår att 490 399 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Tillväxtverket* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 435 114 000 kronor respektive 343 346 000 kronor.

3.8.5 1:5 Näringslivsutveckling

Tabell 0.22 Anslagsutveckling 1:5 Näringslivsutveckling

Tusental kronor

2021	Utfall	729 408	Anslagssparande	400 253
2022	Anslag	815 942 ¹	Utgiftsprognos	875 437
2023	Förslag	357 442		
2024	Beräknat	339 942		
2025	Beräknat	245 942		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för näringslivsfrämjande åtgärder.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.23 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:5 Näringslivsutveckling

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	815 942	815 942	815 942
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-458 500	-476 000	-570 000
varav BP23	-44 500		
– Förlängning av nationella flygtekniska forskningsprogrammet	-32 500		
– Lagring av koldioxid genom CCS i Sverige	-12 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	357 442	339 942	245 942

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget minskas med 44 500 000 kronor för att finansiera en ökning av anslag 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* med 32 500 000 kronor och en ökning om 12 000 000 kronor av anslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning*.

Regeringen föreslår att 357 442 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 339 942 000 kronor respektive 245 942 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 338 814 000 kronor 2024–2027.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 338 814 000 kronor 2024–2027.

Tabell 0.24 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling

Tusental kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026–2027
Ingående åtaganden	594 910	517 304	324 793			
Nya åtaganden	136 674	217 814	231 835			
Infriade åtaganden	-214 280	-410 325	-217 814	-159 468	-72 346	-107 000
Utestående åtaganden	517 304	324 793	338 814			
Erhållet/förslaget bemyndigande	670 000	421 000	338 814			

3.8.6 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tabell 0.25 Anslagsutveckling 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tusental kronor

2021	Utfall	63 802	Anslagssparande	3 417
2022	Anslag	67 146 ¹	Utgiftsprognos	68 441
2023	Förslag	69 351		
2024	Beräknat	67 035 ²		
2025	Beräknat	68 509 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 65 273 tkr i 2023 års prisnivå.³ Motsvarar 65 271 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analysers förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.26 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	67 146	67 146	67 146
Pris- och löneomräkning ²	1 205	3 051	4 595
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	1 000	-3 162	-3 232
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	69 351	67 035	68 509

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

Regeringen föreslår att 69 351 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 67 035 000 kronor respektive 68 509 000 kronor.

3.8.7 1:7 Turismfrämjande¹**Tabell 0.27 Anslagsutveckling 1:7 Turismfrämjande**

Tusental kronor

2021	Utfall	154 613	Anslagssparande	
2022	Anslag	124 613 ²	Utgiftsprognos	124 613
2023	Förslag	104 613		
2024	Beräknat	104 613		
2025	Beräknat	104 613		

¹ Anslaget har bytt namn från *Turistfrämjande*.² Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för kostnader för statens aktieägartillskott till V.S. VisitSweden AB.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 0.28 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:7 Turismfrämjande**

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	124 613	124 613	124 613
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-20 000	-20 000	-20 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	104 613	104 613	104 613

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 104 613 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Turismfrämjande* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 104 613 000 kronor respektive 104 613 000 kronor.

3.8.8 1:8 Sveriges geologiska undersökning

Tabell 0.29 Anslagsutveckling 1:8 Sveriges geologiska undersökning

Tusental kronor

2021	Utfall	244 170	Anslagssparande	5 989
2022	Anslag	255 310 ¹	Utgiftsprognos	258 785
2023	Förslag	304 249		
2024	Beräknat	300 056 ²		
2025	Beräknat	306 488 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 292 248 tkr i 2023 års prisnivå.³ Motsvarar 292 248 tkr i 2023 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för Sveriges geologiska undersöknings förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.30 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:8 Sveriges geologiska undersökning

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	255 310	255 310	255 310
Pris- och löneomräkning ²	4 905	11 857	17 584
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	44 034	32 889	33 594
<i>varav BP23³</i>	<i>44 000</i>	<i>32 000</i>	<i>32 000</i>
– Genomförande av dricksvattendirektivet	2 000	2 000	2 000
– Lagring av koldioxid genom CCS i Sverige	40 000	28 000	28 000
– Administrationskostnader förebyggande åtgärder	2 000	2 000	2 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	304 249	300 056	306 488

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 40 000 000 kronor 2023 för att utreda lämpliga platser för koldioxidlagring i Sverige samt analysera förutsättningarna för driften av lagringsplatserna. Anslaget beräknas öka med 28 000 000 kronor per år 2024–2025 för ändamålet.

Anslaget ökas med 2 000 000 kronor 2023 till följd av genomförandet av EU:s omarbetade dricksvattendirektiv (se utg.omr. 23, avsnitt 2.8.2). För 2024–2027 beräknas anslaget ökas med motsvarande belopp.

Anslaget ökas med 2 000 000 kronor 2023 för hantering av stöd för förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor. Finansiering sker genom att anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med totalt 15 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

Regeringen föreslår att 304 249 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 300 056 kronor respektive 306 488 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023–2025 för anslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning* besluta om en årlig medlemsavgift till kunskaps- och innovationsplattformen inom råvaror under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Raw Materials) på högst 375 000 kronor.

Sedan 2016 är Sveriges geologiska undersökning medlem i EIT Raw Materials (prop. 2015/16:99, bet. 2015/16:F:U21, rskr. 2015/16:310). Då verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringen bemyndigas att under 2023–2025 för anslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning* besluta om en årlig medlemsavgift till EIT Raw Materials på högst 375 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 0.31 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Sveriges geologiska undersökning**

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2021	Resultat 2022	Verksamhetens intäkter 2023	Kostnader som ska täckas 2023	Resultat 2023	Ack. resultat utgående 2023
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna inte disponeras av myndigheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Avgifter enligt minerallagen (1991:45)	0	0	21 000	0	21 000	21 000
Mineralersättningar	0	0	5 700	0	5 700	5 700
Försäljning av oljaelagringar m.m.	0	0	0	0	0	0
Avgifter enligt 5§ kontinentalsockelförordningen (1966:315)	0	0	0	0	0	0
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet	3 352	-229	33 300	34 050	-750	2 373

3.8.9 1:9 Geovetenskaplig forskning**Tabell 0.32 Anslagsutveckling 1:9 Geovetenskaplig forskning**

Tusental kronor

2021	Utfall	5 923	Anslagssparande
2022	Anslag	5 923 ¹	Utgiftsprognos 5 923
2023	Förslag	5 923	
2024	Beräknat	5 923	
2025	Beräknat	5 923	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.33 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	5 923	5 923	5 923
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 923	5 923	5 923

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 5 923 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Geovetenskaplig forskning* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 5 923 000 kronor respektive 5 923 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:9 *Geovetenskaplig forskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor 2024 och 2025.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:9 *Geovetenskaplig forskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor 2024 och 2025.

Tabell 0.34 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Ingående åtaganden	2 153	3 598	4 978		
Nya åtaganden	3 598	3 680	4 000		
Infriade åtaganden	-2 153	-2 300	-3 978	-3 000	-2 000
Utestående åtaganden	3 598	4 978	5 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	5 000	5 000	5 000		

3.8.10 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

Tabell 0.35 Anslagsutveckling 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

Tusental kronor

2021	Utfall	10 979	Anslagssparande	3 021
2022	Anslag	14 000 ¹	Utgiftsprognos	13 865
2023	Förslag	14 000		
2024	Beräknat	14 000		
2025	Beräknat	14 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun, inklusive miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhålls- och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.36 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	14 000	14 000	14 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	14 000	14 000	14 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 14 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Miljösäkring av oljelagringsanläggningar* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 14 000 000 kronor respektive 14 000 000 kronor

3.8.11 1:11 Bolagsverket

Tabell 0.37 Anslagsutveckling 1:11 Bolagsverket

Tusental kronor

2021	Utfall	47 706	Anslagssparande	1 192
2022	Anslag	66 542 ¹	Utgiftsprognos	68 336
2023	Förslag	68 140		
2024	Beräknat	68 081		
2025	Beräknat	64 081		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för likvidatorer och för associationsrättsliga ärenden, förvaltning och utveckling av teknisk infrastruktur för förenklat uppgiftslämnande, förvaltning och utveckling av register för rapportering av

betalningstider, utveckling av en nationell ombudstjänst för företag och fysiska personer samt för att utöka analyskapacitet och samverka i arbetet mot ekonomisk brottslighet och finansiering av terrorism.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.38 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:11 Bolagsverket

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	65 542	65 542	65 542
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 598	2 539	-1 461
<i>varav BP23</i>	8 500	6 000	6 000
– <i>Ny struktur CF - nya beredskapsmyndigheter</i>	3 500	3 500	3 500
– <i>Förstärkning av verksamt.se</i>	5 000	2 500	2 500
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	68 140	68 081	64 081

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen har beslutat om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Den nya strukturen medför ytterligare uppgifter för Bolagsverket. Anslaget ökas därför med 3 500 000 kronor fr.o.m. 2023. Finansiering sker genom att anslaget 2:4 *Krisberedskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med motsvarande belopp.

Anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2023 för drift av verksamt.se. Anslaget beräknas öka med 2 500 000 per år 2024–2025 för ändamålet.

Regeringen föreslår att 68 140 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Bolagsverket* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 68 081 000 kronor respektive 64 081 000 kronor.

3.8.12 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien

Tabell 0.39 Anslagsutveckling 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien

Tusental kronor

2021	Utfall	8 327	Anslagssparande
2022	Anslag	8 327 ¹	Utgiftsprognos 8 327
2023	Förslag	8 327	
2024	Beräknat	8 327	
2025	Beräknat	8 327	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens (IVA) grundläggande verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.40 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	8 327	8 327	8 327
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	8 327	8 327	8 327

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 8 327 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 8 327 000 kronor respektive 8 327 000 kronor.

3.8.13 1:13 Konkurrensverket

Tabell 0.41 Anslagsutveckling 1:13 Konkurrensverket

Tusental kronor

2021	Utfall	159 119	Anslagssparande	6 431
2022	Anslag	169 438 ¹	Utgiftsprognos	172 701
2023	Förslag	175 846		
2024	Beräknat	179 172 ²		
2025	Beräknat	177 008 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 175 846 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 170 846 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Konkurrensverkets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.42 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:13 Konkurrensverket

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	169 438	169 438	169 438
Pris- och löneomräkning ²	1 408	4 639	7 570
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	5 000	5 095	0
<i>varav BP23³</i>	<i>5 000</i>	<i>5 000</i>	
– <i>Analys av drivmedelspriser</i>	<i>5 000</i>	<i>5 000</i>	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	175 846	179 172	177 008

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2023 för analys av drivmedelspriser. Anslaget beräknas öka med 5 000 000 kronor 2024 för samma ändamål.

Regeringen föreslår att 175 846 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Konkurrensverket* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 179 172 000 kronor respektive 177 008 000 kronor.

3.8.14 1:14 Konkurrensforskning

Tabell 0.43 Anslagsutveckling 1:14 Konkurrensforskning

Tusental kronor

2021	Utfall	10 821	Anslagssparande	-17
2022	Anslag	10 804 ¹	Utgiftsprognos	10 683
2023	Förslag	10 804		
2024	Beräknat	10 804		
2025	Beräknat	10 804		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för forskning med anknytning till Konkurrensverkets verksamhetsområde med forskare företrädesvis vid universitet och högskolor. Anslaget får användas för utgifter för uppdragsforskning, seminarier och informationsinsatser på konkurrens- och upphandlingsområdet. Anslaget får användas för utgifter för arvoden till ledamöter i rådet för forskningsfrågor.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.44 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:14 Konkurrensforskning

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	10 804	10 804	10 804
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	10 804	10 804	10 804

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 10 804 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Konkurrensforskning* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 10 804 000 kronor respektive 10 804 000 kronor

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:14 *Konkurrensforskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 750 000 kronor 2024–2026.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:14 *Konkurrensforskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 750 000 kronor 2024–2026.

Tabell 0.45 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:14 Konkurrensforskning

Tusental kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026
Ingående åtaganden	4 654	5 668	9 209			
Nya åtaganden	5 397	7 700	6 000			
Infriade åtaganden	-4 383	-4 159	-5 459	-6 000	-3 250	-500
Utestående åtaganden	5 668	9 209	9 750			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	6 300	9 250	9 750			

3.8.15 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal

Tabell 0.46 Anslagsutveckling 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal

Tusental kronor

2021	Utfall	119 910	Anslagssparande	
2022	Anslag	122 510 ¹	Utgiftsprognos	122 510
2023	Förslag	39 910		
2024	Beräknat	39 910		
2025	Beräknat	39 910		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för upprustning och drift av Göta kanal.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.47 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	122 510	122 510	122 510
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-82 600	-82 600	-82 600
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	39 910	39 910	39 910

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 39 910 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Upprustning och drift av Göta kanal* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 39 910 000 kronor respektive 39 910 000 kronor.

3.8.16 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag

Tabell 0.48 Anslagsutveckling 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag

Tusental kronor

2021	Utfall	14 633	Anslagssparande	10 217
2022	Anslag	35 850 ¹	Utgiftsprognos	35 505
2023	Förslag	27 850		
2024	Beräknat	18 850		
2025	Beräknat	18 850		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för omstrukturering, genomlysning, försäljning och avveckling av företag med statligt ägande.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.49 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	18 850	18 850	18 850
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	9 000		
varav BP23	9 000		
– Medel för konsulter	9 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	27 850	18 850	18 850

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Det finns ett ökat behov av extern rådgivning avseende den statliga bolagsportföljen 2023, bl.a. till följd av att SAS AB har påbörjat en process för finansiell rekonstruktion. Anslaget ökas därför med 9 000 000 kronor 2023.

Regeringen föreslår att 27 850 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 18 850 000 kronor respektive 18 850 000 kronor.

3.8.17 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag

Tabell 0.50 Anslagsutveckling 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag

Tusental kronor

2021	Utfall	Anslagssparande	1 401 000
2022	Anslag	1 977 000 ¹	Utgiftsprognos 477 000
2023	Förslag	363 000	
2024	Beräknat	173 000	
2025	Beräknat	11 000	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda företag. Anslaget får även användas till utgifter för att förvärva eller bilda aktieföretag för ny eller befintlig statlig företagsverksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.51 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	1 000	1 000	1 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	362 000	172 000	10 000
varav BP23	150 000		
– Konvertering av upplupen ränta	150 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	363 000	173 000	11 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 150 000 000 kronor 2023 för att möjliggöra konvertering av upplupen ränta på statens lånefordringar på konsortiet Scandinavian Airlines System Denmark–Norway–Sweden till nya aktier i SAS AB. De anslagsmedel som anvisades för konvertering av lånefordringarna 2022 och inte användes avses överföras som anslagssparande och vid behov användas 2023.

Regeringen föreslår att 363 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 173 000 000 kronor respektive 11 000 000 kronor.

3.8.18 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tabell 0.52 Anslagsutveckling 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tusental kronor

2021	Utfall	16 465	Anslagssparande	1 778
2022	Anslag	16 860 ¹	Utgiftsprognos	17 431
2023	Förslag	16 860		
2024	Beräknat	16 860		
2025	Beräknat	16 860		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för gällande avgifter och statsbidrag avseende Sveriges deltagande i internationella näringspolitiska organ.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.53 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	16 860	16 860	16 860
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	16 860	16 860	16 860

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 16 860 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Avgifter till vissa internationella organisationer* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 16 860 000 kronor respektive 16 860 000 kronor.

3.8.19 1:19 Finansiering av rättegångskostnader

Tabell 0.54 Anslagsutveckling 1:19 Finansiering av rättegångskostnader

Tusental kronor

2021	Utfall	19 Anslagssparande	17 981
2022	Anslag	18 000 ¹ Utgiftsprognos	17 827
2023	Förslag	18 000	
2024	Beräknat	18 000	
2025	Beräknat	18 000	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för rättegångskostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.55 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:19 Finansiering av rättegångskostnader

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	18 000	18 000	18 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	18 000	18 000	18 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 18 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Finansiering av rättegångskostnader* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 18 000 000 kronor respektive 18 000 000 kronor.

3.8.20 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation

Tabell 0.56 Anslagsutveckling 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation

Tusental kronor

2021	Utfall	279 472	Anslagssparande	
2022	Anslag	269 472 ¹	Utgiftsprognos	269 472
2023	Förslag	269 472		
2024	Beräknat	269 472		
2025	Beräknat	269 472		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Almi AB, för marknads-kompletterande finansiering och företagsrådgivning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.57 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	269 472	269 472	269 472
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	269 472	269 472	269 472

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 269 472 000 kronor anvisas under anslaget 1:20 *Bidrag till företagsutveckling och innovation* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 269 472 000 kronor respektive 269 472 000 kronor.

3.8.21 1:21 Patent- och registreringsverket

Tabell 0.58 Anslagsutveckling 1:21 Patent- och registreringsverket

Tusental kronor

2021	Utfall	336 888	Anslagssparande	9 363
2022	Anslag	335 706 ¹	Utgiftsprognos	340 563
2023	Förslag	339 080		
2024	Beräknat	347 610 ²		
2025	Beräknat	354 849 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 339 080 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 339 080 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Patent- och registreringsverkets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.59 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:21 Patent- och registreringsverket

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	335 706	335 706	335 706
Pris- och löneomräkning ²	3 374	11 904	19 143
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	339 080	347 610	354 849

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

Regeringen föreslår att 339 080 000 kronor anvisas under anslaget 1:21 *Patent- och registreringsverket* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 347 610 000 kronor respektive 354 849 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 0.60 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Patent- och registreringsverket

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2021	Resultat 2022	Verksamhetens intäkter 2023	Kostnader som ska täckas 2023	Resultat 2023	Ack. resultat utgående 2023
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna inte disponeras av myndigheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
	14 034	-22 573	323 000	344 500	-21 500	-30 039
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och finansierar en bestämd del av verksamheten						
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet	-7 563	-3 314	11 244	11 742	-498	-11 375

3.8.22 1:22 Stöd vid korttidsarbete

Tabell 0.61 Anslagsutveckling 1:22 Stöd vid korttidsarbete

Tusental kronor

2021	Utfall	7 836 973	Anslagssparande	15 884 027
2022	Anslag	489 000 ¹	Utgiftsprognos	1 818 000
2023	Förslag	365 000		
2024	Beräknat	365 000		
2025	Beräknat	365 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utbetalningar av tidsbegränsat stöd till arbetsgivare i enlighet med lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och den tillfälliga lagen (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.62 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:22 Stöd vid korttidsarbete

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	365 000	365 000	365 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Makroekonomisk utveckling			
Volymer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	365 000	365 000	365 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 365 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 365 000 000 kronor respektive 365 000 000 kronor.

3.8.23 1:23 Brexitjusteringsreserven

Tabell 0.63 Anslagsutveckling 1:23 Brexitjusteringsreserven

Tusental kronor

2021	Utfall	Anslagssparande	
2022	Anslag	386 000 ¹	Utgiftsprognos 69 326
2023	Förslag	750 000	
2024	Beräknat	234 000	
2025	Beräknat	0	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter som betalas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1755 av den 6 oktober 2021 om inrättande av brexitjusteringsreserven.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.64 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:23 Brexitjusteringsreserven

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	386 000	386 000	386 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	364 000	-152 000	-386 000
varav BP23	597 000	234 000	
– Omperiodisering av medel över tid	597 000	234 000	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	750 000	234 000	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 597 000 000 kronor 2023 för att bidra till att motverka negativa konsekvenser som uppstår till följd av Storbritanniens utträde ur unionen genom att kompensera för ökade kostnader på flera områden. Anslaget beräknas öka med 234 000 000 kronor 2024 för samma ändamål.

Regeringen föreslår att 750 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:23 *Brexitjusteringsreserven* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 234 000 000 kronor respektive 0 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:23 *Brexitjusteringsreserven* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kronor 2024.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:23 *Brexitjusteringsreserven* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kronor 2024.

Tabell 0.65 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:23 Brexitjusteringsreserven

Tusental kronor

	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024
Ingående åtaganden		153 000	
Nya åtaganden	153 000	200 000	
Infriade åtaganden		-153 000	-200 000
Utestående åtaganden	153 000	200 000	
Erhållet/förslaget bemyndigande	153 000	200 000	

3.8.24 1:24 Elstöd

Tabell 0.66 Anslagsutveckling 1:24 Elstöd

Tusental kronor

2021	Utfall	Anslagssparande
2022	Anslag	0 ¹ Utgiftsprognos
2023	Förslag	2 400 000
2024	Beräknat	0
2025	Beräknat	0

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för ekonomiskt stöd till elintensiva företag som har drabbats av stora kostnadsökningar på el. Anslaget får därutöver användas för administrativa utgifter hänförliga till hanteringen av stödet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.67 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:24 Elstöd

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹			
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 400 000		
<i>varav BP23</i>	2 400 000		
<i>– Elstöd</i>	2 400 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 400 000	0	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen avser införa ett nytt ekonomiskt stöd riktat till företag som har haft en betydande ökning av kostnader för el jämfört med 2021. Syftet är att stärka särskilt drabbade företags möjlighet att överbrygga konsekvenserna av den pågående energikrisen inom EU. Det finns elintensiva företag som drabbats särskilt av de höga elpriserna. Samtidigt råder ett fortsatt osäkert läge kring elpriser, naturgastillgång och energiförsörjning inför vintern 2022/23. Andra exempel på åtgärder som genomförs på EU-nivå är minskning av elförbrukning genom tvingande åtgärder.

Regeringen avser besluta om förordning som definierar grunderna för stödet samt stödets närmare omfattning. Anslaget avses finansiera stödperioden oktober 2022–mars 2023. Stödet förutsätter godkännande från Europeiska kommissionen.

Regeringen avser att ge Affärsverket svenska kraftnät i uppdrag att utreda och föreslå hur medel från flaskhalsintäkter som tillfaller Affärsverket svenska kraftnät under 2023 bör användas. I uppdraget kommer det att ingå att utreda om flaskhalsintäkter kan användas och avräknas som en nödgärd enligt rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna. Därefter kan Affärsverket svenska kraftnät ansöka hos Energimarknadsinspektionen om att använda intäkter för denna nödgärd. Om ansökan godkänns innebär det att medel från flaskhalsintäkter motsvarande utbetalt stöd ska föras till statens budget genom inleverans tillinkomsttitel 2811. Om förslaget

inte fullt ut kan finansieras av medel från flaskhalsintäkterna står staten för de medel som anvisats.

Elstödet avses handläggas av Statens energimyndighet. Myndigheten behöver upprätta nya rutiner och vidta andra åtgärder för en snabb handläggning. Regeringen anser därför att anslaget förutom för stöd även bör få användas för administrationen av elstödet.

Regeringen föreslår att 2 400 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:24 *Elstöd* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 0 kronor.

3.9 Övrig statlig verksamhet

3.9.1 Bolagsverket

Bolagsverket finansieras huvudsakligen genom avgifter. De intäkter som redovisas under inkomsttitel utgörs av stämpelskatt (inkomsttitel 9341) och förseningsavgifter (inkomsttitel 2529).

Tabell 0.68 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Bolagsverket

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2021	Resultat 2022	Verksamhetens intäkter 2023	Kostnader som ska täckas 2023	Resultat 2023	Ack. resultat utgående 2023
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna inte disponeras av myndigheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Förseningsavgifter årsredovisningar	0	0	117 000	117 000	0	0
Stämpelskatt	0	0	195 000	195 000	0	0
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Företagsregistreringar, företagsinteckningar, kungörelser	50 677	-8 000	484 920	498 920	-14 000	28 677
Patentombudsnämnden	371	-195	1 000	1 000	0	176
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet	74 510	-12 000	105 860	126 860	-21 000	41 510

3.9.2 Revisorsinspektionen

Revisorsinspektionen finansieras genom avgifter. För 2021 uppgick de totala avgiftsintäkterna till 43 923 000 kronor. Myndighetens kostnader uppgick till 42 918 000 kronor, varav personalkostnader utgjorde 27 695 000 kronor. Vid utgången av 2021 hade Revisorsinspektionen ett positivt myndighetskapital om 1 934 000 kronor.

Tabell 0.69 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Revisorsinspektionen

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2021	Resultat 2022	Verksamhetens intäkter 2023	Kostnader som ska täckas 2023	Resultat 2023	Ack. resultat utgående 2023
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Revisorsinspektionens verksamhet	1 934	272	41 844	41 592	252	2 458

3.10 Övriga förslag

3.10.1 Kreditgarantier för gröna investeringar

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 ställa ut kreditgarantier för gröna investeringar som, inklusive tidigare utfärdade garantier, uppgår till högst 65 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: För att nå miljömålen och främja omställningen till en mer cirkulär och biobaserad ekonomi med nettonollutsläpp till 2045 krävs industriinvesteringar i hållbar teknik som ännu inte är kommersialiserad i större skala. Regeringen bör bemyndigas att under 2023 ställa ut kreditgarantier som, inklusive tidigare utfärdade garantier, uppgår till högst 65 000 000 000 kronor och som utifrån teknikneutrala kriterier ges till företag för stora industriinvesteringar i Sverige som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket. Garantiramen beräknas därefter till 80 000 000 000 kronor 2024.

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

4.1 Mål för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Målet för utrikeshandeln, export- och investeringsfrämjande har för 2021 varit en fri, hållbar och rättvis internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:NU1, rskr. 2020/21:144).

För att tydliggöra sambanden och öka möjligheterna att följa resultat har området delats upp i delmål. Dessa är:

- öka Sveriges export
- öka utländska direktinvesteringar i Sverige
- stärka Sveriges handelspolitiska intressen
- effektivisera den inre marknaden
- säkra en välfungerade europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur.

4.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om målet och resultatredovisningens utformning för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande (bet. 2019/20:NU1 punkt 1, rskr. 2019/20:123). Av tillkännagivandet följer att regeringen dels bör utveckla en tydligare resultatredovisning för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, dels senast i budgetpropositionen för 2021 återkomma med ett förslag till riksdagen om ett mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande (bet. 2019/20:NU1 s. 13–16). Ett mål för området behandlades i budgetpropositionen för 2021 och godkändes av riksdagen (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24, bet. 2020/21:NU1, rskr. 2020/21:144). Därmed anser regeringen att riksdagens tillkännagivande är tillgodosett i den del det avser att återkomma om ett mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. Utvecklingen av resultatredovisningen är ett pågående arbete. Under en kontinuerlig dialog med näringsutskottet har målsättningen varit att resultatredovisningen ska ge en tydligare redogörelse för hur regeringen anser att insatserna inom området relaterar och bidrar till områdets mål i stort. I avsnittet om resultatredovisning (avsnitt 4.3) har texterna utvecklats ytterligare för att ännu tydligare redogöra för relationen mellan insatser, resultat och mål på området. Regeringen anser därmed att även det som utskottet anför om resultatredovisningens utformning är tillgodosett. Tillkännagivandet är därmed slutbehandlat.

I tabell 0.1 redovisas hur mål och indikatorer är kopplade till varandra. Indikatorerna täcker inte in alla verksamheter inom området. De indikatorer som valts bedöms dock ge tillräcklig information för att regeringen ska kunna göra en generell bedömning av resultatutvecklingen inom utgiftsområdet.

För de indikatorer som redovisas redogörs för en tidsserie om minst tre år och upp till tio år där så är lämpligt.

Tabell 0.1 Mål och indikatorer inom Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Mål	En fri, hållbar och rättvis internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige				
Delmål	Öka Sveriges export	Öka utländska direkt-investeringar i Sverige	Stärka Sveriges handels-politiska intressen	Effektivisera den inre marknaden	Säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitets-infrastruktur
Indikatorer	– Sveriges export i absoluta tal och som andel av BNP – Andel och antal exporterande företag – Antal små och medelstora exporterande företag – Antal ”nya” exporterande företag	– Utländska direkt-investeringar i Sverige – Pågående investerings-processer – Högkvalitativa utländska investeringar	– Utvecklade regelverk och avtal som medför lägre tullar, lättare regelbördor och bättre förut-sättningar för handel – Integrerade hållbarhets-aspekter i handels-politiken	– Utrikes-handels utveckling med varor och tjänster inom EU:s inre marknad – Utvecklingen när det gäller hinder och nationella särregler – Genom-förandet av EU-lagstiftning – Genom-förandet av grön omställning	– Nationell kundnöjdhet – Deltagande i europeiska och inter-nationella ackredi-terings-organisationer – Samverkan inom svensk standard-isering – Deltagande i europeisk och internationell standard-isering

4.3 Resultatredovisning

En fri, hållbar och rättvis internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige

I det riksdagsbundna målet för utgiftsområdet kan under 2021 generellt noteras positiva resultat trots kvarvarande effekter av covid-19-pandemin. De återhämtningspaket med stora satsningar på bl.a. infrastruktur, som lanserats i Europa och USA m.fl. länder, för att dämpa de negativa effekterna av pandemin, förde också med sig nya exportmöjligheter.

Insatserna fortsatte att genomföras i Export- och investeringsstrategin, som utgjort ett viktigt styrinstrument i genomförandet av det riksdagsbundna målet. De få insatser, av totalt 45 listade, som inte kunnat genomföras har varit av pandemirelaterade skäl.

4.3.1 Öka Sveriges export

En växande export leder till ökad sysselsättning. Delmålet inkluderar insatser som främjar en ökad export och stöttar svenska företag att i större utsträckning exportera och bli en del av den globala ekonomin. Det innefattar även exportfinansiering genom statsstödda exportkrediter. I följande avsnitt berörs resultatindikatorerna till delmålet:

- Sveriges export i absoluta tal och som andel av BNP,
- andel och antal exporterande företag,
- antal små och medelstora företag som exporterar,
- antal ”nya” exporterande företag, dvs. företag som inte tidigare har exporterat.

Dessutom behandlas kompletterande bedömningsgrunder.

Vikten av export för svensk ekonomi är betydande. Nya arbetstillfällen skapas till stor del i små och medelstora företag. Enligt Tillväxtverket är nio av tio exporterande företag små och medelstora. Statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) visar att omkring 1,5 miljoner personer är sysselsatta i exporterande företag. I Export- och investeringsstrategin från 2019 (UD2019/19211), utgör en ökad export ett av fem huvudmål. Insatserna för exportfrämjande verksamhet ska stötta exporterande företag i hela Sverige.

Ett stort antal aktörer arbetar med att främja svenska företags export. Främjandet sker i huvudsak genom Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), Exportkreditnämnden (EKN) och AB Svensk Exportkredit. Därtill genomförs viktiga insatser av Tillväxtverket, Almi, Swedfund, Svenska institutet samt Visit Sweden.

Export- och investeringsfrämjande är en kärnverksamhet i utrikesförvaltningen. Sveriges ambassader och generalkonsulat spelar en viktig roll i genomförandet av exportfrämjandet i nära samarbete med andra främjaraktörer, såsom Business Swedens utlandskontor inom lokala Team Sweden-nätverk.

Sverige deltog i världsutställningen Expo i Dubai som pågick från den 1 oktober 2021 till den 31 mars 2022. Aktiviteterna och den svenska paviljongen The Forest utgjorde en av Sveriges hittills största främjarsatsningar med en lång rad särskilt riktade evenemang för deltagande företag och ett stort antal besökare.

Tabell 0.2 Indikatorer för delmål Öka Sveriges export

	2019	2020	2021	Förändring 2021/2020 procent	Förändring 2020/2014 procent
Sveriges export i absoluta tal. mnkr, löpande priser	2 248 645	2 058 490	2 296 799	12	39
<i>varav varuexport inkl. turism mnkr, löpande priser</i>	<i>1 518 400</i>	<i>1 427 100</i>	<i>1 627 900</i>	<i>7</i>	<i>44</i>
<i>varav tjänsteexport inkl. turism mnkr, löpande priser</i>	<i>730 245</i>	<i>631 390</i>	<i>668 899</i>	<i>6</i>	<i>27</i>
Sveriges export som andel av BNP procent, fasta priser	45	45	46	1	4
Andel exporterande företag, procent	11,1	12,2	11,6	-0,6	-0,5
Antal exporterande företag	28 279	27 768	27 550	-0,8	2,1
Antal "nya" exporterande företag	6 471	6 450	6 086		
Antal små och medel- stora exporterande företag ¹	27 392	26 834	26 581		

¹Små och medelstora företag definieras som företag med 1–199 anställda.

Källa: SCB.

Sveriges varuexport har fortsatt att växa efter att ha återhämtat sig fullt ut efter fallet under pandemin. Trots en stark industrikonjunktur har varuexporten hållits tillbaka av problem som komponentbrist och höga priser på insats- och råvaror samt

logistikproblem. Totalt var varuexporten under 2021 14 procent högre än 2020 och 7 procent högre än året före pandemin (2019) i löpande priser. Även utrikeshandeln med tjänster har börjat växa igen, men det är fortfarande lång väg kvar till fullständig återhämtning. Totalt var tjänsteexporten under 2021 6 procent högre än 2020 men 8 procent lägre än före pandemin.

De mindre företagen har drabbats särskilt hårt av pandemin och många av dem har pausat sina internationella expensionsplaner. Trots att det under 2021 tillkom 6 086 nya exportföretag med minst en anställd har antalet små och medelstora exporterande företag minskat under de två senaste åren.

Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden)

Inom exportfrämjandet spelar Business Sweden en avgörande roll och mottar huvuddelen av det statliga stödet inom området. Det statliga uppdraget till Business Sweden omfattar i enlighet med riktlinjebeslut från regeringen: grundläggande exportservice, småföretagsprogram samt riktat exportfrämjande. Samtliga områden ska bidra till delmålet Öka Sveriges export.

För att tillgodose önskemål från riksdagen om en utvecklad resultatredovisning har en omstöpning av åiterrapporteringen från Business Sweden gjorts, med tydligare fokus på uppnådda resultat, i de fall det är möjligt även på effektnivå. Business Sweden följer regelbundet upp resultatet av sin exportfrämjande verksamhet, dels genom att mäta kundnöjdhet, dels genom att mäta effekt. Effekter mäts både via enkäter (självskattning av kunden) och via statistiska analyser baserade på registerdata. Efter avslutad aktivitet och vid uppföljning några månader senare visar företag hög förväntan på att stödet eller aktiviteten haft en positiv effekt på möjligheten göra affärer.

Business Sweden projektleder Team Swedens insatser för stora strategiska affärer, utfall redovisas under rubrik Projektexport och internationell upphandling nedan.

Stöd till små och medelstora företag ger goda effekter. De utvärderingar som gjort av de senaste årens verksamhet visar att företag som fått rådgivning inom ramen för Småföretagsprogrammet har 30 procent högre exportomsättning, 9 procent högre överlevnadsgrad och anställer 7 procent fler medarbetare tre år efter att de har tagit del av stöd jämfört med en kontrollgrupp bestående av företag som inte tagit del av Business Swedens stöd. Hos små och medelstora företag utan tidigare erfarenhet av exportverksamhet ökar sannolikheten för att företaget i fråga bedriver exportverksamhet med 18 procent tre år efter deltagandet.

Utvärderingarna visar vidare att den ökade ekonomiska aktiviteten i företagen också ger samhällsekonomiska effekter. Tre år efter deltagandet motsvarar den ökade ekonomiska aktiviteten hos samtliga deltagande företag i Småföretagsprogrammet en ökning av omsättningsnivåer på 15 miljarder kronor, omkring 9 000 skapade jobb, och 1,7 miljarder kronor i skatteintäkter.

Det långsiktiga arbetet för ökad livsmedellexport som stärker svenska jordbruks- och livsmedelsföretag fortsätter. Inom ramen för en livsmedelsstrategi (prop. 2016/17:104) satsas 122 miljoner kronor årligen fram t.o.m. 2025, varav 20 miljoner kronor är öronmärkta för livsmedellexportprogrammet Try Swedish!. Satsningarna har lett till nya exportmarknader för svenska livsmedel. Fortsatta satsningar på digitala mötes- och säljplattformar görs av Business Sweden parallellt med fysiska mässor som en del i livsmedellexportfrämjandet. Tillväxten i livsmedellexporten ökade även 2021, då värdet av den svenska exporten ökade med 8 procent.

Regional Exportsamverkan (RES)

Tillväxtverket har sedan 2016 haft i uppdrag att underlätta företagens internationalisering genom att förbättra koordineringen av statliga aktörers exportstöd i regionerna. Detta har skett genom inrättandet av regional exportsamverkan och genom att sprida information på den digitala plattformen verksamt.se. I RES ingår aktörer som Almi, Business Sweden, Exportkreditnämnden (EKN), Svensk Exportkredit (SEK), Enterprise Europe Network (EEN) och regionerna. I flertalet regioner ingår också regionala aktörer så som handelskammare, universitet och högskolor samt science parks.

Regional exportsamverkan har haft som övergripande mål att fler små och medelstora företag skall exportera. Enligt Tillväxtverket är nio av tio exporterande företag små eller medelstora. I Tillväxtverkets årliga rapport (UD2022/06862) konstateras att samtliga regioner nu har regionala partnerskap inom RES. I rapporten konstateras också att långsiktigheten i finansieringen är en av de största utmaningarna. Under 2021 genomfördes 90 gemensamma insatser arrangerade av de regionala partnerskapen. Av de företag som fått stöd av fler än en RES-aktör upplevde 81 procent ett mervärde av att få stöd av fler aktörer.

På den digitala plattformen verksamt.se har Tillväxtverket samlat relevant information från myndigheter och regioner för att stötta företagens internationalisering; dessa sidor hade omkring 145 000 besök under 2021.

RES har också finansierat åtta utvecklingsprojekt för att utöka främjarerbjudandet och stärka exporten hos Sveriges små och medelstora företag genom bransch- eller breddsatsningar.

Tillväxtverket lyfter också i sin rapport från februari 2022 (UD2022/06862) fram vikten av den nya regionala exportstatistik som SCB tagit fram med stöd av Utrikesdepartementet och Tillväxtverket. Statistiken ger en bättre bild av hur exportföretagen är fördelade i Sverige.

En utvärdering av RES (UD2022/06862) presenterades i februari 2022 på uppdrag av Tillväxtverket kom fram till att RES bidragit till exportstödet tillgänglighet för företagen i Sveriges regioner. Samverkan mellan exportfrämjande aktörer har bidragit till ett mer samlat erbjudande. Majoriteten av företagen som tillfrågades upplevde att det var ganska lätt att hitta rätt aktör för att få stöd i sin internationalisering. Utvärderingen framhåller att plattformen verksamt.se bör vidareutvecklas och göras mer användarvänlig.

Projektexport och internationell upphandling

För att öka svensk export finansierades riktade främjandeinsatser i tidigt skede för att möjliggöra affärer för svenska företag inom projektexport och internationell upphandling med fokus på tillväxtmarknader och det multilaterala systemet. Insatserna bidrar till delmålet Öka Sveriges export. Under året genomförde Business Sweden, ofta i samarbete med andra aktörer i Team Sweden, 28 insatser (31 insatser 2020) där 133 företag (178 företag 2020) deltog. Av dessa var 63 procent små och medelstora företag. Resultatet under 2021 visar att 88 procent av de företag som har svarat på en uppföljande enkät ansåg att insatsen varit värdefull. En tredjedel tog steget ut på ny marknad medan över hälften av företagen, 61 procent, fick kontakt med potentiella kunder. Det bidrar till att öka antalet svenska företag som exporterar. Dessutom uppgav 13 procent att insatsen bidragit till direkta affärer. Även om insatserna endast syftar till att i tidigt skede skapa förutsättningar för affärer så bidrog insatserna under 2021 till exportaffärer om 1,8 miljarder svenska kronor, varav ca 1,5 miljarder kronor har tillfallit svenska bolag.

För att bidra till att svenska företag vinner internationellt upphandlade affärer inom ramen för FN och de multilaterala utvecklingsbankerna genomförde Business Sweden, ofta i samarbete med andra aktörer inom Team Sweden, tre multilaterala insatser med sammanlagt totalt 47 deltagande företag. Sammantaget handlar det om mycket stora upphandlingsvolymerna och betydande affärsmöjligheter på områden där svenska företag är starka. Ändå har svenska företag jämförelsevis små andelar av upphandling finansierad av såväl de internationella finansiella institutionerna som FN. Insatserna inriktas långsiktigt på att bygga strategiska samarbeten för konkurrenskraftiga svenska erbjudanden gentemot flera FN-organisationer samt en ökad tillämpning av hållbarhetskriterier i upphandlingen inom nyckelsektorer som energi, transport och hälsa. Insatserna kan även ge positiva resultat också på kort sikt, exempelvis när det gäller antalet svenska företag som är registrerade i FN:s leverantörsdatabas. I april 2022 fanns 865 företag med i databasen, en ökning med 6 procent jämfört med året innan. FN-systemets upphandling av svenska produkter och tjänster under 2020 uppgick till ca 46 miljoner US-dollar, dvs. ca 0,21 procent av FN:s totala upphandling. Vissa svenska företag säljer till FN genom utländska bolag och ingår därmed inte i statistiken. Med upphandlingssystem som globalt premierar hållbara lösningar skulle svenska exportföretag, som generellt sett har hög standard på hållbarhetsområdet, vinna fler kontrakt och samtidigt bidra till uppfyllelse av de globala målen, bl.a. mål 17 (genomförande och globalt partnerskap) genom att främja effektiva samarbeten för kunskaps- och tekniköverföring samt Parisavtalets genomförande.

För att ytterligare öka svensk export pågår, sedan 2019, ett särskilt program för utländska totalentreprenörer (EPC) till vilkas byggprojekt svenska företag kan utgöra underleverantörer. Under 2021 resulterade programmet i 12,2 miljarder kronor i vunna affärer för svenska företag, med ett svenskt värde på minst 1,2 miljarder kronor (för perioden 2019–2020 var motsvarande utfall 9,4 respektive 2,1 miljarder kronor). Ytterligare affärer motsvarande 80 miljarder kronor är under pågående utvärdering.

Satsningen på projektexport och stora strategiska affärer, är fortsatt ett centralt inslag i Team Sweden-arbetet med tydligt positiva resultat. Under förra året bearbetades 20 särskilt prioriterade projekt. Det sammanlagda kontraktsvärdet för strategiska affärer, inklusive de riktade satsningarna ovan och totalentreprenörer (EPC) under 2021 uppgick till 17,3 miljarder kronor varav svenskt exportvärde motsvarande 7,8 miljarder kronor. Det kan jämföras med motsvarande insats 2019, ett år utan pandemi, då det svenska exportvärdet uppgick till 4,1 miljarder kronor. Insatsen bidrar till delmålet om att Öka Sveriges export.

Inom ramen för ett särskilt uppdrag stöder Swedfund projektutveckling i låg- och medelinkomstländer genom förstudier och andra projektförberedande insatser. Denna s.k. projektaccelerator, som finansieras med medel från anslaget för exportfrämjande och från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, verkar tidigt i investeringscykeln och syftar till att bidra till att fler hållbara infrastrukturprojekt utvecklas. Projektacceleratorns fokusområden är grön infrastruktur och förnybar energi. Under 2021 har arbetet fortsatt med insatser som bl.a. resulterat i att svenska företag vunnit affärer som bidrar till kollektivtrafiklösningar i Elfenbenskusten och Filippinerna. Under 2021 har samarbetet med multilaterala utvecklingsbanker utökats ytterligare. Acceleratorn har nu ett flertal projekt i portföljen där utvecklingsbankerna är partner. Samarbetet med ambassader och Team Sweden som helhet har utvecklats positivt och även bidragit till att identifiera nya projekt.

Exportfinansiering

För att underlätta och främja export och internationalisering och konkurrenskraft för svensk industri, och bidra till delmålet Öka Sveriges export, erbjuder Exportkreditnämnden (EKN) och AB Svensk Exportkredit (SEK) ett exportkreditsystem med statligt stöd. Det kombinerade erbjudandet underlättar finansieringen av transaktioner med svenska exporterande företag och har stora fördelar för alla inblandade parter.

EKN, erbjuder exportkreditgarantier som ger internationella köpare attraktiva finansieringsvillkor, samtidigt som risken sänks för svenska exporterande företag och affärsbanker.

EKN har utvecklat sitt erbjudande för att i större utsträckning bidra till klimatomställningen, vilket i sin tur främjar export av svenska hållbara lösningar. Åtgärder har också vidtagits för att öka EKN:s samarbete med små- och medelstora exporterande företag, bl.a. genom ökad lokal närvaro och samarbete inom regional exportsamverkan (RES).

Vid utbrottet av covid-19 fattade EKN flera snabba beslut om åtgärder för att säkerställa att exportföretagen fick tillgång till exportkreditgarantier så att affärer kunde genomföras. Efterfrågan på dessa krisprodukter avtog dock under 2021 och åtgärderna avskaffades vid halvårsskiftet 2021.

Den ordinarie garantiverksamheten, exklusive den tillfälliga krislösningen med rörelsekreditgarantier för stora företag, uppgick 2021 till 77,1 miljarder kronor för exportaffärer till 139 länder, vilket överträffade det tidigare rekordåret 2020. Garantiverksamheten bidrar därmed positivt till flera av indikatorerna i tabell 0.3 och även till att uppnå delmålet Öka Sveriges export.

De affärer som EKN garanterade under 2021 beräknas ha bidragit till omkring 39 500 arbetstillfällen och drygt 38 miljarder kronor av Sveriges BNP, enligt beräkningar baserade på den garanterade exportens svenska innehåll och branschvisa multiplikatorer från Statistiska Centralbyrån.

För att kunna möta den ökade efterfrågan ökade regeringen EKN:s ram för exportkreditgarantier (prop. 2019/20:99 utg. omr. 24). Den utökade kreditgarantiramen kvarstod under 2021.

Tabell 0.3 Exportkreditnämndens verksamhet

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020	2021
Garantier	181 485	193 295	195 862	184 331	223 995
<i>varav nya garantier</i>	<i>39 914</i>	<i>56 816</i>	<i>54 231</i>	<i>64 691</i>	<i>77 125</i>
Myndighetskapital	22 860	23 863	24 930	24 712	26 232
Resultat	1 418	1 004	1 067	194	1 776

Källa: Exportkreditnämnden.

SEK tillhandahåller långsiktig finansiering för svenska exportrelaterade transaktioner. Tack vare ett högt kreditbetyg och med staten som ägare kan SEK erbjuda gynnsamma lån för att underlätta exportaffärer. Volymerna för nya exportkrediter visade på en fortsatt god efterfrågan för de statsstödda exportkrediterna (Commercial Interest Reference Rate, CIRR) som SEK ställer ut. CIRR-systemet gav 2021 ett underskott på ca 147 miljoner kronor jämfört med föregående års underskott på ca 95 miljoner kronor. SEK har tillgång till en låneram i Riksgäldskontoret som används som säkerhet för SEK:s upplåning i CIRR-

systemet. Låneramen uppgick under 2021 till 200 miljarder kronor och en del av låneramen, 15 miljarder kronor, fick avse kommersiell exportfinansiering för att kunna finansiera svenska exportaffärer.

Att SEK ska administrera CIRR-systemet är ett av riksdagen särskilt beslutat samhällsuppdrag (N2015/04036). Den samhällsekonomiska nyttan av detta uppdrag ska utvärderas och SEK följer upp samhällsuppdraget genom en kundundersökning som genomförs vartannat år. Den senaste kundundersökningen genomfördes under 2020. Denna kompletterande bedömningsgrund visar att krediterna bedöms som viktiga för att öka exporten hos företag som utnyttjar dem, och bidrar därmed till delmålet Öka Sveriges export.

Tabell 0.4 Resultat i systemet med statsstödda exportkrediter, s.k. CIRR-krediter

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nya CIRR-krediter	10 804	36 909	4 916	15 500	18 350	11 797
Utestående CIRR-krediter	49 802	49 124	69 922	76 120	69 163	87 872
Över-/underskott i CIRR-systemet	235	125	18	-24	-95	-147

Källa: AB Svensk Exportkredit.

4.3.2 Öka utländska direktinvesteringar i Sverige

Investeringsfrämjandet syftar till att attrahera och underlätta för utländska investeringar i Sverige och därmed bidra till ökad sysselsättning och hållbar tillväxt i hela landet. Business Sweden ansvarar för huvuddelen av det statligt finansierade investeringsfrämjandet och ska nära samverka med berörda nationella, regionala och lokala aktörer. Inom investeringsfrämjande har även Svenska institutet uppgifter inom kommunikation och Verket för innovationssystem (Vinnova) inom talangattraktion. Arbetet bedrivs dels i Sverige, dels på prioriterade marknader i samverkan med utlandsmyndigheterna.

De utländska direktinvesteringstillgångarna har ökat med 33 procent sedan 2020 och uppgår till 231,3 miljarder kronor. Sedan exportstrategin lanserades i september 2015 har de utländska direktinvesteringstillgångarna ökat med 41 procent (helår 2016). Sveriges direktinvesteringstillgångar har minskat med 20 procent sedan 2020 och uppgick till 174,6 miljarder kronor. Det är samtidigt en kraftig ökning med 400 procent sedan 2016.

Business Sweden prioriterar i sin investeringsfrämjande verksamhet högkvalitativa investeringar genom utvärdering av genomförda utländska investeringar utifrån antalet nya arbetstillfällen, volymen på investerat kapital, potentialen för följdinvesteringar m.m. Processen ger vägledning för prioriteringar i både det löpande och det långsiktiga arbetet, samt ger ett viktigt mått för att utvärdera resultaten av det statliga investeringsfrämjandet. Modellen bidrar till att styra verksamheten mot de strategiska och operativa målen (effektmål), strategiskt viktiga investeringar (kvalitet) samt att Business Sweden levererar tjänster med högt mervärde (kundnöjdhet).

Tabell 0.5 Indikatorer för delmål Öka utländska investeringar i Sverige

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt antal investeringar som Business Sweden medverkat till ¹	65	55	72	63	44	47
Högkvalitativa utländska investeringar ¹	25	29	44	38	17	22
Pågående investeringsprocesser ¹	1 100	1 050	1 100	1 223	1 156	1 110
Antal nya investeringsprocesser ¹	500	530	498	741	512	552
Investernöjdhet ¹ (NKI ²)	89	89	88	86	93	90
Utländska direkta investeringar i Sverige ³ (mnkr)	163 883	106 935	33 082	86 149	173 185	231 338

¹ Uppgifter från Business Sweden.

² Nöjd-kund-index (NKI).

³ Uppgifter från SCB.

Under perioden 2015–2021 har Business Sweden bidragit till över 400 utländska direktinvesteringar med ett sammanlagt värde om ca 40 miljarder kronor och närmare 10 000 nya arbetstillfällen. Under 2021 medverkade Business Sweden till att 47 utländska direktinvesteringar gjordes i Sverige. Dessa investeringar bidrog till 1 727 planerade jobb första verksamhetsåret samt 4,9 miljarder kronor i investeringsvolym.

Under 2021 återstartade Team Sweden Invest, en samarbetsform med relevanta myndigheter och organisationer med samma mål, att attrahera investeringar till Sverige och underlätta för fler strategiskt viktiga utländska investeringar till Sverige, som skapar tillväxt och ökad konkurrenskraft. Under 2021 har ett aktivt arbete skett i ett flertal större investeringsprocesser. Arbetet har resulterat i att både de högkvalitativa investeringarna och pågående investeringsprocesser ligger kvar på en stabil nivå.

Under 2021 tog Business Sweden ytterligare steg för att utvärdera investeringsfrämjandet. En effektlogik för verksamheten har byggts upp för att klargöra kopplingen mellan investeringsfrämjandets syfte, aktiviteter och mål (öka sysselsättning och bidra till hållbar ekonomisk tillväxt). Detta gjordes för att belysa om verksamheten behöver utvecklas för att uppfylla dess mål. För det andra har datainsamlingsmetoderna från 2020 (självskattning och uppföljande intervjuer) bytts ut mot insamling av bokslutsdata. Genom att jämföra företagens faktiska bokslutsdata med självskattningar och intervjudata belyser 2021 års utvärdering även hur dessa data skiljer sig åt och vilka implikationer det får för arbetet med den egna styr- och utvärderingsprocessen av nya investeringsmöjligheter.

Kundnöjdheten låg fortsatt på en hög nivå med mycket nöjda kunder, utifrån enkätsvar från företag som Business Sweden stöttat.

4.3.3 Stärka Sveriges handelspolitiska intressen

För att bedöma måluppfyllelsen används bedömningsgrunderna utveckla regelverk och avtal som medför lägre tullar, lättare regelbördor och bättre förutsättningar för handel och integrera hållbarhetsaspekter i handelspolitiken. Utöver covid-19-pandemin har utdragna handelskonflikter mellan inte minst USA och Kina påverkat världshandeln och medfört en fortsatt global trend mot ökad protektionism och unilateralt agerande. Världshandelsorganisationens (WTO) förmåga att upprätthålla globala spelregler har satts på prov och organisationen har ifrågasatts.

För att utveckla regelverk och avtal har Sverige inom EU drivit en offensiv handelsagenda och aktivt verkat för att försvara det multilaterala handelssystemet, värna WTO och dess regelverk, förhandla och ratificera fler moderna frihandelsavtal och motverka protektionism i alla dess former. Därtill har Sverige verkat pådrivande för att stärka hållbarheten i EU:s externa handel, genom bl.a. en översyn av hållbarhetskapiteln i EU:s frihandelsavtal i syfte att bl.a. förbättra avtalens tillämpning. Sverige har vidare verkat pådrivande i de förhandlingar som pågår inom WTO, bl.a. om ett regelverk för elektronisk handel, och för att reformera och modernisera WTO samt tillsammans med likasinnade arbetat för ett stärkt fokus på miljö och klimat i WTO. Sverige är t.ex. pådrivande för liberaliseringar av handel med klimatvänliga varor och tjänster. Sverige är även pådrivande för ökat fokus på jämställdhet. Sveriges har fortsatt vara en betydande givare av handelsrelaterat utvecklingssamarbete. Sverige har också drivit vårt initiativ om handel för hälsa om att ta bort tullar och handelshinder på medicinska produkter. Förslaget drevs inom WTO av Europeiska kommissionen, tydligt inspirerat av det svenska förslaget och WTO enades om en deklARATION som svar på pandemin vid ministermötet i juni 2022.

Förhandlingar om ett frihandelsavtal med Nya Zeeland har avslutats och framsteg har gjorts i förhandlingarna med Australien, Indonesien, Indien och Chile. Det senare är i princip färdigförhandlat. Förberedelser för att lägga fram de färdigförhandlade avtalen med Mercosur och Mexiko pågår.

Det nordiska samarbetet har stärkts i syfte att värna bl.a. gränshandeln och den fria rörligheten i gränsregionerna samt säkerställa att de nordiska länderna står bättre rustade inför kommande kriser. Gränshandeln drabbades hårt av covid-19-pandemin. Regeringen redogjorde närmare för detta arbete i skrivelsen Nordiskt samarbete (skr. 2021/22:90).

Kommerskollegium har bistått regeringen med analyser av EU:s inre marknad, av svenska intressen i frihandelsavtal, av EU:s gemensamma handelspolitik och av världshandelns utveckling samt analyser relaterade till handel och hållbarhet. Kommerskollegium har bidragit till svenska positioner och förslag i flera av ovanstående processer och förhandlingar och därmed också bidragit till målet att skapa bättre förutsättningar för handel. Kommerskollegium hanterar ett antal olika kontaktpunktsfunktioner och informerar och ger stöd till myndigheter, företag och privatpersoner, se också avsnitt 4.3.4. Det är arbete som bidrar till en bättre tillämpning av EU-rätt och handelsregelverk och i förlängningen till en lägre regelbörda. Under pandemin har Kommerskollegium bidragit till att minska de negativa handelskonsekvenserna av pandemin och har i tretton fall hanterat exporttillstånd för covid-19-vaccin. Kommerskollegium har ett integrerat hållbarhetsperspektiv och har bl.a. bidragit med förslag om hur ett klimatavtal inom WTO skulle kunna utformas och analyserat EU-kommissionens förslag till gränsjuteringsmekanism för att hindra koldioxidläckage. Myndighetens internationella utvecklingssamarbete är brett med insatser i ett flertal utvecklingsländer. Två längre projekt har avslutats i Bolivia och Ecuador medan nya planeras i Colombia och Zambia. Kommerskollegium har också utbildat handelspolitiska tjänstemän från utvecklingsländer med goda omdömen från deltagare som säger sig ha ändrat sitt sätt att arbeta och kunnat sprida kunskap i sina hemmaorganisationer.

2021 inrättade Kommerskollegium på uppdrag av regeringen ett rådgivande organ för att främja innovativ och klimatfokuserad standardisering med femton medverkande myndigheter samt fyra organisationer.

Mot bakgrund av Riksrevisionens rapport om Kommerskollegiums arbete mot handelshinder har riksdagen tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om

uppföljning av Riksrevisionens rekommendationer (bet. 2020/21:NU11 punkt 2, rskr. 2020/21:172). Av tillkännagivandet följer att regeringen bör presentera en åtgärdsplan för hur regeringen avser att tillvarata Riksrevisionens rekommendationer samt ta fram en tidsplan för när regeringen avser att vidta dessa åtgärder. Tidsplanen bör även innehålla information om när regeringen avser att presentera sina slutsatser för riksdagen (bet. 2020/21:NU11 s. 12–13). Den 1 september 2022 beslutade regeringen en åtgärdsplan för att tillvarata Riksrevisionens rekommendationer till regeringen om Kommerskollegiums arbete mot handelshinder. Med hänsyn till att såväl regeringen som Kommerskollegium redan har initierat ett stort antal åtgärder för att tillvarata Riksrevisionens rekommendationer anser regeringen att det i dagsläget inte finns behov av en närmare tidsplan för ytterligare åtgärder. Riksdagen har fått del av den beslutade åtgärdsplanen och en dialog förs med näringsutskottet om formerna för och behovet av ytterligare information. Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

4.3.4 Effektivisera den inre marknaden

För att bedöma måluppfyllelsen av att effektivisera den inre marknaden används indikatorer för att se utvecklingen när det gäller utrikeshandelns utveckling med varor och tjänster inom EU:s inre marknad, hinder och nationella särregler, genomförandet av EU-lagstiftning, och genomförandet av grön omställning.

Tabell 0.6 Utrikeshandelns utveckling med varor och tjänster inom EU och EU:s inre marknad (EU samt Norge, Island och Liechtenstein)¹

Miljarder kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2020–2021 Förändring i procent	Andel i procent
Tjänster export EU27	269	268	302	264	281	6	42
Tjänster import EU27	320	337	388	332	364	10	64,8
Varor export EU27	776	865	895	839	977	15	609
Varor import EU27	878	975	935	990	1 073	15	67
Tjänster export IM	346	343	385	320	345	8	52
Tjänster import IM	358	370	429	360	398	11	58
Varor export IM	929	1 037	1 078	1 013	1 176	16	72
Varor import IM	984	1 156	1 123	1 066	1 244	17	77

¹ Storbritannien är inkluderad i aggregatet och i begreppet EU28 som innefattar EU:s medlemsstater då landet fortsatte att vara med i EU:s tullunion och inre marknad till och med utgången av 2020. "IM" står för EU:s inre marknad.

Källa: Kommerskollegium.

Den inre marknaden fortsätter att spela en betydande roll för Sveriges ekonomi med ökad handel, jobb och tillväxt. Mer än 70 procent av svensk export går till länder på den inre marknaden, och 77 procent av importen kommer härifrån. Den inre marknaden är ofta det första steget för svenska företag som vill exportera och växa internationellt. Under 2021 ökade varuexporten med 16 procent och varuimporten med 17 procent jämfört med 2020. Tjänsteexporten ökade med 8 procent och tjänsteimporten med 11 procent jämfört med 2020. Minskad handel inom EU:s inre marknad bör ses i ljuset av covid-19-pandemin (och de påföljande restriktioner och åtgärder som vidtagits av medlemsstater) som har påverkat jämförelsetalen (se tabell 0.6 ovan).

Arbetet med att undanröja kvarstående oproportionerliga hinder för fri rörlighet för varor och tjänster fortsatte. En viktig del i arbetet har därför varit att motverka

protektionistiska tendenser och undvika införandet av handelshindrande och oproportionerliga regler som går utöver de krav som följer av EU-lagstiftningen.

Tabell 0.7 Utvecklingen när det gäller hinder och nationella särregler – Antalet anmälda föreskrifter samt reaktioner i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antal anmälda svenska föreskrifter	32	33	34	54	40	69	62
Reaktioner från kommissionen eller annan medlemsstat	6	5	7	16	7	9	9
Svenska reaktioner på andra länders föreskrifter	10	11	3	6	3	20	9

Källa: Kommerskollegium.

År 2021 anmäldes totalt 62 nya svenska föreskrifter inom ramen för proceduren för tekniska föreskrifter avseende varor och informationssamhällets tjänster i direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster. Av dessa ledde nio anmälningar till reaktioner från kommissionen eller annan medlemsstat, i likhet med föregående år.

Med stöd av Kommerskollegium fortsatte bevakningen av att andra medlemsstater inte antar nationella regler som kan innebära att nya hinder införs. Sverige överlämnade nio formella reaktioner på andra länders tekniska föreskrifter vilket utgör en stor minskning i jämförelse med föregående år när ett stort antal pandemirelaterade restriktioner anmäldes.

Tabell 0.8 Utvecklingen när det gäller hinder och nationella särregler – Antalet anmälda föreskrifter samt reaktioner i enlighet med direktiv 2006/123/EG (tjänstedirektivet)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antal anmälda svenska regleringar	23	18	14	16	8	11	17
Reaktioner från kommissionen eller annan medlemsstat	1	0	1	1	0	1	1
Svenska reaktioner på andra länders föreskrifter	0	0	0	0	0	0	0

Källa: Kommerskollegium.

Anmälningsproceduren på tjänsteområdet i enlighet med direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet) ledde under år 2021 till totalt 17 nya svenska anmälningar av reglering av tjänster. Det är en ökning med sex anmälningar jämfört med de elva anmälningar som gjordes under år 2020. Sverige fick en kommentar från kommissionen under 2021.

Syftet med anmälningarna enligt tjänstedirektivet är att motverka handelshinder och Kommerskollegium rapporterar till Regeringskansliet om de anmälningar som görs inom ramen för tjänstedirektivet. Sverige har 2021 inte lämnat några kommentarer på annan medlemsstats anmälan enligt tjänstedirektivet.

En förutsättning för den fria rörligheten för varor är att varor uppfyller kraven i EU:s produktlagstiftning. Swedacs arbete med samordning av myndigheters marknadskontroll har bidragit till ett ökat samarbete på såväl nationell som europeisk nivå. Propositionen Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning del 2 (prop. 2021/22:238) innebär utökade befogenheter till marknadskontrollmyndigheterna att kontrollera och bidrar därmed till en effektiv marknadskontroll.

4.3.5 Säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur

En välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur är central för att säkerställa flödet av varor och tjänster samt bidrar till det övergripande målet om en fri och rättvis internationell handel. Den fortsatta pandemin har också visat på betydelsen av en välfungerande kvalitetsinfrastruktur för att kvalitetssäkra varor och tjänster. För att bedöma måluppfyllelsen av en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur används indikatorer för att se utvecklingen gällande nationell kundnöjdhet, deltagande i ackrediteringsorganisationer och i internationell standardisering samt samverkan inom svensk standardisering.

Tabell 0.9 Nationell kundnöjdhet

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
4,3	4,2	3,9	4,1	4,1	4,1	4,4	4,4	4,4	4,4	4,6	4,7

Anm. Värdet representerar medelvärdet på resultatet av en fråga kring kundnöjdheten i Swedacs årliga enkät till de ackrediterade organisationerna om det totala intrycket av Swedac som nationellt ackrediteringsorgan. Värderingsskalan 1–5 där 5 är bäst har använts mellan 2010–2020. Från 2021 har Swedac använt svarsalternativen 1 betyder mycket dåligt, 2 betyder dåligt, 4 betyder ganska bra och 5 betyder mycket bra.

Källa: Swedac.

Utvecklingen av den nationella kundnöjdheten hos ackrediterade organisationer är stabil över tid och en god kundnöjdhet råder fortsatt hos de ackrediterade organisationerna. Det är centralt för en avgiftsfinansierad verksamhet och bidrar till en välfungerande europeisk kvalitetsinfrastruktur. En tydlig kommunikation, relevanta bedömningar och ökade distansbedömningarna bedöms som en positiv utveckling. 2021 har Swedac informerat kommuner i Västra Götaland om hur ackreditering och standardisering kan användas som kvalitetsverktyg för att stärka kvalitetsarbetet inom kommunal vård och omsorg. Vidare har Swedac informerat om hur kvalitetssäkring av covid-19-analyser kan ske med ackreditering som verktyg samt ingått samverkansavtal med ett antal myndigheter för utbyte av information och teknisk kompetens.

Deltagande i europeiska och internationella ackrediteringsorganisationer

Deltagande och tillsättning av svenska tjänstemän på strategiska positioner i europeiska och internationella ackrediteringsorganisationer ligger på en god nivå. 2021 har Swedac inom ramen för arbetet i dessa organisationer drivit möjligheten med distansbedömningar även efter pandemin i syfte att uppnå större flexibilitet, ytterligare harmonisering av systemet för ackreditering, effektivisering av arbetssättet och även uppmärksammat frågan om jämställdhetsintegrering på standardiseringsområdet.

Samverkan inom svensk standardisering

Samverkan mellan de svenska standardiseringsorganisationerna inom Sveriges Standardiseringsförbund har fortsatt att utvecklas för att möta utmaningarna för den gröna och digitala omställningen. Organisationerna har aktivt bidragit till arbetet inom det rådgivande organ som inrättats som ett pilotprojekt inom Kommerskollegium efter uppdrag från regeringen för att främja innovativ och klimatfokuserad standardisering.

Deltagande i europeisk och internationell standardisering

En svensk företrädare innehar rollen som president för den internationella standardiseringsorganisationen ISO under perioden 2022–2023. Därutöver har flera

svenska företrädare har haft ledande positioner inom europeisk och internationell standardisering under 2021.

4.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Utifrån de ovan redogjorda resultaten bedömer regeringen att verksamheten har bidragit till att uppnå det riksdagsbundna målet om fri, hållbar och rättvis internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige.

Resultaten av insatserna för det statliga främjandet är positiva. Export- och investeringsstrategin har varit ett verktyg för att uppfylla målen inom verksamhetsområdet. Flertalet insatser inom export- och investeringsfrämjandet bidrog till att stärka svensk konkurrenskraft, ökad tillväxt och sysselsättningskapande samtidigt som det har bidragit till omställningsagendan. Svenska innovationer och svenskt entreprenörskap liksom den export detta resulterar i lägger grunden för svensk konkurrenskraft och välfärd. Statligt främjande syftar till att stötta företag i deras internationaliseringsprocess.

Öka Sveriges export

Genom fler exporterande företag ökar förutsättningarna för ökad sysselsättning, stärkt konkurrenskraft och tillväxt. Redovisade resultat visar att företagen överlag är nöjda med de statliga insatserna. Sammantaget visar utfallet på indikatorerna att de statliga insatserna, i framför allt Business Sweden regi, har bidragit till ökad export och ökade utländska direktinvesteringar i Sverige. Regeringen bedömer att delmålet om att öka Sveriges export har uppfyllts.

Regeringen bedömer att en hög grad av måluppfyllnad nåddes vid världsutställningen Expo i Dubai. Deltagandet bedöms bl.a. ha stärkt en allsidig och positiv bild av Sverige i utlandet, främjat Sverige som kunskapsnation, näringslivets konkurrenskraft och kreativitet samt stärkt Sveriges attraktionskraft för turism och investeringar och för forsknings-, innovations- och kulturutbyte.

Öka utländska direktinvesteringar i Sverige

Utländska företag verksamma i Sverige och deras investeringar i landet spelar en avgörande roll för sysselsättningen i Sverige. Det statliga främjandet syftar även till att attrahera utländska investeringar till Sverige. Utländska direktinvesteringar i Sverige har ökat. Kundnöjdheten låg fortsatt på en hög nivå med mycket nöjda kunder, utifrån enkätsvar från företag som Business Sweden stöttat. Sammanfattningsvis visar de utvalda indikatorerna att de statliga insatserna bidrar till att öka de utländska investeringarna i Sverige. Regeringen bedömer att delmålet om att öka utländska direktinvesteringar har uppfyllts.

Stärka Sveriges handelspolitiska intressen

Pandemin och omvärldsfaktorer har skapat ogynnsamma förutsättningar för Sveriges offensiva handelspolitiska intressen och för effektiviseringen av den inre marknaden. Inom ramen för dessa förutsättningar har svenska intressen likväl tillvaratagits bra. Regeringen har bidragit till att EU har fortsatt att vara en tydlig och konstruktiv aktör på det handelspolitiska området, såväl inom WTO som i relationen till viktiga handelspartner. Regeringens bedömning är att delmålet att stärka Sveriges handelspolitiska intressen har uppfyllts.

Genom Kommerskollegiums expertstöd och analyser till regeringen har myndigheten bidragit till arbetet med att uppnå målen om att stärka Sveriges handelspolitiska intressen och effektivisera den inre marknaden och detta med ett integrerat hållbarhetsperspektiv. Myndighetens arbete med kontaktpunkter och handelshinder bidrar till enklare regelverk och till att hantera enskilda handelshinder. Detta utfall av utvalda indikatorer visar att Sveriges handelspolitiska intressen har stärkts.

Effektivisera den inre marknaden

Genom att vara pådrivande gentemot andra medlemsstater och Europeiska kommissionen har regeringen bidragit till att lyfta betydelsen av en stärkt inre marknad för den ekonomiska återhämtningen, den gröna och digitala omställning samt EU:s motståndskraft i tider av kris. Regeringen bedömer att delmålet att effektivisera den inre marknaden har uppfyllts.

Säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur

Regeringen bedömer att delmålet för att säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur har uppfyllts. Mer flexibla arbetssätt har bidragit till mer effektivitet och ytterligare fokus på harmonisering av systemet för ackreditering på europeisk och internationell nivå minskar skillnaderna mellan de olika ackrediteringsorganen. Svenska standardiseringsorganisationer har fullgjort sitt uppdrag att tillvarata Sveriges intressen i det europeiska och internationella standardiseringsarbetet.

4.5 Politikens inriktning

Den ryska invasionen av Ukraina har fått konsekvenser för Sveriges näringsliv genom högre priser på energi och insatsvaror, försvagad tillväxt och ökad ekonomisk osäkerhet. Vidmakthållandet av internationell handel och kommersiellt utbyte har fått en ökad säkerhetspolitisk betydelse och är centralt för konkurrenskraft, tillväxt och jobb i Sverige. Sverige har goda förutsättningar att dra nytta av handeln med ett näringsliv som i relation till storleken på vår befolkning och ekonomi står sig mycket starkt i ett internationellt perspektiv. Vår tradition av innovation, entreprenörskap och internationalisering är något som måste värnas och utvecklas. Svenska företag är beroende av breda handelslösningar och tillgång till utländska marknader, både för import och för export. En öppen och regelbaserad världshandel är en förutsättning för en stark ekonomi och för välfärd och konkurrenskraft. Sverige ska därför vara en tydlig röst för frihandel såväl inom EU som globalt. Detta är viktigare än någonsin i ett läge med geopolitiska spänningar, ökad protektionism och tilltagande handelskonflikter. Samtidigt står det klart att även Sverige behöver förhålla sig till dessa geopolitiska strömningar genom att vara en pålitlig partner i våra relationer med likasinnade partnerländer.

Regeringen avser att stärka synergierna mellan utvecklingsarbetet, export- och investeringsfrämjandet samt handelspolitiken (se utg.omr. 7 Internationellt bistånd). Få länder har lyfts ur fattigdom genom bistånd allena. Marknadsekonomi och handel är nödvändigt för att länder ska ta sig från fattigdom och till välstånd.

Synergierna med Sverige-främjandet är många (se utg.omr. 5 Internationell samverkan). En stark bild av Sverige i utlandet är viktig för att svenska intressen ska få genomslag internationellt, gör svenska produkter och tjänster mer attraktiva på

den internationella marknaden och bidrar till att attrahera investeringar, turister och talanger till Sverige.

Den svenska tillväxtkraften och jobbskapandet ska stärkas varaktigt. Regeringen avser därför vara aktiv med export- och investeringsfrämjande åtgärder samt vara pådrivande för en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en väl fungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige. Systemet för export- och investeringsfrämjande behöver effektiviseras och utvecklas. Resultatstyrningen ska förstärkas ytterligare.

Ekonomisk tillväxt och handel är en förutsättning för att nå de globala målen för hållbar utveckling. Näringslivets betydelse i genomförandet av Agenda 2030 och Parisavtalet är avgörande.

Exportfrämjande

För att svara upp mot de geopolitiska och handelspolitiska utmaningarna i omvärlden avser regeringen att göra en särskild satsning som stödjer näringslivets fortsatta internationalisering och globala konkurrenskraft. Satsningen innebär en fortsatt finansiering av export- och investeringsfrämjandet där fokus läggs på att stödja svenska företag – inte minst små och medelstora företag – på internationella marknader. Av avgörande betydelse för ett framgångsrikt främjande är stödet som kan ges genom närvaro på internationella marknader genom Business Sweden och utrikesrepresentationen. Satsningen innebär även att finansiering ges för insatser inom export- och investeringsfrämjandet (och i Business Swedens verksamhet) där tydliga, mätbara resultat kan påvisas, och där utväxlingen är god när det gäller skatteintäkter och sysselsättning. Dessa omfattar bl.a. stora strategiska exportaffärer och små och medelstora företags internationalisering.

Det svenska näringslivet är ett drivhus för välstånd, innovation och digitala lösningar, men numera också en viktig miljö- och klimatrörelse – världsledande i hållbarhet och grön omställning. Svenska företags export av klimatvänliga produkter, tjänster och teknik som bidrar till den gröna omställningen ska främjas.

Regeringen avser att förstärka arbetet med att utnyttja synergierna mellan export- och investeringsfrämjande, handelspolitiken och utvecklingssamarbetet. Detta utgör en satsning för att maximera de positiva effekterna av insatser inom flera utgiftsområden och stärka Sveriges samlade roll för hållbar utveckling. Biståndet skapar plattformar som även kan bidra i exportfrämjandet. Nya innovativa finansieringslösningar inom exportfinansiering för att möjliggöra bryggan mellan bistånd och marknadsdriven utveckling kommer att tas fram.

Sverige ska ge ett kraftfullt och riktat stöd till det krigsdrabbade Ukraina – politiskt, ekonomiskt och säkerhetsmässigt. Inom ramen för en bredare insats för Ukraina får Business Sweden i uppdrag att stötta svenska företags bidrag till återuppbyggnaden av Ukraina. Ett än närmare samarbete med näringslivet förutses.

Fler exporterande företag förbättrar förutsättningarna för jobbskapande och ökad tillväxt. Exportfrämjandet ska på ett effektivare sätt stödja små och medelstora företags exportutveckling samt svenska företag på strategiska marknader och i stora strategiska affärer. Särskilda gemensamma satsningar inom specifika områden är en nyckel till framgång. Business Sweden är en central aktör i detta arbete, för såväl exportrådgivning som riktade exportfrämjande insatser i utlandet.

Exportfinansiering

Ett väl fungerande och marknadskompletterande exportkreditsystem är betydelsefullt för svensk utrikeshandel och skapar sysselsättning i Sverige. Baserat på den stora efterfrågan på riskavtäckning under covid-19-pandemin höjdes exportkreditgarantiramen under 2020–2021 till 500 miljarder kronor. Under 2022 förväntades en fortsatt stor men inte lika hög efterfrågan varför ramen justerades ned något. För 2023 bedöms efterfrågan ligga kvar på samma höga nivå som 2022 varför en ram på 475 miljarder kronor föreslås.

Systemet med statsstödda exportkrediter som hanteras av AB Svensk Exportkredit är centralt för möjligheten att kunna erbjuda exportfinansiering på de löptider som svensk exportindustri efterfrågar. För att möta exportindustrins ökade efterfrågan på krediter under covid-19-pandemin utökades låneramen från 125 till 200 miljarder kronor 2020–2021. För 2022 justerades ramen till 175 miljarder kronor och för 2023 bedöms samma ram vara tillräcklig.

Sedan 2021 har Exportkreditnämnden i uppdrag att utveckla exportfinansieringssystemet samtidigt som det bidrar till klimatomställning mot fossilfrihet här och i andra länder på sikt. Detta arbete ska fortsätta under 2023, även genom internationell samverkan.

Investeringsfrämjande

Utländska direktinvesteringar leder till nya arbetstillfällen. Utländska bolag står för nära 700 000 jobb, motsvarande 22 procent av arbetsstyrkan in den privata sektorn. De ca 14 000 utländska företagen som är etablerade i Sverige står för hälften av den svenska exporten, och nära hälften av den privatfinansierade forskningen och utvecklingen. Sverige har goda förutsättningar att attrahera investeringar som ligger högt i värdekedjorna, kräver tillförlitlig tillgång till energi med låg miljöpåverkan eller utvecklar nya hållbara material. Det är av stor vikt att förbättra investeringsklimatet i Sverige för att kunna konkurrera med andra länder om strategiskt viktiga investeringar. Införandet av ett effektivt system för att granska utländska direktinvesteringar i vissa skyddsvärda områden kan också öka Sveriges trovärdighet som ett pålitligt investeringsland.

Investeringsfrämjandet (och investeringskonferensen Join Sweden Summit 2022) har lett till att omvärldens ökade intresse för hållbara investeringar i Sverige på ett strategiskt och offensivt sätt har kunnat följas upp och realiseras genom flera nya jobbskapande investeringar. En ny satsning på investeringsfrämjande görs för att säkerställa att Sverige fortsätter att attrahera strategiskt viktiga investeringar och att utländska bolag, som redan investerat i Sverige, utökar sin verksamhet i landet.

Business Sweden är den centrala nationella statliga aktören och investeringsfrämjandet utgör en viktig del av Business Swedens statliga uppdrag. Svenska regioner arbetar aktivt med att attrahera och underlätta för utländska investeringar, företag och kompetens att etablera sig i Sverige. En tät samverkan ska ske med relevanta regionala aktörer, lärosäten och berörda företag, inte minst inom samarbetsformen Team Sweden.

Internationell handelspolitik

Rysslands olagliga och oprovocerade invasion av Ukraina har fått stora konsekvenser, inte bara på störningar i leveranskedjor och stigande råvarupriser, utan även för global tillväxt och den internationella handelspolitiken. Den rådande säkerhetssituationen, liksom pandemin, har understrukt vikten av motståndskraftiga värdekedjor, strategiska partnerskap och öppen och regelbaserad handel. Inom den

internationella handelspolitiken ska Sverige därför vara en tydlig röst för frihandel såväl inom EU som globalt. I detta arbete ska världshandelsorganisationen WTO ha en grundläggande roll. Regeringen avser bl.a. agera för att EU ska förhandla och ingå fler strategiskt viktiga frihandelsavtal med andra länder och regioner. Sverige driver även på för att ta bort handelshinder generellt. Synergier mellan bistånd och handel ska tas tillvara.

Utländska direktinvesteringar är viktiga för samhällsekonomin. Samtidigt är strategiska uppköp och investeringar i svenska företag ett av de sätt som främmande makt använder sig av för att uppnå strategiska fördelar. För att hantera risker förenade med utländska direktinvesteringar kommer arbetet fortgå med att ta fram lagstiftning för att genomföra förslagen i Direktinvesteringsutredningen (SOU 2021:87). Kommerskollegiums anslag höjs för arbete med frågor enligt den kommande lagstiftningen.

EU:s inre marknad

EU:s inre marknad spelar en betydande roll för Sveriges ekonomi. Trots att EU:s inre marknad är Sveriges hemmamarknad finns hinder för rörlighet för varor och tjänster som hämmar Sveriges och EU:s tillväxtpotentialer. Den fria rörligheten påverkades starkt av pandemin och erfarenheter visar att protektionistiska strömningar förstärks i kristider. En sådan utveckling måste motverkas genom ett förnyat åtagande kring EU:s inre marknad med sikte på den inre marknaden för fler jobb och tillväxt. Även den digitala inre marknaden behöver stärkas. Regeringen verkar konsekvent för att den inre marknaden ska fördjupas och att den ska fungera väl, också i tider av kris. Att stärka motståndskraften på den inre marknaden genom den fria rörligheten för varor och tjänster, att stärka efterlevnaden av existerande regler och att undanröja handelshinder inom EU förblir centralt. Det är samtidigt viktigt att verka för återhållsamhet avseende regelbördor och administration för näringslivet vid framtagande av ny EU-gemensam lagstiftning.

En välfungerande marknadskontroll är viktig för att säkerställa en effektiv kontroll av produkter som inte uppfyller gällande krav. De berörda myndigheternas genomförande av den nationella strategin för marknadskontroll för åren 2022–2025 utgör en central del i det arbetet.

I januari 2023 är det 30 år sedan den fullbordade inre marknaden lanserades. Regeringen avser uppmärksamma detta inom ramen för det svenska ordförandeskapet i EU under våren 2023 genom att belysa betydelsen av den inre marknaden, för konsumenter, företag och konkurrenskraften i ekonomin i stort. Samtidigt är det viktigt med en framåtblickande diskussion om att stärka den inre marknaden för fler jobb och ökad tillväxt, samt för att stödja den gröna och digitala omställningen till en hållbar cirkulär ekonomi.

En välfungerande kvalitetsinfrastruktur

Standardisering och ackreditering bidrar till att främja svensk export och omställningen till en resurseffektiv cirkulär ekonomi. Regeringen arbetar för en effektiv och intressentdriven europeisk ackreditering och standardisering som stödjer den gröna och digitala omställningen och främjar innovation grundat på internationella standarder. Det kan inte nog understrykas att svenska innovativa företag i många fall lägger grunden för nya standarder vilket tydligt stärker Sverige ställning inom området.

4.6 Budgetförslag

4.6.1 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tabell 0.10 Anslagsutveckling 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tusental kronor

2021	Utfall	34 275	Anslagssparande	2 866
2022	Anslag	25 956 ¹	Utgiftsprognos	26 778
2023	Förslag	26 298		
2024	Beräknat	27 267 ²		
2025	Beräknat	28 031 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 26 298 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 298 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.11 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	25 956	25 956	25 956
Pris- och löneomräkning ²	342	1 311	2 075
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	26 298	27 267	28 031

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

Regeringen föreslår att 26 298 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 27 267 000 kronor respektive 28 031 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Swedacs uppdragsverksamhet med ackreditering och liknande kompetensbedömning finansieras med avgifter. Swedac bedriver även tjänsteexport genom att medverka i projekt inom internationellt utvecklingsarbete finansierat av främst Sida och EU. Swedac har ett ackumulerat överskott som för ackrediteringsverksamheten beror på lägre kostnader på grund av covid-19-pandemin. Överskottet hanteras i dialog med Regeringskansliet. Inga större förändringar förväntas när det gäller intäkter eller kostnader.

Tabell 0.12 Budget för avgiftsbelagd verksamhet: Ackreditering

Tusental kronor

Akreditering	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	Ackumulerat resultat
Utfall 2021	106 460	106 057	403	8 816
Prognos 2022	108 140	116 450	-8 310	506
Budget 2023	114 300	115 665	-1 365	-859

Källa: Swedac

Tabell 0.13 Budget för avgiftsbelagd verksamhet: Reglerad mätteknik

Tusental kronor

Reglerad mätteknik	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	Ackumulerat resultat
Utfall 2021	9 411	12 626	-3 215	9 074
Prognos 2022	9 400	11 945	-2 545	6 529
Budget 2023	9 900	11 740	-1 840	4 689

Källa: Swedac

Tabell 0.14 Budget för avgiftsbelagd verksamhet: Tjänsteexport

Tusental kronor

Tjänsteexport	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	Ackumulerat resultat
Utfall 2021	987	1 030	-43	4 888
Prognos 2022	1 800	3 180	-1 380	3 508
Budget 2023	2 800	3 380	-580	2 928

Källa: Swedac

4.6.2 2:2 Kommerskollegium

Tabell 0.15 Anslagsutveckling 2:2 Kommerskollegium

Tusental kronor

2021	Utfall	89 008	Anslagssparande	5 290
2022	Anslag	91 494 ¹	Utgiftsprognos	93 354
2023	Förslag	94 265		
2024	Beräknat	97 832 ²		
2025	Beräknat	99 670 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 95 732 tkr i 2023 års prisnivå.³ Motsvarar 95 733 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kommerskollegiums förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.16 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:2 Kommerskollegium

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	91 494	91 494	91 494
Pris- och löneomräkning ²	758	2 781	4 552
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 013	3 557	3 624
<i>varav BP23³</i>	<i>1 500</i>	<i>3 000</i>	<i>3 000</i>
– <i>Ny lag om utländska direktinvesteringar</i>	<i>1 500</i>	<i>3 000</i>	<i>3 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	94 265	97 832	99 670

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget föreslås öka med 1 500 000 kronor 2023 och med 3 000 000 kronor per år fr.o.m. 2024 för Kommerskollegiums arbete med frågor enligt den kommande lagstiftningen om utländska direktinvesteringar.

Regeringen föreslår att 94 265 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Kommerskollegium* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 97 832 000 kronor respektive 99 670 000 kronor.

4.6.3 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tabell 0.17 Anslagsutveckling 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tusental kronor

2021	Utfall	337 176	Anslagssparande	-1 638
2022	Anslag	411 367 ¹	Utgiftsprognos	404 453
2023	Förslag	313 367		
2024	Beräknat	154 367		
2025	Beräknat	149 367		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget avseende exportfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), för näringslivsfrämjande åtgärder och för främjande av svenska företags affärer kopplade till projektexport och andra typer av offentligt upphandlade affärer. Anslaget får användas för näringslivsfrämjande på strategiska marknader och områden, exportutveckling, förstärkt närvaro i ekonomiskt dynamiska regioner, importfrämjande samt särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska åtgärder.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.18 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	361 367	361 367	361 367
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-48 000	-207 000	-212 000
<i>varav BP23</i>	122 000		
– <i>Exportfrämjande</i>	122 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	313 367	154 367	149 367

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget föreslås ökas med 122 000 000 kronor 2023 för att stärka exportfrämjandet.

Regeringen föreslår att 313 367 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 154 367 000 kronor respektive 149 367 000 kronor.

4.6.4 2:4 Investeringsfrämjande

Tabell 0.19 Anslagsutveckling 2:4 Investeringsfrämjande

Tusental kronor

2021	Utfall	97 772	Anslagssparande
2022	Anslag	72 772 ¹	Utgiftsprognos
2023	Förslag	67 772	
2024	Beräknat	57 772	
2025	Beräknat	57 772	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget avseende investeringsfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) och för utredningsinsatser inom området.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.20 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 2:4 Investeringsfrämjande

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	72 772	72 772	72 772
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-5 000	-15 000	-15 000
<i>varav BP23</i>	<i>10 000</i>		
<i>– Investeringsfrämjande</i>	<i>10 000</i>		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	67 772	57 772	57 772

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget föreslås ökas med 10 000 000 kronor 2023 för att stärka investeringsfrämjandet.

Regeringen föreslår att 67 772 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Investeringsfrämjande* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 57 772 000 kronor respektive 57 772 000 kronor.

4.6.5 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tabell 0.21 Anslagsutveckling 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tusental kronor

2021	Utfall	19 971	Anslagssparande	-1 256
2022	Anslag	20 517 ¹	Utgiftsprognos	20 435
2023	Förslag	20 517		
2024	Beräknat	20 517		
2025	Beräknat	20 517		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifter och bidrag till samt särskilda insatser med anledning av Sveriges deltagande i följande internationella handelsorganisationer:

- Världshandelsorganisationen (WTO)
- Internationella rådet för samarbete på tullområdet (WCO)
- Internationella Byrån för Utställningar i Paris (BIE).

Tabell 0.22 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	20 517	20 517	20 517
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	20 517	20 517	20 517

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 20 517 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Avgifter till internationella handelsorganisationer*. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 20 517 000 kronor respektive 20 517 000 kronor.

4.6.6 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tabell 0.23 Anslagsutveckling 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tusental kronor

2021	Utfall	31 336	Anslagssparande	
2022	Anslag	31 336 ¹	Utgiftsprognos	31 336
2023	Förslag	31 336		
2024	Beräknat	31 336		
2025	Beräknat	31 336		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Sveriges standardiseringsförbund.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.24 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	31 336	31 336	31 336
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	31 336	31 336	31 336

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 31 336 000 kronor anvisa under anslaget 2:6 *Bidrag till standardiseringen*. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 31 336 000 kronor respektive 31 336 000 kronor.

4.6.7 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tabell 0.25 Anslagsutveckling 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tusental kronor

2021	Utfall	95 170	Anslagssparande	4 830
2022	Anslag	147 000 ¹	Utgiftsprognos	145 586
2023	Förslag	100 000		
2024	Beräknat	100 000		
2025	Beräknat	100 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till AB Svensk Exportkredit för eventuellt underskott inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter till fast ränta, det s.k. CIRR-systemet (Commercial Interest Reference Rate).

Skälen för regeringens förslag

Tabell 0.26 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	100 000	100 000	100 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	100 000	100 000	100 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 100 000 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 *AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning*. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 100 000 000 kronor respektive 100 000 000 kronor.

4.6.8 Exportkreditnämnden

Exportkreditnämndens verksamhet ska bedrivas så att den är självbärande över tiden och samtidigt erbjuda de svenska exportföretagen villkor som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla.

Ramutnyttjandet uppgick den 30 juni 2022 till 361 miljarder kronor för ordinarie exportkreditgarantier och till 0 miljarder kronor för investeringsgarantier. Obundna offerter medräknas till 50 procent i ramutnyttjandet medan bundna offerter och garantier medräknas till 100 procent.

Kreditgaranti för exportkrediter

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 475 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Exportkreditnämndens (EKN) verksamhet har tillsammans med Aktiebolaget Svensk Exportkredits verksamhet en avgörande betydelse för företagens möjligheter att finansiera exportaffärer. Riskavtäckning är centralt för exportföretagen för att inte få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2021 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 475 000 000 000 kronor

Kreditgaranti för investeringar

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: För de svenska exportföretagen är det centralt med riskavtäckning för att inte få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. EKN har de senaste åren noterat en ökning av intresset från den svenska exportindustrin för strategiska investeringar genom investeringsgarantier. Det är viktigt att behålla ramen för investeringsgarantier för den svenska exportindustrins strategiska investeringar.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2022 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor.

Kreditgaranti för att säkra tillgången av råvaror

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 ställa ut kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Exportkreditnämnden kan fr.o.m. 2022 utfärda statliga kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror genom en s.k. råvarugaranti. En råvarugaranti används för att täcka risken för en långivares finansiering av en utländsk låntagares investering i ett råvaruprojekt om denna låntagare inte klarar att fullfölja betalningarna enligt låneavtalet. En förutsättning för att få en råvarugaranti för ett låneavtal är att låntagaren sluter ett långfristigt leveransavtal med en svensk råvaruimportör.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2023 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att säkra tillgången av råvaror.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 0.27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2021	2 085 511	-310 008	1 775 503	26 232 113
Prognos 2022	2 055 848	-1 475 952	579 896	26 812 009
Budget 2023	2 130 648	-1 384 572	746 076	27 558 085

Källa: EKN.

4.6.9 Låneram för AB Svensk Exportkredit

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2023 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 175 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Statsstödda exportkrediter, s.k. CIR-krediter, är centrala för exportföretagen för att de inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. En låneram på 175 miljarder kronor förväntas motsvara det behov som i nuläget finns för att säkerställa SEK:s upplåning i CIR-systemet och för att kunna erbjuda företagen långfristiga lån. Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att för 2023 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 175 000 000 000 kronor.